

Délibáb

42. SZÁM

20
FILLÉR

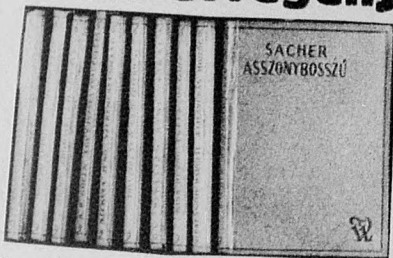

MURÁTI LILI
(Áltor felv.)

RÁDIÓMŰSOR
OKTOBER 15 - 21-IG

IGAZI ALKALMI VÉTEL

10 kötet regény

kemény kötésben, 1280 oldal terjedelemben, az összeg előzetes beküldése mellett, bérmentve 2 pengő. Utánvéttel —.75 fillérrel drágább.

35 régebbi zenemű kótái

6.— pengő helyett 2.— pengő, az összeg előzetes beküldése mellett, melyhez 40 fillér póstadíj járul. Ezek között van: Nyitány, opera, operett, táncdarabok, kabarédalok, magyar dalok stb. A legnagyobb zeneszerzők nevei találhatóak benne: Erkel, Schubert, Strauss, Lehár, stb.

„JÓ KÖNYVEK“

Új, olesó regénysorozat.

Nem detektívregények, sem úgynevezett klasszikusok, hanem a mai SZÉPIRODALOM LEGJAVÁ TERMÉSE.

Elsőrangú nevek, elsőrangú regények, elsőrangú kiállításban.

Minden kötet ára fűzve . . . . . 90 fill.
Vászonkötésben, finom papíron I P 90 „
portó 20 fillér.

Az első hét kötet megjelenési sorrendje:

1. SINCLAIR LEWIS:
Szegény lány pénzt keres 1933 szept. 25.
2. H. G. CARLISE:
Vér a véremből . . . . . „ okt. 25.
- 3.-4. LION FEUCHTWANGER:
A zsidó háború (kettős kötet) „ nov. 25.
5. TRAVEN: Aranyásók . . . . . „ dec. 25.
6. ROESMANN:
Fischbein élni akar . . . . . 1934 jan. 25.
7. LOUS TRENKER:
A hegyek hőse . . . . . „ febr. 25.

Az első kötet már megjelent és kapható könyvesboltunkban.

Utánvéttel 75 fillérrel drágább.

Egy világhírű mű:

Sven Hedin

„A rejtelmes

India felé“ két

hatalmas kö-

tetben. (Al-

bumulak, 1120

oldal terjede-

lemben, 658

illusztrációval,

díszes vászon-

kötésben.) A két kötet ára 12.— pengő, az összeg előzetes beküldése mellett, portó 70 fillér.

Az itt felsorolt művek megrendelhetők a DÉLIBÁB kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány ucca 12. szám

20
FILLÉR

Előfizetési
20 fillér.

Bá
Dé
cos
at
lor

VII. évfolyam

Budapest, 1933 október 14

42. szám

20
FILLÉR

Délibáb

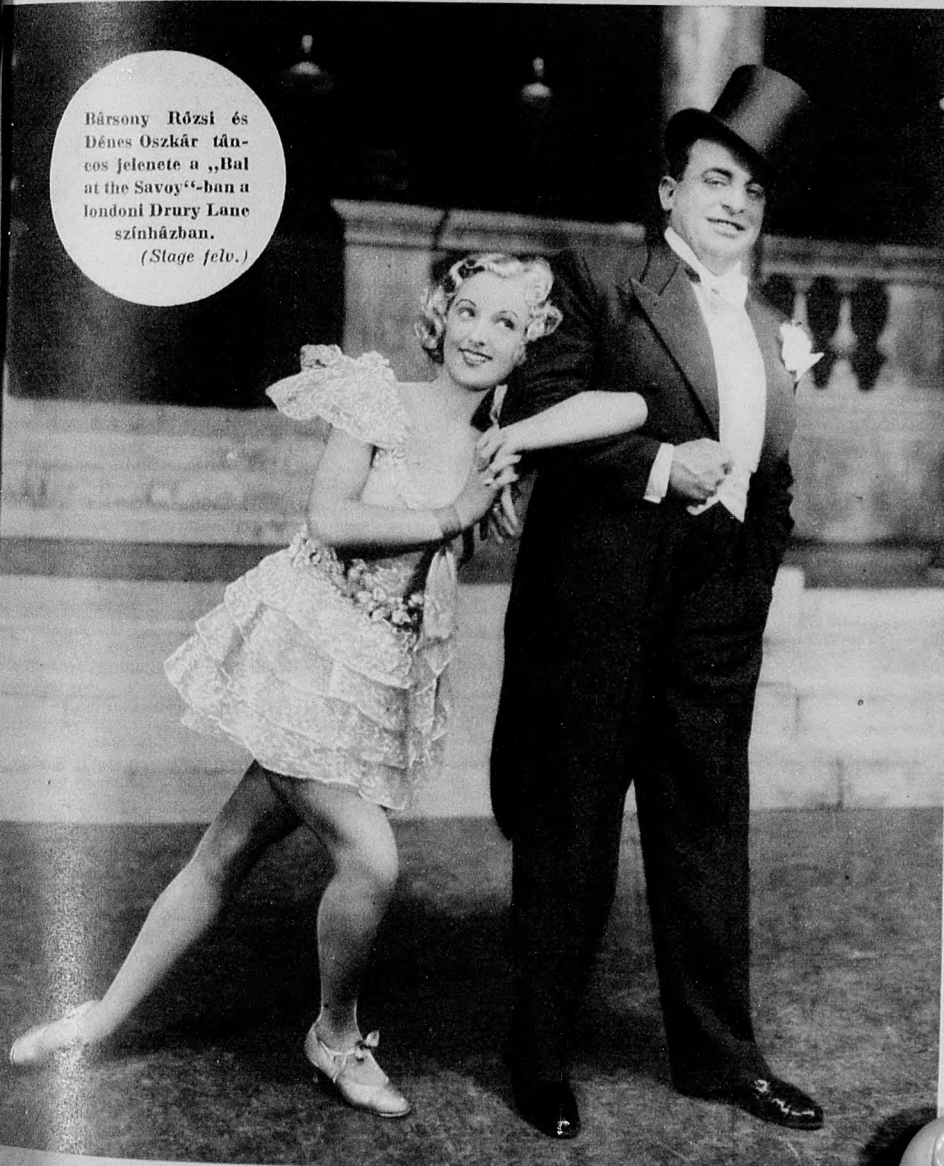
SZÍNHÁZI HETILAP

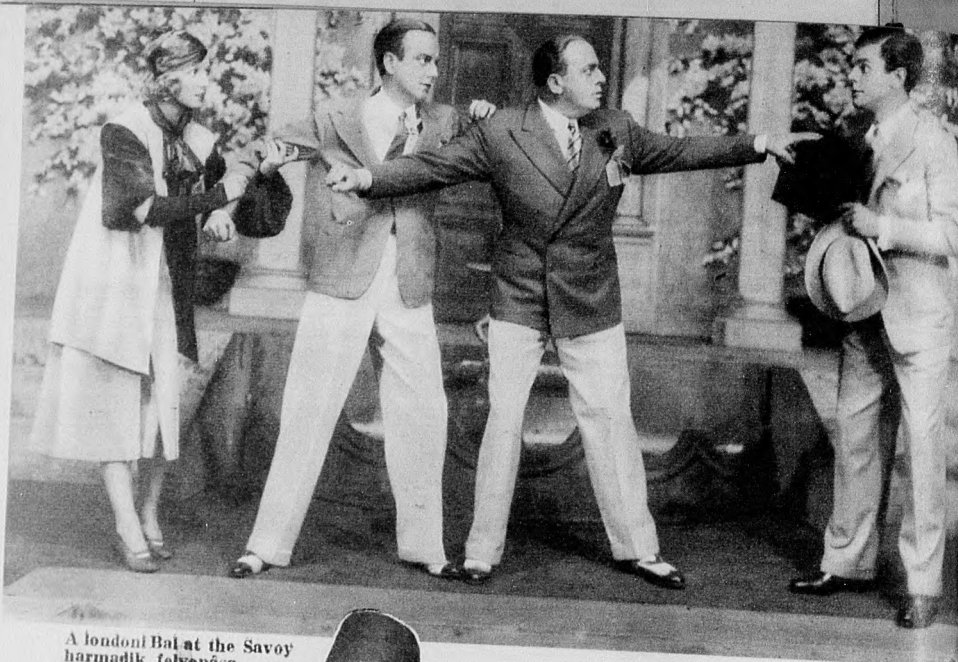
Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 2 P 50 fill., félévre 5.— pengő. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 20 fillér. Ausztriában 40 Groschen, Csehszlovákiában 2.— cseh korona, Jugoszláviában 4 dinár, Romániában 7 lei, Olaszországban 1 lira 20 centesimo. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány ucca 12. Telefon: 42-3-39, 42-3-50

Bársny Rózi és Dénes Oszkár táncos jelenete a „Bal at the Savoy“-ban a londoni Drury Lane színházban.

(Stage felv.)

A londoni Bal at the Savoy
harmadik felvonása
Bársony Rózsi, Maurice
Evans, Dénes Oszkár,
Barry Mackay
(Stage felv.)

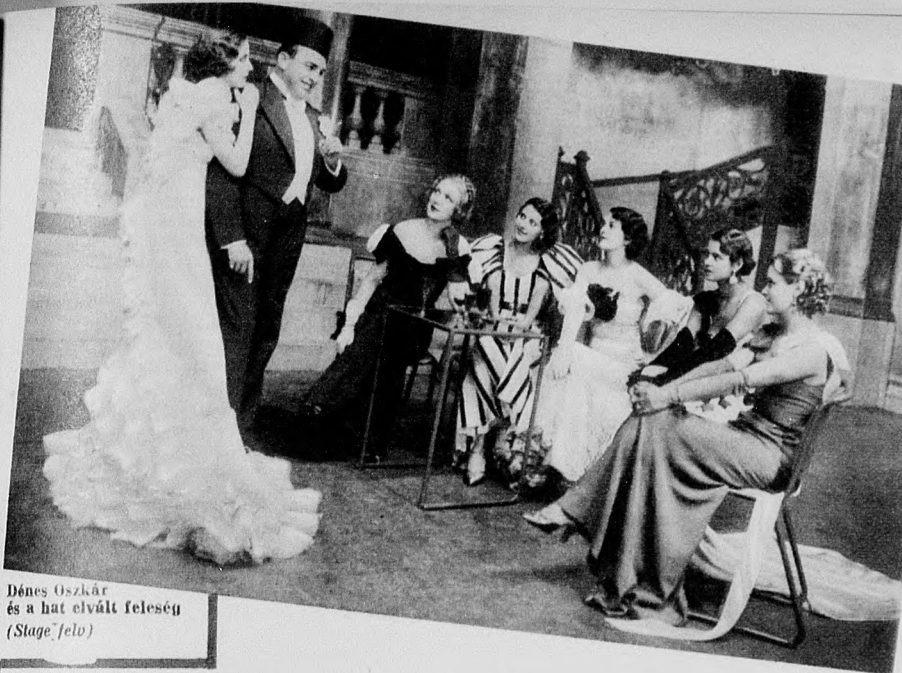

Dénes Oszkár
mint Mustapha
Bey
(Stage felv.)

A „RÓZSI“ ÉS AZ „OSZI“

Egyik olvasónk írja Londonból. ... A siker a Drury Lane színházban fantasztikus. Rózsit és az Oszit est-ről-estére „fanatikusán” ünneplik. Már sokszor előfordult, hogy rendőröknek kellett a színházi kiskapu előtt kordont vonni, hogy autóba tudjanak szállni, mert megostromolták őket az autogramképek százai. Minden magyar ember szíve nagyot dobbana, ha látná, hogy ünneplik itt az angolok a két magyar színészt... Az egész szinte álomszerű... A két magyar színész a Rózsi és az Oszki, természetesen Bársony Rózsi és Dénes Oszkár. Ők ketten szereznek most dicsőséget Londonban a magyar névnek. Mindkettőjüknek a karrierje valóban álomszerű. Nem is olyan régen még itt ugrándozott a kis Bársony Rózsi a gyermekszínpadon. (Igaz, hogy ott is sztár volt.) Egy lépés s már ott látjuk a Király Színház színpadán, ahol fokról-fokra emelkedik. Nem kap nagy szerepeket, de a közönségnek mégis ő a kedvence.

Egyik híres kritikusunk egyszer így ír vele kapcsolatban: „már azt hittük baj lesz az operettel, de — szerencsére — bejött a színpadra Bársony Rózsi és a publikum egyszerre megmámorosodott ennyi tavasztól. Igen, ő volt a tavasz az operettszínpadon. A beérkezettek hiába akarták elnyomni sokszor, a publikum mindig tüntetett mellette. Már itt is hangja volt, amikor megérkezett a külföldi szerződés. Münchent, Bécsset, Ber-

Dénes Oszkár
és a hat elvált feleség
(Stage felv.)

mint egy-kettőre elkápráztatta Bársony Rózi teljesen egyéni, fölényes táncudása és most íme a nagy angol fővárosnak is már kedvence.

És Oszkár, Dénes Oszkár?! A polgári életből cseppent a pesti színpadra. Nem voltak küzdelmei. Egyszerre megszerették keresetlen humorát, széles nevetését, kedves egyéniségét. Kedvenc volt mindig, de nem volt mégse — sztár. Egy amerikai színházi ügynök amikor meglátta a Király Színház színpadán, azt mondotta: „Ennek a színésznek a világ minden színpadán sikere lesz. de a

legnagyobb sikere lesz Angliában és Amerikában.” És Dénes Oszkár Bécsen és Berlinen keresztül szintén elérkezett — tomboló sikerek közepette — Angliába. És biztos, hogy nincs itt megállás, hogy Amerikát is meg fogja hódítani éppúgy, mint London.

Bársony Rózi és Dénes Oszkár rendkívüli sikerének titka, csodás táncqualitásukon és alakítókéességükön kívül vonzó egyéniségükben rejlik. A színpad igazi kiválasztottjai ők, akik bárhol is lépjenek fel, mindig sok dicsőséget fognak szerezni a magyar színpadnak.

Mustapha Bey (Dénes Oszkár) rajongó görleivel

(Stage felv.)

A FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG JUBILÁL

Nyolcven esztendeje lesz októberben, hogy a Filharmóniai Társaság hosszas küzdelem után megalakult és kezébe vette Pest és Buda zenei életének vezetését. A magyar zenei életnek valóságos hőskora volt ez.

Érdekes, tanulságos és egyúttal nagyon terjedelmes is lenne az a könyv, amely kitűnő filharmónikusaink nyolcvanestendő munkásságát elmondaná. Mi ezen a helyen nem is gondolhatunk arra, hogy ezt a hosszú történetet csak nagyjából is elmondjuk. Inkább egyes eseményeket és intimitásokat közlünk, amelyek a hosszú történetnek kiemelkedő mozzanatai voltak.

1856. A január végén rendezett hangversenyt Mozart emlékének szentelték, születésének századik évfordulója alkalmából. Gazdag műsorral és tökéletes előadással hódoltak a nagy zeneköltő emlékének.

1857. Ebben az esztendőben nagyon gyéren látogatta a közönség a hangversenyeket, mert a híres Renz-cirkusz éppen a főszezonban volt itt és elvonta a zenekedvelő közönséget. (Hasonló eset volt Bécsben 1828-ban, amikor Paganini kénytelen volt egyik hangversenyét elhalasztani, mert a schönbrunni állatkert azon a napon kapott egy szép zsiráfot s az egész város kivonult Schönbrunnba.)

1859. Előadják Berlioz Rákóczi-átiratát, olyan nagy sikerrel, hogy a szezon folyamán még kétszer akarta hallani a közönség. (Első ízben 1846-ban adták elő Pesten, amikor maga Berlioz dirigálta. Itt illesztette bele „Faust elkárhozása” című szimfónikus költeményébe.)

1865. A Filharmónia elbúcsúzott régi előadóhelyiségétől, a Nemzeti Múzeum dísztermétől s a Vigadóban kezdte tartani hangversenyeit. (A Vigadó eredeti neve Redout volt. Voltak, akik Vigazda névre szerették volna keresztelni, de ez a csúnya szó megbukott.) Óriási szenzáció volt a furcsastílusú palota s a félelmetesen nagy terem a karzataival. Beethoven IX. szimfóniájával avatták föl.

1867. A filharmónikusok most alakulnak át bizottságból egyesületté. Az abszolútisztikus uralom ugyanis nem engedte meg, hogy egyesület formájában szervezkedjenek. Új szabályzatot is készítenek, amely megszabja, hogy a tagok a hangversenyeken fekete magyar öltönyben jelennek meg, fekete magyar nyakkendővel.

1870. Beethoven születésének századik évfordulója alkalmából ismét előadják a IX.-ket. Erkel Ferenc dirigál. A szimfónia előtt Reményi Ede eljátszotta Beethoven hegedűversenyét.

1871. Liszt Ferenc első ízben (és egyúttal utoljára) szerepel személyesen a Filharmóniában. A műsort kizáróan magyar szerzők műveiből állították össze.

1875. Erkel Ferenc átadja a vezetést fiának, Sándornak, az európai hírvirigensnek.

1876. Camille Saint-Saëns Budapestre jön és eldirigálja „Danse macabre” című szimfónikus művét. Vele kezdődött az idegen nagyságok vendégszereplésének gyönyörű sorozata.

1879. Első ízben jelenik meg Budapestén Johannes Brahms; előadja D-moll zongoraversenyét és II. szimfóniáját vezényli. A Vigadó terme dermesztően hideg, de a közönség hangulata annál melegebb.

1886. Brüsszelből Budapestre jön egy fiatal magyar hegedűművész, a belga királyi konzervatórium tanára: Hubay Jenő. Mint virtuóz és szerző szerepel, előadják az Opera igazgatójának, Mahler Gusztávnak I. szimfóniáját, amelynek ez az első bemutató előadása. Nagy, nagy siker, a szervezett ellen-tábor csatavesztetten nemul el.

1890. Erkel Sándor a Filharmónia századik hangversenyét vezényli. Műsor: Beethoven IX. szimfóniája, a III. Leonóra-nitány és Wilt Mária a „Fidéljo” nagy áriáját énekl.

1894. D'Albert eldirigálja szimfóniáját, felesége, Carreno Teréz, férjének zongoraversenyét adja elő.

Ugyanebben az évben Siegfried Wagner előadja a társaság meghívását és közvetlen, kedveshangú levélben közli műsorgeterét. „Nagyapától (Liszt) „Tasso-szimfónia”, vagy „Mefisto-keringő”, esetleg mind a kettő. Apától: „Feen” (Tündérek), Siegfried-idill”, részletek a „Tristan”-ból és a „Hollandi”-ból. Ha lehet, Beethoven VIII. szimfóniájá is.”

1895. Richard Strauss „Halál és megdicsőülés” című szimfóniáját dirigálja. — Eduard Colonne, a világhírű francia karmester, vezényel egyik hangversenyen.

1899. Egy huszonkét esztendő magyar ifjú szerepel mint zeneszerző és dirigens: Dohnányi Ernő. Heves támadások a Filharmónia ellen a vendégművész túlságosan ifjú korai miatt; a közönség melegen ünnepli.

1900. Erkel Sándor lemond az elnökségnagyi tisztségről. Utódaul Kerner Istvánt választja a társaság.

Ezen a ponton megszűnik a részletezés szükségessége. Budapest immár teljesen bekapcsolódott a nemzetközi zenei életbe és nincsen olyan világnagysága a zeneművészetnek a Filharmónia — gyakran a művész kínálkozása alapján — meg ne hívott volna. A legkiválóbb dirigensek, zeneszerzők, énekesek és hangszerművészek szerepeltek hangversenyein, köztük a modern irányzatoknak legszillogóbb nevű képviselői is.

És most, amikor Dohnányi Ernő elnökségének tizenötödik esztendejében betölti a társaság fennállásának nyolcvanadik esztendejét, az egész zenei világ résztvesz a zenei életnek ezen a lélekemelő ünnepén.

ELM
NING
NÖM
A VI

Ez a f
remtés a
vésznője.
leköti a
egy hata
szó. Val
vészetén
ban mon
hogy ez
zsikus z
niális tár
tökéletes
látta val
nagyobb
abban, h
mint jro
egyenlő
való kife

Niddy
pestre ér

„Déliháb”

— Háró

Anyám m

mikor ré

gyerekszo

tükör elő

ma is szé

Mindig az

szerint n

zek, mind

nész csak

az írő e

hozza sen

tanulta sz

leire vet

egy lánco

öltözömb

NIDDY
IMPEKOVEN
ELMONDJA, HOGY MIÉRT
NINCS A TÁNCMŰVÉSZ-
NŐNEK SZERELMI ÉLETE
A VILÁGHIRŰ TÁNCOSNÓ BUDA-
PESTEN NYILATKOZIK
A DÉLIBÁB-NAK

Ez a filigrán, halkszavú, nevető, édes természetű a világ egyik legnagyobb táncművésznője. Másfélórás táncprodukcióival úgy leköti a közönség érdeklődését, mintha csak egy hatalmas drámai mű előadásáról volna szó. Valójában ez is Niddy Impekoven művészetének lényege. Amit mások szavakban mondanak el, ő eltáncolja. Ne higgyük, hogy ez irázis. Mint ahogy a zseniális muzsikusszerű zenében érez és gondolkodik, a zseniális táncművész, vagy táncművésznő legkételetesebb kifejezőeszköze a tánc. Aki látta valaha Nizsinszkijt, minden idők legnagyobb férfitáncosát, az nem fog kételkedni abban, hogy a tánc, mint ábrázolóművészet, mint irodalmi nyelv a lángész számára egyenlőértékű lehet a zenében, vagy szóban való kifejezőmóddal.

Niddy Impekoven világszerte útján Budapestre érkezett és a következőket mondja a „Délbáb” számára:

— Hároméves koromtól kezdve táncolok. Anyám meséli, hogy apró gyermek voltam, mikor régi függönydarabokból elkerítettem gyerekszobámat és színházat „táncoltam” a tükör előtt. Szégyeltem magamat, mint ahogy ma is szégyenlem, ha közönség előtt vagyok. Mindig azt hiszem, hogy az emberek szósz szerint megsejtik, amit táncainnal kifejezek, minden érzésem és gondolatom. A színpad csak azokat a szavakat mondja el, amit az író előír. A maga szavaiból nem tesz hozzá semmit, — főleg akkor nem, ha megtanulta szerepét. Viszont én mindig mezítlábra vetkőztetve érzem magamat és egy-egy táncom után pírulva megyek vissza az öltözőmbe, mintha aki tudja, milyen titkomat

Niddy Impekoven
(Robertson felv.)

kellott volna egyszerre ezer embernek elmondanom. Ez a vérbeli táncművész szenvedése, de kielégülése is egyúttal. Beteg vagyok, ha „titkaimat“ pár hétig nem közölhetem a közönséggel. Hozzászóktam az érzésbeli kielégülés e grandiózus formájához. Hogy valami köze ennek az erotikához is van, az bizonyos. A legtöbb táncművésznőnek úgyszólván nincs szerelmi élete. A tánc helyettesíti nálunk az érzések skáláját.

— Hogyan készül az előadásokra?

— Naponta hat-hét órát próbálok. Ezt a rendszert még a régi orosz balett példája alapján vezettem be. Pavlováék naponta nyolc-tíz órát dolgoztak. Náluk azután már nem is művészet volt a tánc, hanem ösztön, magától értetődőség. Erre a tökéletességre töreksem én is. Mindig tükör előtt próbálok, mint gyerekkoromban. A világ nagy szállodásai már ismernek és ha táviratozom, hogy érkezem, mindig olyan szobákat tartanak fel számomra, amelyekben földig érő, többméteres tükörök vannak. Drezdai otthonomban — ha ugyan annak nevezhető, mert hiszen soha nem vagyok otthon — van egy úgynevezett tükörtermem, mint azoknak a régi lovagoknak váraiban, akik szerették a feleségüket. Harminc keskeny tükör simul itt egymáshoz sokszögűen. Felülről kapom a világitást és ha elkezdek táncolni, olyan az egész, mintha harminc fiatal nő táncolna egyszerre.

— Mit gondol, miért szeretik annyira a művészetét az emberek?

— Mert maradéktalanul adom magamat. Nem csak a lábammal táncolok, hanem a kezem játékával, az arcom mimikájával. Az orosz balett óta, érzésem szerint, lényegesen tökéletesebb a táncművészet. Az oroszok nagyszerűen táncoltak, de szinte megmerevedett mosollyal, szirupos szempillantásokkal és a kar kecses mozgásával. Ma már túl vagyunk ezen. A kezek játéka olyan fontos, mint a lábé és az arc mimikája szintén. Éveken keresztül foglalkozott velem Reinhardt, pusztán és egyedül a mimikámat korrigálta és mélyítette el. A táncművész ma színész is egyúttal, de a legjavából. Nem csodálatos, hogy egyik napról a másikra táncosnókból színésznők lesznek. Lillian Harvey táncosnó volt, ugyancsak táncosnó még ma is a két színésznőnővér, Katta Sterna és Maria Solveg. Sőt, Reinhardt-színésznők. Táncosnó volt a némafilm egyik legnagyobb női sztárja, Gloria Swanson is.

— Szabad megkérdezni, hol értik és érzik meg leginkább a művészetét?

— Londonban és Budapesten. A hűvös és józan angolok és a magyarok. A magyarok. A magyarok érzik, az angolok értik a művészetemet. Nem kell mondanom, hogy sokkal hatalmasabb élmény az átélés, mint a megértés. Be kell vallanom, hogy ha Budapesten táncolok, jobbat adok öntudatlanul, mint másutt. A közönséggel való kontaktus, a budapesti publikum életető, friss melegsége a legvégsőket is kihozza a művészből.

Berend Pál.

KABARÉDIZÓZ

KELLEKTÁRA 1933-BAN

IRTA: STELLA ADORJÁN

1. A *ferje*. Tud reprezentálni, magasrangú hivatalnok vagy más komoly ember, premieren ő drukkol a legjobban. Emellett eleget keres ahhoz, hogy azt hihesse, hogy ő tartja el a dizózt.
2. A *gyáros*. Ő a művésznő hivatalos barátja. Ő veszi a bundát, a nagyobb ruhákat, az ő autóját használja a művésznő és ő küldi a premieren a legnagyobb csokrot. Még a férjénél is jobban drukkol a siker miatt.
3. A *direktor*. Tegeződik a művésznővel. Udvarol, nem minden kilátás nélkül. A legtöbb baja van a dizóz gázsijával, amely havi 400 pengő. A sajtónak azt kell mondani, hogy 2000, a férjnek, hogy 3000, a gyárosnak, hogy 150 pengő.
4. A *lovag*. Ő jár el a moziba. Ő jár el színházba délutáni előadásokra. Ő telefonoz a szabónak, suszternek, fodrásznak. Ő kér kölcsönt a gyárostól, de a férjét se veti meg. Esélyei vannak. Premieren drukkol.
5. A *költő*. Ő írja a szonoket. Rendszerint rossz lányokról, akikből aztán ruhatárosné lesz. A szonoketért pénzt és ígéretet kap. Utóbbiból már sok van neki rakatáron, előbbiből kevés. A premieren nem drukkol. Ő tudja, hogy csupa rossz számot írt.
6. A *szerkesztő úr*. Ő már többet is kap, mint ígéretet. Ő irányítja a sajtót. „Kérlek, írjál egy jó szót a művésznőről.” Megteszszük neki, mert a szerkesztő úr színházi rovatvezető és kéz kezet mos. A többi keltek közül csak a költőt és a direktort utálja.
7. A *kapi*. Ez a karmester. Ő zenésíti meg a szonot boldogult Chopin, Schubert és Offenbach urak nyomán. Apai szeretettel szokta simogatni a művésznőt. Ő szerény ember, ennyivel is megelégszik. Ha a dal megbukik, azt mondja: rossz a szöveg.
8. A *bonvivan*. Belé szerelmes a dizóz. A bonvivan lekezeli. Vezetéke néven szólítja. Egyszer egy hónapban látja, főpróbán. „Főzi” a direktort, hogy szerződtesse a kabaréhoz vendégszerelésre. A direktor választást nem lehet leírni.
9. A *igazi*. Ez rendszerint nincs is meg a valóságban, csak a művésznő sejteti a létezését.

Ezüst ró
selyem fűs
vezetesség
asztallal
mosolyú
mentieket
tájában. M
ül az aszt
felett síkl
témát ábra
bálja elesá
Hirtelen f
egyik pog
— Látja
— És miko
nevetve je
— Ugya
Putifárnét!
Most ma
Tévedés k
ülök, Wale
Carmen...
személyes
— Ah, p
nia kell, h
Hatéves k
jártam. E
kórusban;
olyan oper
Ma is mul
két éves
„Faust” v
után hazat
tam. Pent
balletpatka
a nagy ha
En ilyen
áriákat sz
énekprodu
rolv karm
mekkórusá
színezefti
kezde a
alakítottar
színgazsá
melyekben
lem, valar
Sokszor e
áltam a
és hallgat
vagy Med
nő lenni!
Már a ha
Rém soka

OLYAN EZ KÉREM, MINT EGY REGÉNY

AZ OPERAÉNEKESNŐ, AKI FIUBÓL
LETT LÁNY ÉS MOST BALETTET TÁNCOL...

Ezüst rózsákkal atszóit óriási kék brokát-selyem függöny súlyosodik a történelmi nevezetességű aranylábú, márványtáblájú ovális asztallal szemben, melyen egykor finommosolyú diplomaták teregették szét pergamentjeiket a híres arisztokrata belvárosi palotájában. Most egy mosolygó, szőke asszony ül az asztal előtt és a keze különös képek felett siklik. Valamennyi kép ugyanazt a témát ábrázolja. A forróvérű Putifárné próbálja elcsábítani a rémülten menekülő Józsefet. Hirtelen felragyog a szeme és rámutat az egyik pogány asszonyra:

— Látja ez az, ez leszek én is...

És mikor látja megrökönyödött arcomat, nevetve jegyzi meg:

— Ugyanis én fogom táncolni az Operában Putifárnét!

Most már végleg nem értettem a dolgot. Tévedés ki van zárva. A nő, akivel szemben ülök, Waler Rózsi, az Opera szóloénekesnője. Carmen... Tosca... Santuza... Aida... személyesítője. És most táncolni fog?

— Ah, persze — mulat zavaromon, — tudnia kell, hogy én valamikor ballerina voltam! Hatéves koromban az operai balletiskolába jártam. Evekig spicceltem, táncoltam a balletkörusban; tízéves koromban nem volt már olyan opera, amelyben ne statisztáltam volna. Ma is mulatok, ha arra gondolok, hogy tizenkét éves koromban bacchaszót táncoltam a „Faust” valpurgis éjszakai jelenetében. Azután hazamentem és tejben rizst vacsoráztam. Pent, az Opera harmadik emeletén, a balletpatkányok birodalmában, állandó volt a nagy hancúrozás, ordítózás a szünetekben. Én ilyenkor az operákban hallott különböző áriákat szerettem énekelni. Egyszer egy ilyen énekprodukciónkat meghallotta Noszeda Károly karmester és besorozott a Opera gyermekkórusába. Minthogy a hangom kissé mély színezetű volt, nadrágot húztak rám és attól kezdve a színpadon állandóan kis suhancokat alakítottam. Bármilyen groteszkül hangzik, szíhigazság, hogy mindazokban az operákban, melyekben ma a vezető női szerepet énekelem, valamikor „férfi” szerepeket zengettem! Sokszor emlékszem vissza, milyen sóvárogva álltam a kulisszák mögött kis nadrágomban és hallgattam sóvárogva Vasquez grófnőt, vagy Medek Annát. Nagyon szerettem volna nő lenni! De erre semmi reményem sem volt. Már a balletben is csak fiúkat táncoltam. Rém sokat sírtam emiatt. Egy napon nem bír-

tam tovább. Volt egy drága, kedves balletmesterünk. Egy délelőtt megvártam a kellő pillanatot és mikor véletlenül kettesben maradtunk a teremben, keserves sírásra fakadtam. Megkérdezte, hogy mi a bajom? Én persze csak erre vártam. Nyomban kipakoltam előtte szőrnű bánatomat és rimánkodva kértem, hogy ne húzzanak rám többé nadrágot, hanem engedjenek leányokat alakítani! Bár ne tettem volna. A mester úgy el kezdett nevetni, hogy a könnyei is kicsordultak. Persze, a színházban azonnal híre terjedt különös kívánságomnak és attól kezdve állandóan Rózsi úrlinak csúfoltak. És mit tesz

Walter Rózsi kiskorában
(Hungária)

Walter Rózsi nő
(Rozgonyi felv.)

a Sors? Néhány évvel később csakugyan Rózsa úri lettem, amikor a rózsalovagot játszottam.

És most megint visszatértem a balett-hez! Hát ezt bizony magam sem hittem volna! Az Opera évek óta tervezi Strauss Richárd: „József és Putifárné” című nagy drámai pantomimjének a színrehozatalát. Most azután megvalósul a terv és én alakítom Putifárnét. A szerep elejétől végéig néma, a cselekményt kizárólag táncmozdulatok fejezik ki.

Bevallom, könnyek szöttek a szemembe, egészen furcsa és megható emlékek rohantak meg, mikor nyári vakációból hazatérkezve, először mentem az Operába és a megszokott elsőemeleti próbatermek helyett ezúttal a harmadikra mentem fel, a balletszobába. Azt hittem, álmodom. Körülöttem a régi kis társnők, apró leánykák trikókban, akik a fal melletti póznákba kapaszkodva végzik a lábgyakorlatokat. És nem Berg Ottó, vagy Fleischer karmester urak sietnek felém kótákkal a karjuk alatt, hanem Cseplinszky balletmester rajzolgat különböző rejtélyes vonalakat egy papírlapra, melyekből a táncomat alakítja ki. És a legkülönösebb, hogy ez a szerep szinte misztikusan izgat. El,

remeg, parázklik bennem. Hetek óta tanulmányozok minden könyvet és képet, amely erről az érdekes asszonyról szól! A forró dalokat zengő asszonyi test, melynek vágyai csodálatos szépségben szárnyalnak fel Strauss melódiáin. Már egyszer megtáncoltam Strauss egy másik pogány asszonyának halálos, bődítő mákonytáncát, mikor Salomé-t játszottam. Milyen különös, hogy ezt a nagy zeneszerzőt szinte hipnotikus bűvölettel vonzzák a történelmi idők távlatából régi legendás nők bizarr szerelmi lobogásai. Salomé és Putifárné! Mennyire hasonlítanak egymáshoz. Mindegyik szerelme a kezdődő kereszténység egy-egy aszkétisztaságú szent férfia. Mintha a gyönyörökben tobzódó pogányság akarná eltántorítani a tisztaság hívős és fenkolt útjáról a kereszténységet. Putifárné és József, Salomé és Keresztelő szent János története ennek a gigantikus harcnak a szimbóluma...

A művészről elhallgat, az alkonyuló nap rubinként szikrázik meg ezüst teáscsészéjén a brokát függöny mögött mintha halk mesék kelnének életre régi metszetek és könyvek között.

— Az élet furcsa! — mondja még egyszer Walter Rózsi és csöndesen lehajtja fejét.

Forró Pál.

A sz...
törvény...
legyen...
ember...
híd ala...
rancsol...
zett m...
nyevette...
tárni a...
már ni...
szellem...
mint az...
tud má...
doktor...
hőst, a...
éhezik...
a Dun...
egy csa...
vakkal...
egy da...
lezüllött...
a betör...
szükség...
csot és

Mály Ger...
(a betöré...)
Orsolya E...
(szobalány)

A VIGSZINHÁZ UJDONSÁGA

„EMBER A HID ALATT”

A színpadrók szeme előtt mint szigorú törvény lebeg két parancsolat. A színdarab legyen szórakoztató, vagy tárgyalja a mai ember problémáját. Indig Ottó az „Ember a híd alatt” című vígjátékában ezt a két parancsolatot szem előtt tartotta és igyekezett mind a kettőt teljesíteni; szórakoztatni, nevetetni, de ugyanakkor a nézőnek feltárni annak az embernek az életét, akinek már nincs pénze egy színházjegyre, pedig szellemének éppen úgy fontos tápláléka lenne, mint az a falat kenyér, amelyet szintén nem tud már megvásárolni magának. Viski András doktornak hívják Indig Ottó színdarabjának hőst, akinek hiába van diploma a zsebében, éhezik és végső elkeseredésében a híd alatt a Dunába akar ugrani. Utolsó pillanatban egy csavargó galléron ragadja és durva szavakkal lehordja az életútat. Ez a csavargó egy darab kenyeret is ad neki és különös, lezúllott életfilozófiájával igyekszik Andrást a betörői, zsebmetszői élet szépségeiről és szükségességéről meggyőzni. Tolvajkulcsot és egy címet ad neki, hogy még aznap

éjjel munkához fogjon. A diplomás ember pedig elindul, hogy betörjön dr. Soltész egyetemi tanár lakására, aki a Svábhegyen nyaral. A professzor lakásán nem a Wertheimkassza, nem az ezüst szelencék ragadják meg figyelmét, hanem a fehér orvosi köpeny, a pravaz, a fiolák és az orvosi könyvek tömege, amelyek után oly rettenetesen hiába vágyódott. Ekkor a nyitott ajtón egy öregember lép be. Beteg. Világosságot látott és azt hitte, hogy a professzor úr itthon van. András előbb zavarba jön, de azután boldogan segít a beteg emberen és szemében felcsillan a fiatal orvos minden ambíciója, lelkesedése. Ez volt az első betege. Tíz pengőt kapott érte. András nem akar semmit se lopni, már éppen menni akar, amikor váratlanul a professzor hazaérkezik. Rajta csípi a „betörőt” és amikor megtudja, hogy kivel

Máty Gerő
(a betörő)
Orsolya Erzsébet
(szobalány)

Muráti Lili és
Szakáts Zoltán

Muráti Lili, Góth Sándor (Apa és leánya)
(Áldor felbőlelek)

mond, sőt bebizonyít. Ágnes, aki mindenre el volt készülve, de ilyen borzalmas titokra még gondolni sem mert, megtörve veszi tudomásul, hogy valóban többé nem láthatják egymást.

András bejelenti Soltész tanárnak, hogy elhagyja Magyarországot, mert Hollandiában talált elhelyezkedést. És ekkor Soltész tanár, aki végleg meggyőződött, hogy asszisztense többé nem kerülhet a híd alá, beleegyeznek abba, hogy két év múlva — ha András visszajön Hollandiából — leányát feleségül vegye.

Indig Ottó erősen árnyékolt és talán néha túlzott világításban rajzolta elénk sokezer diplomás ember problémáját, akik ha nem is értek még el a híd alá, de biztos sokat gondolnak rá. A fiatal orvos, aki egy álkulccsal nyitja ki az orvostanár lakásának ajtaját, végül annak asszisztense és veje lesz — kivételes eset, amely természetesen nem alkalmas arra, hogy megmutassa ennek a szerencsétlen generációnak a helyes utat; de ez nem is a darab problémája. Ez maga a színpad minden fantáziájával és kivételes elbírálás alá eső logikájával. A probléma az a rettenetes kálvária, amely az előadás előtt játszódik le. Hogyan kerülhetett ez a fiatal orvos a híd alá? Milyen retentő utat kellett megtennie, hogy eljusson a Dunáig; hány zárt ajtó előtt kellett elhaladnia, amíg egy tolvajkulcsot vett kezébe? Valójában nem probléma, hogy egy előkelő orvostanár feleségül adhatja-e leányát olyan emberhez, aki betört a lakásába. Nem fontos annak a kérdésnek a feszegetése sem, hogy rábízza-e dr. Soltész lakása kulcsait arra az emberre, aki kopottnak, kitérően lopni jött hozzá. A probléma ott rejti a szavak mögött, a tettek vádlóan és erősebben kiáltanak minden szímfalhasogató szó helyett: ki felelős ezért? Hol van az a társadalom, amely legjobbjait és legtehetségesebbjeit a híd alá juttatja?

Indig Ottó színdarabja egy pillanatig sem ántatja a publikumot, ellenkezőleg, egy nagy-szerűen fölépített történet keretében felrész, elmélyít, de ugyanakkor nem feledkezik meg a színázról sem és mulattat. Erről mindenképp előtt a csavargó szerepében Mály Gerő gondoskodik, Muráti Lili úgy külsőben, mint lélekben egységes a modern fiatal leány léhaságától megundorodó figurájában. Góth Sándor orvostanára markáns és igaz. András szerepében Szakáts Zoltán mutatkozott be. Tehetséges színész, akinek leegyszerűsödött játék, szép beszéde egyaránt arra enged következtetni, hogy még sok fontos szerep vár rá. A főbb szereplők közül még meg kell említeni a tehetséges Étsy Emiliát, Orsolya Erzsit, Kovács Károlyt, Gárdonyit, Bárdit, Berkyt, Somlót, Márkust.

Hegedűs Tibor rendezése és Vörös Pál díszletei minden elismerést megérdemelnek.

áll szemben, megdöbben, érthetetlen előtte, hogy egy diplomás ember ilyen mélyre zülhetett. Felesége és leánya is megérkeznek és dr. Soltész mint helyettesét mutatja be Andrásnak. A professzor meg akarja menteni lezülött fiatal kollégáját, már csak azért is, mert ő is nyomorgott és küzdött, amíg a katedráig eljutott.

Hónapokig dolgozik András szorgalommal, kitarással és tehetséggel. Ez alatt az idő alatt azonban többször találkozott Soltész doktor leányával, Ágnessel és a két fiatal lény, anélkül, hogy a szerelemről egy szóval is beszélne, megérti és megszereti egymást. Ágnes anyja, sőt apja is tudomást szerez ezekről a találkozásokról és ekkor Soltész doktor megtiltja Andrásnak, hogy leányával többé találkozzék. András, aki tudja és érzi, hogy Ágnes mily elérhetetlen magasságban áll fölötte, már előzőleg elbűsöszi a leánytól. Soltészék még mindig fent tartózkodnak a Svábhegyen, viszont András a tanár úr pesti lakásában lakik.

Ágnes nem tud beletörődni abba, hogy a fiatal orvost ne lássa többé, mert tudatára ébred annak, hogy ő az egyetlen ember, aki tartalmatlan életének célt tud adni. Hirtelen elhatározással, az elválás estéjét követő éjszaka fölkeresi Andrásnak. Tudni akarja mindenáron, hogy miért nem szabad nekik találkozniuk? És ekkor az orvos mindent el-

7—
 hogy Alp
 okozott a
 — Hog
 — Való
 borította.
 című oper
 belátható i
 az operett
 kívül Alp
 holott a p
 A színház
 jó, amíg ne
 hogy Alpá
 ban az, ho
 meire" va
 játszani, i
 — Meg
 valamit.
 — Amir
 egész estét
 most revü
 vonások viz
 Kellér Dez
 Dayka Ma
 szereppel le
 a publikum
 „szabadság
 filmezett, s
 szezőnbon.
 — És mi
 — Ő azt
 filmben. Eg
 halott szere
 filmköteleze
 — S mi
 Frida?
 — Még n
 vonatkozóla
 deközik fell
 színdarabba
 padán, de n
 háznak is si

Paál Erzsé

— És mi történt a Belvárosi darabvázlózása körül?

— Ne üljön fel különböző híreszteléseknek.

— Hogyan a nagy siker és gond?!

— Valóban mert az egész műsortervezetel felborította. Terminus volt a „Bál a Savoyban” című operettre, amelyet persze most nem tudnak belátható időn belül megtartani. Így lehet, hogy az operettől le kell végképpen mondaniok, azonkívül Alpár Gitta dublőze sem tud szóhoz jutni, holott a próbákon jól tudta már a szerepet. A színházban sokan ugratják a dublőzt. — Addig jó, amíg nem kell fellépned. (Célozva ezzel arra, hogy Alpár telt házakat vonz.) A helyzet azonban az, hogy a dublöz szép hangjára és „érde-meire” való tekintettel mindenestre elfogja játszani, illetve énekelni a Dubarryt.

— Operettfrontról?!

— Megindult a szezon, darabokról meséljen valamit.

— Amint tudja, a kabarék sorra álltertek az egész estét betöltő darabokra. A Terezkörúti most revüt játszik, de legközelebb háromfelvonásos vígjátékot iktat műsorába. A vígjátékot Kellér Dezső írta s a darabnak fő női szerepét Dayka Margit játssza. A kitűnő naiva ezzel a szereppel lép megint löbb hónapos szünet után a publikum elé. Egyébként Dayka az egész „szabadságát” azzal töltötte el, hogy turnézott és filmezett, szóval még többet dolgozott, mint a szezonban.

— És mi van Jávor Palival?

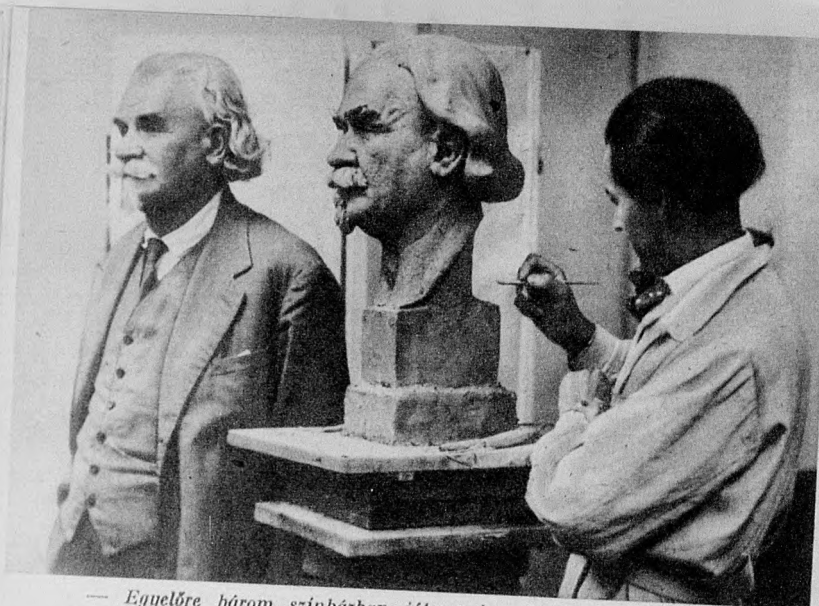
— Ő aztán nyakig benne van még ma is a filmben. Egész nyáron filmezett, nem is vállalt halott szerepet a szezon első újdonságaiban filmkötelezettségei miatt.

— S mikor látjuk színpadon Gombaszögi Fridát?

— Még nem döntött a kiváló művésznő arra vonatkozólag, hogy melyik színdarabban szándékozik fellépni. Annyi bizonyos, hogy két színdarabban látni fogjuk őt a Vígyszínház színpadán, de nincs kizárva, hogy a Magyar Színháznak is sikerül őt egy darabra lekötölni.

Paál Árpád Milánóban a színpadról üdvözlí az őt ünneplő közönséget

Glücksmanntanárt mintázta Kóni Miklós
(Foto Trouf/ris)

— Eggyelre három színházban játszanak en suite és egy negyedik színházban — felváltva egy drámával — operettel, nemsokára egy ötödik színházban próbálnak operettel, így hát operettekkel el vagyunk látva, inkább a prózai frontról mesélek.

— Mindenekelőtt: Orbók Attila darabja sokkal jobb házakat vonz, mint azt egyesek megjósolták. A darab legjobb figuráját, egy házvezetlőnőt, amelyet Simon Maresa alakít bravúrosan, minden esete lapsokkal áraszák el. Érdekes, hogy ez a figura élő alak. Orbók saját házvezetlőnjéről mintázta. Simon Maresa meg is ismerkedett vele, amikor a szerepet megkapta.

— Valamit a külföldi magyarokról.

— Kun Magda és Csikós Rózi Bécsben aratják sikereiket. Harmath Hilda, aki már évek óta külföldön játszik, most Londonban van, de érdekes, hogy az ottani lapok — mint osztrák színházi emlékezők meg róla. De annál inkább mint magyar színházi emlékezők meg Paál Erzsiről az olasz lapok. Paál Erzsiről már két hónapja Olaszországban turnézik rendkívüli sikerrel. Preger, a magyar származású színházigazgató szerződtette négy hónapra turnéra nagyon magas gázsival. A „Viktória”-ban, Hawaii rózsájában és a Marica grófnőben lép föl Paál Erzsiről minden nagyobb olasz városban. Partnere: Kertész Gábor. Az olasz lapok rendkívül dicsérik mindkettőjüket.

— Na, külföld után valami belső pályát kérlek.

— A most vendégszereplő fiatal, nagytehetségű színész és arrivé színpadi író nagyon jól megértik egymást és sokat lehet őket együtt látni. — A legújabb magyar film idegen verzió-

jának hősnője és az ismert magyar színpadi író igen kitűnően megértik egymást. — A filmvilágban ma már — idők jele — azt kérdeik a férfiak egymástól: — Melyik verzióhoz udvarolsz?!

— Tud még valamit?

— Bécsben fényes külsőségek között ünnepezték Glücksmanntanárt, a bécsi Deutsches Volkstheater dramaturgját ötvenéves tróji jubileuma alkalmából. Glücksmanntanárt félszázados dramaturgiai működése alatt számos tehetséget fedezett fel s nem egy magyar író külföldi sikerét neki köszönheti. A Deutsches Volkstheater felállította a színház díszcsarnokában Glücksmanntanárt szobrát, amelyet Kóni Miklós mintázott.

— Most azután kis híreket kérek.

— Táviratstílusban tudatom, hogy 1. „Négy haver” címmel alakult meg az a vokálkvartett, melynek tagjai különböző átcsoportosításokon keresztül végül is következők lettek: Sándor Anna, Ney Hugo, Vajda Károly, Andai Béla. 2. Sebő Miklós Berlinbe megy gramofonfelvételre. 3. Bányai Aladárnak, a népszerű zeneszerzőnek, a Délibáb kottapályázat nyertesének több dalát lekötötték kottakiadásra és hangosfilmre New-Yorkban. 4. Bernardi a kitanú artista jelenleg Csehszlovákiában aratja sikereit.

— Milyen új vendégszereplésről hallhatok?!

— A legérdekesebb vendégszereplés a Kamarában lesz, ahol a legközelebbi darab főszerepét a színház igazgatója, Alapi Nándor játssza.

— Hogyan, az igazgató fellép a saját színházában?

— Ne lepődjék meg, ez nem olyan szokatlan — vidéken. Ott ugyanis legtöbbször színháziak lesznek a színházigazgatók s termé-

Néhány ruháról az Indig darab
premierelőzél. Lila estélyi ruha,
hő fekete bársony köffenyel.—
Eredeti izású világoskék velour
toilet, lamével bélelt gallér.
— Pávákék nehéz selyemruha,
két részből

szeles, hogy ha valami jó sze-
rep akad, azt szívesen eljátsz-
szak. Pesten ritka a színész-
igazgató. Sebestyén Géza igaz-
gató ritkán színlén beáll „tag-
nak” a saját színházába.

— Egy rendkívül finom-
arcú színésznőt láttunk a
Vigszínház legújabb darab-
jában.

— Élsy Emilia, akit most
anyaszerepben látott. Régeb-
ben a vidéki színpadok
legünnepeltebb drámai szen-
déje és híres szépsége volt.
A legidatmasabb „Claire”,
akinek rendkívüli sikereken
vont része.

— Bertini sikerről hallok.

— Igen. Ott került most
színpadra Halász Imre „Egy
csók és más semmi” című

Piros zszorsetruha hatalmas
elálló ujjakkal és prémgallérral.
— Fehér estélyi ruha majom-
szőrrel díszített kabátkával.—
Csipkéből és zszorsettből össze-
állított estélyi ruha széles vál-
lakkal és keskeny rózsaszínű
szalaggal

színdarabja nagy sajtó- és
publikumsikerrel. A két
főszerepet Friedel Schuster
és Julius Falkenstein ját-
szolták.

— Mondjon prognózist.

— Előbb megsúgom ma-
gának, hogy dr. Horváth
Ódön a Kecskeméti közlöny
szerkesztője az október 8-án
tartott nagysikerű matinén
a bevezető konferanszot tar-
totta.

— Prognózis?

— Siker lesz bőven.

színpadi tró
filmvilág-
k a férfiak
dvarolsz?!

ött ünne-
zármarzású
ater dra-
alkalmá-
maturgiai
edezett fel
erét neki
ater fel-
a Glücks-
mintázott.

1. „Négy
alkvartell,
sílásokon
Sándor
lai Béla.
mofoñjel-
erü zene-
ertesének
hangos-
e kitünő
atja si-

hatok? !
Kama-
szerepét
ssza.
át szin-

szoká-
lőbbször
termé-

MINTAKOLLEKCIÓT MUTATNAK AZ IDÉN A PESTI SZINPADOK

Parancsoljatok mai férfiak, nesztek: „suhogó brokát, sóhajtó csipke, omló bársony; nesztek: szigorú redős selyemtunika, inyencek számára keményített fehér gallér, daróc-csuhák, sőt (majdnem leírtam) szöges övet is tartunk raktáron”.

Sokat panaszkodtatok legutóbbi árúnkra, a moderna nőkre, sokat szidtatok kortársnőiteket, sokat sóhajtoztátok vissza a letűnt szép időket, most aztán nézzetek és bámuljatok!

Mondjátok meg őszintén, jó volna — madame Dubarry, mint barátónő? Akadna-e vajjon köztetek még akár gyufa-, vagy perőleumkirály is, aki a ruhaszámláit győzné? (Igaz, XV. Lajos se nagyon győzte. Madame Dubarry ruhái — és a francia forradalom közt nem volna nehéz összefüggést kimutatni.) Arról nem is beszélve, hogy komoly közeledés előtt alapos tisztálkodásnak kellene ömorganatikus fenségét alávetni. (Állameselészövés közben egyesek szerint néha, nemcsak a gondoktól viszkettett szép feje a fehér paróka alatt.)

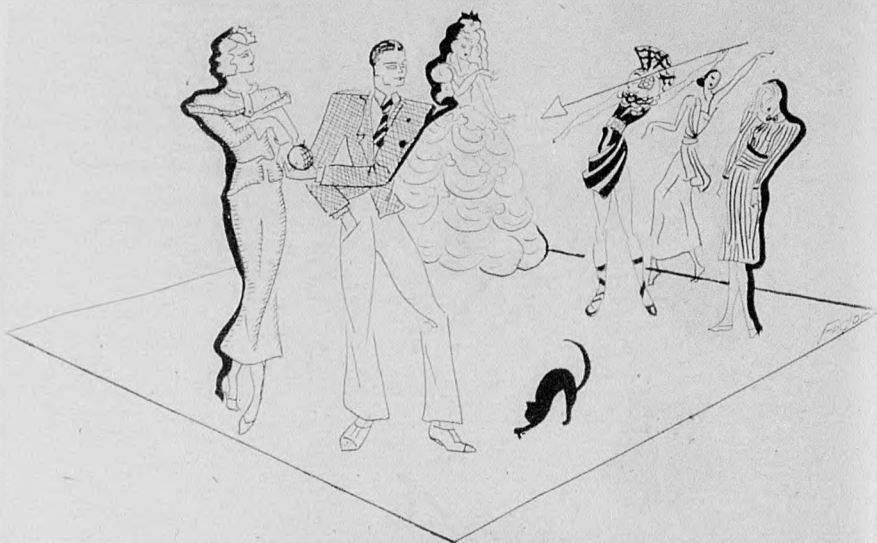
A gyönyörű Lyzisztrátával se volna kimonodtan nyugalmas dolog egy week-kend a klasszikus hajlatú dombokon. Képzeljétek csak el, mit szólna, ha megkérnétek, hozza csak ide

a cigarettátokat, mert ti fáradtak vagytok?

És mit gondoltok, ha a kis Manuella történetesen nem repül ki tragikus szárnyalással a nyitott ablakon és később férjhez ment volna, micsoda raffinált kényelemmel, félhomályos zugokkal, illatos levegővel, duzzadó selyemvánkosokkal óhajtotta volna kompenzálni azt a jeges úrt, amit az intézeti fegyelem mindörökre a lelkében hagyott?

Ezért becsljétek meg kortársnőiteket, nők. Karoljatok beléjük, ha kijöttök a színházból, ahol langustot és osztrigát láttatok főlni. Ő örülni fog, ha elviszitek egy automata büffébe. És nem szít feministalázadást ellenetek, ha másoldalú elfoglaltságotok miatt kissé elhanyagoljátok őt, mondjuk, „lelkileg”. Hisz az ő idegeit nem tette tönkre az előkelő leánynevelő intézet (részint, mert föl se vették volna; részint, mert szülei idejekorán tönkremenvén, hazavitték őt az üzletbe segíteni). Akkor sem sértődik meg, ha slágert kell komponálni, hogy elég pénze legyen ahhoz, hogy ti elvegyétek. És nem zárkózik kollektíve várkastélyba előletek. Nem meri megtenni — fél, hogy Isten ments, nem ostromolhatók meg — és nem győznének le.

Fedor Ágnes

SÜLTGALAMB

A
KIRÁLY SZÍNHÁZ
UJDONSAGA

Igy egy szóban (és egy szóval) Sültgalamb. Revüoperett a Király Színházban és van benne *Rátkai Márton*, *Beregi Oszkár*, látványosság, happy end, ének, zene, tánc, *Pataki Juci*, *Dénes György* békebeli Buda pest, Ósbudavára, siker van benne, *Szilágyi Lászlónak* roppant kézügyességgel és színpadi rutinnal megírt librettója, *Lajtai Lajos* nagy komerciális érzékkel (de talán érzéssel is megkomponált zenéje), egy fiatal lány van benne, bácskai nábob, amit akarsz

bályos, kórusos, finális operettekben, azután valahogyan átlendülnek a görkorszakba, pótolják a lehanyagolt orfeumokat is, van egy kis aktualitásuk, valami napilapízük. Bennük van a dancing, a rádió, a repülés, a bridzs-szalónok, a filléres utazások világa. Valahol a hangosfilmé is. Jó műfaj, mert igazi, mert mai, mert él. Szilágyi és Lajtai nagyon tudják csinálni, a Király Színház nagyon játszani. Hangok, színek, táncok, dalok, fejbevágó látványosságok, a színház már a frontján átalakítva, szinte azt mondanók, hogy a színpad már kint kezdődik az uccán, nagy befektetés, nagy vállalkozás, kollektív produkció, igazi „Halló Budapest” — ez a revüoperett, az igazi revüoperett pedig a Sültgalamb, így egy szóban (és egy szóval) Sültgalamb. Nézzék meg kérem. Jól fognak jární, ha megnézik. Hallgassanak rám: nézzék meg.

Lakatos László.

Fodor Artur,
Latabár Árpád

az van benne és szemszáj ingere is van benne és *Pán József* igazán zseniális díszletei. Ezek is benne vannak. *Tihanyi Vilmos* rendezése kitünő... Maga a műfaj?

Ez kérem egy új háborúutáni, egészen pesti műfaj, a revüoperetté, ami más, mint a nagy „show”-ra dolgozó londoni, más, mint a music halltól a kabaréig mindent felölelő és mindent magába emésztő párizsi revük. A mi revüoperetteink valahol még ott gyökereznek a régi népszínházi hagyományokban, a háromfelvonásos sza-

Pataki Juci, Rátkai Márton
(Áldor felvételei)

AMIG EGY DARAB ELJUT ODÁIG...!

Irták: **KAREL ÉS JOSEF CAPEK**
Magyarra átdolgozta: **NÁDASS JÓZSEF**

V. A PREMIER

Eddig minden gyerekjáték volt. Megírni a darabot, benyújtani és átírni, újjáformálni és átevezni vele a próbák szörnyűségein — mind-ezek az események a családon belül játszód-
tak le. Ha voltak is háborúságok, egy tábo-
ron belüli háborúságról tudósíthattunk csak.
Az igazgató, a rendező, a színész, a kellé-
kes, a fővilágosító, a színházi fodrász, ügyelő,
súgó... mind, mind egy titkos összeküvő
bandának a tagjai, akik befogadták maguk
közé az író és ha meg is kínozták, ezt csak
a harcra edzés szempontjából tették. Mert a
harc, az igazi háború csak most következik,
a rettenetes ellenség: a közönség ellen.

Az első ütközet döntőjelentőségű.

A premiernek — tudvalevőleg — állandó közönsége van. Van egy emberfajta, aki csak premierre megy. Vannak, akik azt állít-
ják, hogy szenvedélyes színházimádatból te-
szik ezt, mások szerint mindezt kíváncsi-
ságból, vagy sznobizmusból, vagy a ruhák
miatt, vagy az ismerősök végett történik.
Nem merjük eldönteni, hogy mi az igazi ok,
de azt hisszük, hogy ezeket az embereket
öntudatlanul természetellenes kegyetlenség
hajlja a színházba. Jönnek, hogy a színészek
lámpalázában gyönyörködjenek, jönnek, hogy
kiélvezzék a szerző kinjait és a rendező
agóniáját és vértzomjajozón bámulnak a szín-
padra, ahol minden pillanatban elcsúszhat
valami, valami nem sikerül — és akkor min-
den elveszett. Ugy mennek a premierekre,
mint ahogy a rómaiak az arénába jártak a
vadállatok viadalához, vagy az első keresz-
tények mártíriumához. Különös izgalom ez,
tekintettel az áldozatok rettegésére és kín-
jára.

Abban a pillanatban, amidőn a premier-
közönség lármázva és fecsegve a csillogó
arénában elfoglalja a helyeit — a szerző va-
lami nyomással a gyomrában szaladgál a
színházban — a már kifestett színészek vi-
szont a kémlelőlyukon a közönséget gusztál-
ják, vagy a premierpánik hatása alatt öltö-
zőikben dühöngenek, mert más parókat kap-
tak és a kosztümöt nem lehet begombolni;
az öltöztetőnk és az öltöztetők az egyik
öltözőből a másikba rohannak, mert min-
denütt hiányzik valami; a rendező a szín-
padon fel- és alárohogant, mert a mű-
helyből az utolsó kulisszát még mindig nem
hozták ki, dühösen félbeszakítja a különböző
színészek különböző panaszait, két széklet

* Negyedik önálló folytatás megjelent a 40. számban.

cipel a színpadra és kicseréli a jobboldali vá-
zát; a szabó időnkint mindenféle ruhadara-
bokkal a műhelybe száguld, félperc múlva
visszaszáguld; az ügyelő utolsó csöngetése
hallatszik az öltözőkben, a folyosókon és a
foyerban; a tűzoltók elfoglalják helyeiket;
még utolsó pillanatban örült veszekedés kez-
dődik a bútorozó és a kellékes között és
végül — három perccel félnyelc előtt — az
utolsó kulissza megérkezik a színpadra.

— Ó, ti, valamennyien, akik ilyenkor a
zűmmögő nézőtérén ültek, az órára néztek
és hanyagul megjegyzitek: „Na, tulajdonkép-
pen most már elkezdhetnék...” ó, ti, ha e
pillanatban a függönyhöz tarthatnátok a fü-
letek, akkor kalapácsütéseket hallanátok és
lélegzetvisszafojtott hangokat:

- Hová tegyem ezt?
- Ezt még meg kell írni!
- Világosító, elsötétíteni a folyosókat.
- Ide még egy pecket kell beverni.
- Kellékes! Hol az íróasztal kulcsa! A
füzfánfűtőlő rézangyalát!
- Mi történt a telefoncsengővel? Nézzen
gyorsan utána!
- Vigyázat, a kulissza felborul!
- Miért nem kész még X úr átöltöző-
kabinja?
- Gyerünk, gyerünk, tempó, tempó!

Cink! A függöny első gongyole. A nézőtér
elsötétül és elhallgat. Még hallani egy pár
kalapácsütést, valami nehéz bútordarab sú-
rolja a padlót. Izgatott, lefojtott kiáltások:
— Menjetek már vele a fenébe!
— Hát vágjátok le a lécet!
— Hagyjatok mindent és kotródjatok!
— Adjátok ide, de máris!

Cink. A függöny az utolsó munkás sarka
mögött felszalad. A kivilágított színpadon
Klára áll és még gyorsan keresztet vet.

Klára partnere (homlokán az izgatottságtól
kiül a hideg veríték, de ezt a nézőtérén nem
látják) belép, kalapját az asztal helyett a
székre dobja. „Jó reggelt, Klára” mondja
dörgő hangon és összerázkódik. Szent Isten,
hiszen így kellett volna kezdenem: „Klára,
valami váratlan történt velem.”

Klára az ijedtségtől megmerevedett; nem
kapta meg a végszól. „Jó reggelt” rögtönzi
ijedten.

— ... valami váratlan történt velem... —
sziszeget a súgó.

Klára partnere (kétségbeesetten keres va-
lami átmenetet ahhoz, amit mondania kellene,
eszébe jut, hogy a szerző szerint a darabban
nincs is reggel, hanem késő délután).

— Kezd el már... — sziszeget Klára dü-
hösen.

— Hm... igen... — kísérletezik a színész, — képzeld csak, Klára... igen...

— Talán valami váratlan történet veled? — segít hirtelen elhatározással Klára.

— Igen — folytatja a partner lelkesedve. — képzeld csak el, valami váratlan történet velem.

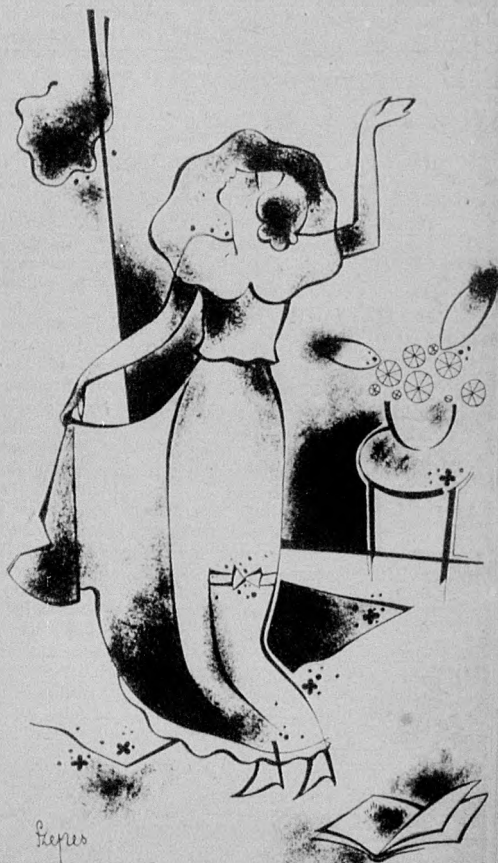
— És mi történet veled? — kanyarodik most már Klára az igazi párbeszéd felé.

A szerző páholyából a hálálfelelem borzasztó pillanatait után a megkönnyebbülés sóhaja hallatszik. A helyzet meg van mentve, azonban még egy perc előtt a szerző görcsösen kapaszkodott a páholy peremébe, a földszintre akart ugrani, hogy kiordítsa: „Állj, vissza az egész! Nem jól van így! Kezdjétek előlről!” Most már lassankint megnyugszik, a színpadon úgy szalad minden, mintha olozva lenne. Kis idő múlva Kláranak elszédülve a székre kell rognia, de az a hólyag partnere kalapját a székre tette az asztal helyett. Benn vagyunk a szószban. Most Klára férje kalapjára fog ülni, az egész felvonást elrontották, jóságos Istenkém, hogyan lehetne ezt megakadályozni? A szerzőnek félelmében nedvesek lesznek a tenyerei, nem hall, nem lát mást csak az átkozott kalapot a széken, a katasztrófa pillanata közeledik. Ha most hirtelen pánik törne ki a színházban? Mi lenne, ha most „tüzet” kiabálna?

Most, mint a villám, itt a végszó, most Klára rá fog ülni a kalapra — oh, isteni Klára, lélekmentő lélekjelenléte! Egyszerűen elvette a kalapot és csak aztán rogyott a székre! Most a kezében van a szerencsétlen kalap, de mit fog vele csinálni? Miért nem teszi az asztalra? Na, végre! Rádobja az asztalra, de olyan ügyetlenül, olyan feltűnően!... A szerző figyel a közönséget, úgy látszik, senki nem figyelte meg a párbeszéd, miért tart ilyen sokáig? Talán csak nem túlhosszú? Istenem, mennyit beszélnek és semmi, semmi sem történik! A szerző kinjában izzadni kezd. Húzni kellene itt, hiszen ez itt gyenge, rossz, lehetetlen, ostoba, értelmetlen... És miért nem játszanak gyorsabban? A legjobb lenne felállni és kihirdetni: „Egy perc türelmet, azonnal kihúzzom a felesleges részeket!”

Hála az égnek, ez is elmúlt, most jön a darab kifejlődésének legfontosabb része, az egész cselekmény kulcsa, három oldal rövid, feszültséget teremtő dialógus és aztán... Jézusom! A szerző réműlettel sóbálványává változik, Berobog a színpadra Katja, az a Katja, akinek éppen ama bizonyos három oldal után kellene jönnie... Szentséges Isten, mit kezdjünk most? Fügönyt, fügönyt — akarja a szerző kiáltani, de a féle-

lem összeszorítja a torkát. Azok ketten a színpadon szintén megmerevedtek az ijedségtől, de Katja közben lecsacsogja a maga szövegét, a másik kettő igyekszik belekapcsolódni, három oldalt kihagytak, az egész cselekmény kulcsa az asztal alá esett, így, most már egy ember sem fogja megérteni a darabot, senkise tudja majd, hogy miről van szó, megette a fene az egész aláfestést, a bonyodalomnak fuccs. Magasságos Isten, hiszen a három oldal nélkül az egész darab összefüggéstelen butaság. Hogy ez a hülye Katja mit csinált! Hát hogy engedhette a színpadra az ügyelő? Fogadjunk, hogy a közönség mingyárt füttyülni kezd. Minden gyereknek látnia kell, hogy a dolognak így se keze, se lába, miért nem állítja meg a rendező a játékot? A szerző félszettel a nézőtérre néz, vajjon kezdődik-e már a közönség tiltakozása? De a közönség nyugodtan krákok, kifújja az orrát és néha-néha nevet-

Klárával nem lehet beszélni!...

gél is, úgy látszik Katjának sikere van. Valószínűleg csak a felvonás végén fognak piszszegni és fűtyülni. A szerző legszívesebben a föld alá süllyedne, kimenekül a páholyból, a kulisszák mögé szalad (talán fel akarja gyújtani szegyenének helyét?). Kétségbeesetten gondolja: Soha többé nem merek majd senkinek a szeme közé nézni! Valami félre-eső öltözöbe bújik, tenyerébe hajtja fejét. Összetörtén, megsemmisülve ül ott: igen, igen, minden elveszett.

Nem tudná megmondani, mennyi ideig kínlódott így, néhány óráig, avagy csak húsz percig. Mest felkapja a fejét: mi ez? Mintha víz esobogna, majd zúgva ömlik és harsog, majd újból gyengébben hallatszik. Cink! A víz zuhogása újból hangosabb lesz, mennydörgésszerű hang ez, valaki berohan az öltözöbe: „De hiszen itt ül az Iró Ur, a Mester, a Szerző!” Magragadják a karját, futva maguk után cipelik a folyosókon, minden oldalról tolják és lökik a kezek, ő bukdácsol, szédül, semmit nem lát és nem érti az egészet — vágóhídra viszik, védekezik, megkísérli a szabadulást, de a lihegő és szuszogó tömeg tovább szökteti, suppsz, mintha ágyúból lötték volna, egyszerre csak berepül a színpadra. Kétoldalról nedves ujjakkal Klára és Katja megfogják a kezeit, előrecipelik a rivaldához, lent mint zises és csobog a taps. A szerző köráskörül ezernyi gombolyagot lát emberi szemekkel úszni, hülye mosolygással próbálkozik és összecuslik néhány rosszul sikerült meghajlással.

A függöny lesiet, a vízcsobogás távolodik, cink, a függöny megint a magasba lendül, a szerző gyorsan kinyújtja kezeit Klára és Katja felé, de már árván, egysesgedül áll a színpadon, kilökve és ezernyi szemek kiszolgáltatta, meghajlik és közben elborzadva jut eszébe, hogy mi csoda komikus figura lehet ő, amint, akár egy pojáca itt hajladozik, de nem tud magán segíteni, balra hajlik, jobbra hajlik, előre és hátra hajlik — a függöny lemegy, néhány lépést vissza, a kulisszák között ismerősök és ismeretlenek izzadt kezekkel rángatják „gratulálok, gratulálok”. Az egyik kellemetlen arcúnak valami gorbosbaságot mondana, de: cink, a függöny felzalad, megint ott áll és hülyén mosolyog, kitárt kezekkel mutat a kulisszák felé, hiszen nem ő, hanem a színészek, mindezt a színészek csinálták, nagyon örülök örülök, ilyen megnemérdemelt siker, de már hagyják abba. Végre, mint mosogatórongy visszatá-molyog a kulisszák mögé, e pillanattól kezdve megint felesleges, utolsó senkivé változott. A színpadi munkások átfordítják a szoba falait. Vigyázat! Most egy állvány jön, mi a fenét keres itt ez a civil, ja maga a szerző, gyerünk kerem... mindenütt útban áll. „Gyerünk, gyerünk, gyorsabban” ordít a rendező, a szerző ráront és átöleli: „Drága uram, csodás volt, nagyszerien ment!” „Na, ha nem történt nagyobb szerencsétlenség!” feleli szárazon a rendező. „Mondja kerem”, eszeveg a szerző, „nem ülhetne rá az elején

Klára a férfi kalapjára? Az emberek nevetnének.” „Az emberek ott ne nevéssenek!” torkolja le a rendező és elfordul. „Gyerünk hát, az Istenit, gyerünk, hogy ne tartson tizenegyig!”

A felesleges szerző most a színészeknél próbálkozik. A hősek akar hálálkodni, de az vacsorázás közben szerényen csak annyit mond: „Ugyan, hiszen ez egyáltalában nem szerep”. Klarával nem lehet beszélni, mert ruháját egy szeg beszakította. Katja dühösen bög az öltözöben, mert a rendező alaposan összeszidta. „Tehetek én arról”, zokogja szívettépően, „hogy ott kétszer ugyan-agaz a végszó áll?” A szerző megkísérli megvigasztalni, de Katja annál erősebben bög: „Igy... összeszidni... éppen a premieren!... Hogyan... játszam tovább?...”

A felesleges szerző nagylelkűen megnyugtatta: „De kisasszony, hiszen a kutya se vette észre, hogy ott egy kis szöveg hiányzott!”

És ebben teljesen igaza van. Tényleg, senkise vette észre, hogy az első felvonásnak se keze, se lába. Ilyen kicsiség fölött átsiklanak.

Cink, a függöny felmegy, második felvonás. A felesleges szerző a sötét kulisszahátterben zsinórok, kábelek között botlakozik, mindenfélebe beleütközik és majdnem beleesik a süllyesztőbe. Arra gondol, hogy a kulisszák mögül nézi majd tovább a darabot, de a nyílások teljesen foglaltak, fejek egymás mellett, a technikai személyzet, szabók és szabónők, szolgák, gépészek, öltöztetőnk, zubonyos férfiak és feleségeik és nénéjük, statiszták és unokahugaik, mindenfajta rejtélyes habitűk a kulisszák közé szorítva élvezik a darabot és hallatják olykor eléggé csípős megjegyzéseiket. Zavartalanul járnak a csikorgó deszkákon, csámcsognak, trüsszögnak, elállják az ügyelő és a színészek útját, mindenhol nyugtalanságot terjesztenek, majdnem hogy bele nem nyúlhatnak a színpadra. A szerző ijedten somfordál közöttük, néha lábujjhegyre állva kikémlél és megszegyenítve hallgatja, amint két kézzubonyos törvényt ül gyermeke fölött: „Nagyon unalmas”. „Túlságosan hosszú!” „Tizenegy előtt nem megyünk haza!” „Krach, most valaki a kulisszák mögött felborított egy vaszkét!”

Ez alatt a színpadon kivírul a szerelmi duett.

A felesleges szerző lábujjhegyen tovább-surrán, a deszkák kísértetiesen recsegnek súlya alatt, a folyosók labirintusán keresztűl kitekereg a szabad levegőre. Éjszaka van, kevés ember jár az uccán. Isten tudja, mire gondolnak, a villamosok csengetnek és valahol messze zajlik az élet. A szerző egész teste reszket az éjjeli fágytól és talán — a szomorúságtól. Egvedül van, oly egvedül, mint még soha az életében és háta mögött dicsőségének napja játszódik le.

Oh, ha már elmúlt volna, ha már vége lenne!

SZEREPEK ÉS

EGYÉNISÉG

BESZÉLGETÉS
TÖKÉS ANNAVAL

— Egyik nap koldus-, a másik nap királyleány! — mondta a nagy tragika Duse, amikor egy külföldi újságíró a szerepköréről intervjút adott neki.

A koldustól a királyleányig ezer hang, ezer szín skálája rezeg a színésznő repertoárjában, de mégis gyakran kiesendül egy-egy hang, mely jobb, szebb, őszintébb, mint a skála bármelyik hangja.

A színésznő minden korú, társadalmi osztályú és a legkülönbözőbb egyéniségű alakokat eleveníti meg a színpadon, de vannak szerepek, melyet nem „játszik”, hanem saját magát adja.

Varsányi Irén örök Julika volt. Bajor Gizzi az ideges, intellektuális mai nő. Gombaszögi Frida az izzó, nagyvilági dáma. Fejes Feri az édes csirkefogó. Gaál Franci a csicsérgő bakfi.

Az ilyen szerepekben, ahol az egyéniségük üt át a szövegkönyvön, a legkiválóbbak.

Fölkereztük Tökés Annát, hogy beszéljen önmagáról és a szerepeiről. Az apropót az adta, hogy Tökés a „Lányok az intézetben” című darabban olyan tökéletes volt, olyan új és nagyszerű ebben a szerepben, hogy itt okvetlen kellett hátsó, lelki okoknak is lenni.

Tökés a Vígszínházban sokat hallgatott, most végre megkapta a nagy szerepet, amelyben megmutatta, hogy egy kiforrott, elismert színésznő is tud újat és jobbat adni.

Remélem, nem haragszik meg a művésznő, ha elárulom a „Déliab” olvasóinak, hogy a létra tetején találtam. Pontosan az őszi nagytakarítás közepette cseppentem be. Tökés a létra tetején a velencei csillárt mosta, miközben a szobaleányt kommandérozta, hogy rendszeresen szidolozzon.

— Ugy-e milyen szép a padlóm? — volt az első mondata, mielőtt előállhattam volna az intervjúval.

Tekintettel arra, hogy már másfél órája ült a létra tetején, a csillár is tiszta lett, lejtött és bizony nagyon fáradtan dült le a pamagra. Egy pillanat alatt megváltozott a kitűnő háziasszony, amikor kimentem a varázsszót: színház!

— Mi volt az oka, hogy egy egészen új Tökést láttunk a „Lányok az intézetben” tanárnő szerepében?

— Mert nagyon, nagyon szeretem ezt a szerepet. Az első szerep, amelyben annyi van az egyéniségemből. Von Bernburg kisasszony csupa szív, de ezt nem szereti megmutatni. Valahogy én is ilyen vagyok. Ez a szerep juttatta eszembe, hogy az ember él, dolgozik, harcol, pedig csak egy célja van: szeretetet árasztani maga körül. Ebben a

szerepben kiéltem az örök nő anyakomplexumát.

— Szeretné, ha gyermeke volna?

— Erről órák hosszat tudnék beszélni, de nem beszélek. Ez az én, vagyis az uram és az én legmélyebb és legprivátább érzése. Ez nem tartozik a közönségre. A színésznő játszon jól, ez fontos a közönség szempontjából. De... de a színésznő is asszony, a legjobb anya lehet. Ezt megmutatja, kiéli a megfelelő szerepben. Von Bernburg kisasszony tanárnő — de olyan jó, mint az anya. Milyen közel fekszik hozzám ez. Sehová sem járok, anyám, uram társaságában vagyok. Sohasem mentem még el a férjem nélkül. Elkísér a színházba is és megvár előadás után. Családi érzés erősen él bennem, tehát nem csoda, hogy a vígszínházi szerep a lelkem mélyén ütött meg hangokat. Von Bernburg kisasszony alakjából a rendezés a szerzőnő intencióját, az erotikát lefaragta, marad a „nő”, az örök nő, az anyatípus.

Ilyen szerepem csak egy volt még, a „Magyar Elektra” a Nemzetiben. A tragikus mélységek vonzanak, az elmélyedés. Talán a tudatalatti dolgokon kívül ebben befolyásol az életmódom is. Itthon ülök és sokat dolgozom.

— Mi volna az eszményi szerep?

— A „Liliom” Julikája és a „Tanítónő”. Hevesi Sándor mondta rám, hogy nekem a tépelődő, mély asszony figuráját kell megismerítenem. Az orosz asszonyi lélek áll hozzám a legközelebb. A színigazgatóknak rá kell jönni, hogy az az ideális, ha a színésznő csak egyéniségéhez hasonló szerepet játszik.

— Nem lenne ez egyhangú?

— Dehogyan. Egyfajta asszonylélekben is annyi szín és annyi nüansz van. Itt volt például az „Elga”. Könnyűvérű nő, de mégis olyan nehéz az atmoszféra körülötte, hogy mély a szerep.

Teljesen beleélem magam a játékba, elfelejtem, hogy Tökés Anna vagyok. Igaz, hogy a nagy szerep után teljesen kimerülök. Szép ez mind. A játék, az élet, hisz olyan nagyon boldog vagyok.

Összenéznek az urával, Temesváry doktorral...

A frissen nagytakarított, valószínűtlenül tiszta lakásban valami, a mai világban valószínűtlen harmónia és boldogság lakik. Irigylendő és érthető, hogy egy olyan kialakult egyéniség, mint Tökés, ilyen háttérrel mindig tud művészi meglepetést nyújtani.

A boldogság nagy erőt ad, lehetővé teszi, hogy egy művész életén csak a művészet uralkodjék.

Gyenes Rózsa dr.

MILYEN FÉRFIAK TETSZENEK A NŐKNEK?

IRTA:
ORBÓK
ATTILA

A kérdésre huszonöt év előtt még nagyon egyszerű lett volna a válasz. A nőknek olyan férfiak tetszettek, amilyenek tetszeni akartak. Mert a férfi volt a támadó fel. A férfi udvarolt, csábított, hódított...

Ma már egészen más a helyzet. A Grätchenek és a Don Juanok kihaltak... A nő — ha nem is udvarol (ámbar az sem ritkaság). — de nyíltan hódít s maga választja a partnerét, künn a nagyvilágban. A nőnek az olyan férfi tetszik, aki igazán tetszik.

A nő lett támadó fél és a nő válogat. A férfi csak hiszi, hogy ő nősül. Pedig a nő megy férjhez.

Sajnos, a konzervatív nyelv még nem találta meg a megfelelő kifejezést, amelyben benne lenne a nagy változás. Szerelem, házasság, nősülés, férjhezmenés — mindegyiknek más az értelme ma, mint volt régen.

Az utolsó huszonöt esztendő legnagyobb forradalma: a nők életének nagy átalakulása.

A nő emancipálódott, önálló lett, kenyeret keres. Maga választja a párját. Régen is sokszor maga választotta azt, akibe beleszeretett. De ma saját maga végzi el azt is, amit régen a papák, mamák, a nagynénik és nagybácsik végeztek el. Persze, egészen más szempontok szerint,

A nő új helyzete csak egy dolgon nem változtatott lényegesen: a spontán, nagy szerelmen.

Ha szerelmes a nő, a szerelemben éppen olyan buta ma is, mint régen.

A különbség mindössze annyi, hogy ma a nő nem keresi a nagy szerelmet. Mert nem akar ostoba lenni.

A nő már nem: a gyenge nem. Veszedel-

Max Baer és Jack Dempsey boxbajnokok feleségeikkel

més kon
azt hinni
nek —
mást, m
rint is —
jellemü
nek az z

Három
a pénz.

A bar
tetszik a
aki még
valamely
jobb csa

A legk
rény, cv
szik, aki
A mamá
ran vál
(illetve
ságban.

A több
dráma (

rány és
Ma a
holtodig
laura és

A polg
sztár, a
kisasszon
tozást sz
a művés
kért. A t
rettek ve
névtelen,
szobrász
tegyék r
együtt k
Manaps

Kld Berg boxbajnok feleségével

mes konkurrensé minden férfinak. Az ember azt hinné, hogy az önálló, kenyérkereső nőnek — miután az ellentétek vonzzák egymást, még Schoppenhauer metafizikája szerint is — a gyöngye, könnyen kezelhető, báb-jellemű férfi tetszik. Pedig nem. A mai nőnek az olyan férfi tetszik, aki erősebb nála.

Három dolog imponál: az erő, a tehetség, a pénz.

A bankban dolgozó gépirókisasszonynak tetszik a „vezér”, aki dúsgazdag, a titkár, aki még sokra vihethet és a gyakornok, aki valamelyik híres futballesapatban a szélső-jobb csatár.

A legkevésbé a szorgalmasan gürcölő szerény, cvikkeres, megbízható tisztviselő tetszik, akit az Isten is családapának teremtett. A mamák ideálja nem tetszik. A mai nő bátran vállalja a kockázatot a szerelemben (illetve a tetszésben), a flörtben, a házasságban.

A több kockázat mellett több is a szerelmi dráma (rendszerint a férfi az oka), a botrány és a válás.

Ma a nő, amikor férjhez megy, nem a holtodiglan-holtimiglanra, csak a holtodiglanra és — a válásra gondol.

A polgári kis asszonyka ideálja film-sztár, a bonvivant, a nagy író. A polgári kisasszonykák guszta csak árnyalati változást szenvedett. A Grätchenek is rajongtak a művészetekért. De a romantikus figurákért. A tüdővész költőért, akit ápolni szerettek volna, a szegény fiatal színészért, a névtelen, küzködő íróért, a piktor, vagy szobrásznövendékért. Ambicionálták, hogy ők tegyék naggyá. Ők gondozzák, inspirálják, együtt küzdienek vele.

Manapság mindössze az az árnyalati kü-

lönbség van, hogy ők akarnak az arrivált nagy művész révén naggyá tenni. Fényben, pompában és dicsőségben élni. Illemből megkönnyezik ugyan ma is a nagy tehetség nyomorát, de nem kérnek belőle.

Nagy általánosságban így van ez, mert a nehéz idők kikezdték az avult polgári morált s a gazdasági eszmék a fiatal leánylekekben is hódítanak.

A flapperek megnézik a telekkönyvet, mielőtt férjhez mennének.

Igazi polgárok már csak a művészek között vannak.

A művészek lelke függetlenebb a kor áramlatától, mint a polgári emberé.

Sokkal több művész köt szerelmi házasságot, mint polgár ember.

A művésznők általában jobban tudják értékelni a „szürke” embereket, mint a polgári kisasszonykák.

De mindennél jobban értékelik az erőt.

A filmdivának, a színésznőnek csak gazdag imádója akad. Hamar betelik velük. A férfiszépség nem hat rájuk. Rengeteg szép férfi-partnerük van.

De az erős férfi — az tetszik nekik. A boxbajnok.

A boxbajnokoknak pedig még ráadásul sok pénzük is van...

Általában sok új olyan jelenség van, amely felforgatja a férfi és nő viszonyát. De az új divatot sokszor felforgatja az örök divat: a szerelem.

Ha a férfi és a nő szerelmes egymásba: nincs szabály. Illetve ilyenkor csak az az egyetlen szabály, hogy ahol szerelem van, ott nincsenek szempontok. Mert a szerelem ma is vak.

SÁRGAARCU BOHÉMEK

Ha Európában egy ifjú észreveszi, hogy szíve hevesebben kezd dobogni a színezetért, elmegy 16—18 éves korában szülői beleegyezéssel a színiiskolába és két-három év múlva már játszik is. Ha nem Pesten, hát vidéken — és mindenesetre „művész”! Az a pár év, amit növendékkorában eltölt, hamar elrepül és valljuk meg, hogy ez az idő nem is olyan nagystrapa — elsősorban a csinosabb lányoknak. Színinövendék romantika! De sokszor hallottuk ezt a szót és hányan írtak erről regényt, verset, elbeszélést...

Mourget „Bohémélet”-étől kezdve mennyi szép emlék kísért és mennyi csábító ígéret hajt minden fiatal lányt a színpad felé. És a fiúk sem hátrálnak meg a kopott nadrág vagy a tintával eltüntetett harisnyalyukak mementója elől, ha ugyan még vannak ilyen bohémek a mai világvárosokban? Majd csak csurran, ha nem csöpöppen valami innen is, onnan is, aztán délután átbumli-zák az időt valamelyik művészakadémiaiban, este pedig a színpad... aztán, ha nincs próba, másnap délig alvás! Hát nem nagyobb szerűbb élet ez, mint reggel nyolctól délután hatig görnyedni hivatalban, írógép mellett, vagy gyárban akkordmunkánál? Akit egy-

szer a színpad levegője megcsapott, az Európában alig tud onnan többé megválni.

Köztudomású, hogy a keleti ember henye és lusta. Keleten a huszadik század mai hajszolt iramában még most sem ismerik az idő értékét! A lassú tempót nem tudja kiszorítani a pénz varázsa. A keleti ember az életművészetben talán bölcsőbb, mint a fehér, viszont ninstelenebb. A sárga vagy barna faj fiai minden nap csak annyit dolgoznak, amennyiből holnapig megélnék. Ki törődik ott a holnappal? Ezt a kevés életet éljük le minél jobban és minél kevesebb munkával — mondja a keleti ember. Hogy a munka öröm? Nem, azt csak a civilizáció urai találták ki.

Ezek után azt hihetnénk, hogy az ázsiai színiiskolákban még nagyobb a szabadság, mint nálunk és a sárga, ferdeszemű színinövendéknek igazi aranyéletük van.

Az a szabadság és könnyű élet, ami az európai színiiskolákban divatos, sem azelőtt, sem másutt nem volt ismeretes. Tudjuk, hogy már a rómaiak és ókori görögök korában is milyen alaposan képezték ki a szónokokat és az actorokat. A spártai iskolákban a növendékeknek viharban kellett szél ellenében gyalogolniuk órákossal hangosan szavalva, hogy hangjukat edzzék. A római színészek beszédgyakorlataik közben súlyos pénzdarabokat tettek a nyelvükre, hogy a torok működését annál jobban izmálják, minden segédeszköztől. Az ókori népek fiatal szí-

Egy tokiói görli-iskola növendékei gyakorlatot közben

nészet
sport
yerhol
Pécs
nész
is mi
Másk
sádon
azok
almé
táj. A
abban
belg
van eg
tár,

Ceremónia
Japánban

Japán mozdulat-
művészeti tanfolyam

nészeinek éppen olyan jó artistáknak és sportembereknek kellett lenniük, mint *Mayerhold* művészképző növendékeinek vagy *Piccator* színészeinek a mai korban. A színész ott nemcsak deklamált, hanem *testének* is minden körülmények között *ura volt*. Másképp nem tudott volna súlyos *kolturnusaiban* és 5–6 kilós *álarcaiban* mozogni azokon a hatalmas tereken és lépcsőkön, amelyek az akkori amfiteátrumokat alkották. A mai, európai értelemben vett színész abban az időben nem álta volna meg a *betétet*, mert ma, ha tud hangsúlyozni és van egy-két jó mozdulata, már többet nem *szól*, hanem *alakít*.

Mennyivel nehezebb a japáni és kínai színővendékeknek! Ha ide is csak 16–18 éves korukban kerülnének, talán egy sem maradna meg ezen a pályán, olyan kimerítő és lélekölő a tanrendjük. Talán ezért adják 4–5 éves korukban oda őket, hogy azután ha 14–15 éven át szakadatlanul képezték magukat, ne kívánozzanak többé más pályára. Ehhez hasonló tortúra Európában csak az operaházak balettiskoláiban és az artistapályán ismeretes. De itt is van még némi örömről a fiatal növendékeknek. *Tiller* és *Ziegfeld* amerikai görli-iskolái vannak csak talán olyan szigorúan elkülönítve, mint a tokiói vagy pekingi színiiskolák.

Az első japáni színiiskolát *O'Kuni* asszony teremtette meg 1603-ban. Hol volt akkor még nálunk színészet? Ettől az időtől kezdve csiszolták, finomították, tökéletesítették Japánban a színészet művészetét. Különös és nekünk, higgadt európaiaknak majdnem érthetetlen stílus fejlődött ki ott a nő és a későbbi *kabuki* játéktílusban, amit a legutóbbi Pesten szereplő japán színtársulat előadásán is láthattunk a Városi Színházban. Japánban *apáról fiúra száll a színészet fejlődése*. Ez alapozta meg a nagy színész-családok dicsőségét. De mindegyik családnak megvan a maga egyéni, sajátos modora és játéktílus. Ha egy *Matszamoto* vagy egy *Onoe*-dinasztia tag játszik valamilyen szerepet, ugyanannak a szerepnek más-más jellege lesz. Más lesz benne a tánc, a mimika és a dikció. Az egyik erősen *stilizálva* beszél, a másik *énekelve*, a harmadik tompa *torokhangokon*. Minden családnak megvan a maga évszázados színészes szokása, azaz „trükkje”, ami csak náluk látható. Ezzel vonzzák a közönséget maguknak. Minden japán színész-dinasztiának megvannak a maga törvényei, amelyek fölött a legöregebb főszínművész a korlátlan úr. És minden színész-dinasztiának megvan a maga „jágó”-ja is, azaz házi neve, amelyet ugyanannak az iskolának minden színésze visel. A japán színésznek ugyanis három neve van: jágója, családi neve és színpadi neve.

A japán színővendék, amikor beírták az iskolába, évekig csak ül és legfeljebb színpadi kelleket hord előadás alatt. Nincs más dolga, minthogy csodálja a *nagyok* játékát. Ezalatt az idő alatt annyira enjévé válik a dinasztia játéktílus, hogy teljesen bele tudja magát élni az előadásokba. Majd fekete csuklyában, ami a *láthatatlant* jelzi a japán színpadon, igazítja előadás alatt a főszereplők ruháját, hogy az mindig festől redőkben omoljon a deszkákra, vagy

mint *árnyék*, kifeszített fekete függönykerettel kíséri a szereplőket, hogy a mögötte hordott fekete drapéria előtt a szereplő színész minden mozdulata annál jobban látszódjon. Egy-egy fontosabb grimasznál hirtelen lámpát tart bambuszrúdon a sztár feje fölé, hogy a közönség jól láthassa minden arcjátékát. Ezer szolgálai dolga van a kis japán színővendéknek az előadás alatt, míg nappal a próbákra hordja a vastkos szerepkönyveket és maga is megtanul olvasni. Minden szabad idejét sportolással, vívással, tornával és birkózással tölti, meg elsősorban táncal, amire azért is volt nagy szükség, mert a legutóbbi időkig úgy a kínai, mint a japán színpadokon a női szerepeket is férfiak alakították. Reggeltől estig hajszja a kis növendék élete — semmiért, mert csak *kegyelemből tartják el, fizetést nem kap*. 14 éves korában azután, ha megfelelt ezeknek a követelményeknek és teljesen elsajátította az *oszaki* játéktílust és tud többféle hangon 8—10 órán át is egyfolytában beszélni anélkül, hogy berekedne, megtanulta azt a 200 szerepet is, ami egy ilyen színház repertoárját alkotják, végre felavatják és mesterük *adoptálja* őket. Most már ők is családhoz tartoznak. Mikor először a színpadra lép, már 10—12 éves *színészi mult van a háta mögött*, tehát okvetlen *nagyobb* művész, mint a mi végzett színővendékeink.

Kínában ugyanilyen feltételek várják a kis árva színővendékjelölteket, mert apjuk rendszerint *eladja azokat a társulatnak*.

Azsiában valahogy minden kegyetlenebb, minden ridegebb az életben és a csilingelő pagodákról, mosolygó kínaiakról, árnyas görbe hindu-japáni kertekről csak ábrándos utazók mesélnek könyveikben.

Az élet ott kíméletlenebb nemcsak az életben, hanem a színház forró levegőjében is.

Tiszay Andor.

Japán színővendékek nemzeti táncot adnak elő

13101. szürke szőrmé vatele
13102. szíve, ben...
13103. szép sz lérrel,

13104. anyag minde
13105. minős melán szőrmé vatele
13106. befűz szinbe
13107. buclé bueno selyem

13108. nő an minde
13109. tosal buclé bueno selyem linozva

13110. tüzik-vatszínből

13111. ségü p téték rókab selyem léssel,

13112. lalit-d vatszín

13113. igen barna mécből, műsely léssel,

13114. tüzik vatszín

13115. barna moder szőrmé de ch linozva

13116. gabalit szinbe

függöny-
y a mö-
a szereplő
l jobban
rimasznál
n a szlár
assa min-
van a kis
ás alatt,
a vaskos
megtanul
rtolással,
lti, meg
olt nagy
úgy a
ői szere-
től estig
emmiért,
fjelést
ha meg-
és tel-
tflust és
is egy-
rekedne,
ami egy
t, végre
u őket.
Mikor
12 éves
okvet-
végzett

árják a
t apjuk
nak.
tlenebb,
silingelő
árnyas
brándos

esak az
vegőjé-
Andor.

13101. Női télikabát, angolos, szürke kekméből, átfűzős szőrmegallérral, bélelve és vatalinozva P 36.80

13102. File toque, finoman díszítve, minden divatszínben ..... P 5.80

13103. Női télikabát, angolos, szép szürke kekméből, sál-gallérral, bélelve és vatalinozva P 39.50

13104. File cloche, kitünő anyagból, galalit díszsel, minden divatszínben P 7.80

13105. Női télikabát, kitünő minőségű szürkés és barnás melange-szövetből, dúsan szőrmézve, végigbélelve és vatalinozva ..... P 48.—

13106. File sapkafazón, zsinór-befűzéssel, minden divatszínben ..... P 5.80

13107. Női divatkabát, sötétkék bouclé szövetből, szürke bueno átfűzős-gallérral, műselyembéléssel, vatalinozva P 59.—

13108. File cloche forma, kitünő anyagból, galalit díszsel, minden divatszínben P 5.80

13109. Női télikabát, a legdivatosabb fazónban, sötétkék bouclé-szövetből, szürke bueno-szőrmézéssel, la műselyemmel bélelve, vatalinozva ..... P 59.—

13110. File toque forma, toll-tűzék-díszítéssel, minden divatszínben, a legjobb anyagból ..... P 7.80

13111. Női kabát, kiváló minőségű posztóból, fekete és sötétkék színben, gyönyörű rókabárnyásálgallérral, műselyem Crepe de chine béléssel, vatalinozva .. P 68.—

13112. Angorás file toque, galalit-díszsel, minden divatszínben ..... P 5.80

13113. Női télikabát (utazásra igen alkalmas), szürke és barna Diagonalszövetű kekméből, bueno-szőrmézéssel, műselyem Crepe de chine-béléssel, vatalinozva .. P 68.—

13114. File toque forma, toll-tűzék díszféssel, minden divatszínben, kitünő anyagból P 7.80

13115. Női kabát, sötétkék és barna bouclé-szövetből, egész modern szabással, Biberette szőrmével, műselyem Crepe de chinenel bélelve, vatalinozva ..... P 89.—

13116. File toque forma, finom galalit-tűvel, minden divatszínben ..... P 7.80

13101
13102

13103
13104

13105
13106

13107
13108

13109
13110

13111
13112

13113
13114

13115
13116

Kérje élelmiszer-árjegyzékünket!

Corvin

ÁRUHÁZ BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Régi idők

Régi csemegék

Az idő, ügylátszik, nem várja be sohasem a homokóra lassúságával perdülő napokat, hanem rohan és száguld előre, mint a dübörgő expresszvonat és átrobogva a pompázó, tavaszi, nyári tájakon, hamar eljut az őszbe, majd a télbe is.

„Herceg, hátha megjön a tél is.” Ez a címe egy feledhetetlen melódiájú költeménynek és talán soha nem következik be egyetlen igazság olyan gyorsan, mint amelyet itt egyszerű „hátha”-val jelölt a költő. A régi évek nem jönnek vissza sohasem, elfelejtik őket. Az emberek, akik éltek, örültek és szenvedtek, ma már elvesztek a mésszeségben. Karrierék, szerelmek, mind-mind eltűntek, mint a tavalyi hó és jóformán nyomuk sem maradt.

A hálásnak nevezett utókor nagyon sokszor háflatlan és kegyetlen is tud lenni. Különösen, ha a világ legfurcsább nációjáról, a művészekről esik szó. Az ezerkilencszázhetvenes évek szerkesztett Magyar Művészeti Almanach első lapjairól nevek és események bukkannak elénk. Kísértetek egy elhagyott színház poros zsinórpádlásán.

Vajjon, ki emlékszik arra, hogy az Operaház nagyszíves igazgatója Bochnicsek Gyula urat szerződtette első tenorjául. Az igazgató Mader Raoul volt, aki kijelentette, hogy „Bochnicsek a világ egyik legelső éneke, akinek neve örökké élni fog”. Sajnos, ez a jóslás, amint ma már látjuk, nem igen valósult meg.

A másik hír arról regél, hogy a Nemzeti Színház egy új, fiatal rendezőt szerződtetett, aki sok várakozással tölti el a befenteseket. Az ifjú neve: Hevesi Sándor.

Porzolt Kálmán úrnak újabb ötvevőre újította meg színiigazgatói szerződését a Székesfehérvárosi Tekintetes Tanácsa. Ennél fogva a Népszínház kitűnő igazgatója újra feje lett a nemes intézménynek, amelynek ma már csak az emléke kísért.

A színpad ebben az időben is világrahozott néhány színészből arrivált drámaírókat, akik darabjaikkal szép sikereket arattak. A Víg-színház egy magyar ciklus keretében hozta színre ezeket a színészdarabokat. Az egyiknek címe: „A házi orvos”, színmű 2 felvonásban. Irta egy fiatal színész. Névszerint Hegedűs Gyula. Hunyadi Margit is ihletett egy drámát „Régi világ” címen. Hunyadi Margit egyébként Hunyadi Sándor „A feketeszárú cseresnye” stb. diadalmas szerzőjének édesanyja volt. Hunyadi tehát nemcsak apai, hanem anyai ágon is örökölt tehetséget.

Egyébként a világ akkor sem volt megelégedve a sorsával. Heltai Jenő, aki színiigazgatói pályafutása elején áll, kijelenti, hogy két boldog nap van egy direktor éle-

tében. Az egyik, amikor színházat kap, a másik, amikor megszabadul a színházától. Azonkívül megjegyzi, hogy a jobb sorsra érdemes igazgató, akár jól, akár rosszul működik, két sötét ellenséget mindenestre szerez magának. Az egyik az olyan író, akinek előadja a darabját, a másik, akinek nem adja elő.

A legnagyobb eseményt a Festőművészek, Szobrászok, Zenészek, Énekesek és (nem és) Komédiások Klubjának megalakítása jelenti. A hosszú cím röviden a népszerű Fészek klubot rejti szárnyai alatt, amely azóta már sokszor töltötte be hivatását és valóban meleg fészkeül szolgált a fenti nációknak.

Egy Harmat Géza nevű drámaíró azon bosszankodik, hogy a színészek, még mindig nem becsülik meg kellőképpen a szép magyar nyelvet. Festés helyett például „sminköli” magát. A komikus „fakszikkal brilirozik és fintoraival szeretne furorot csinálni”. Ez nem jó. Helyette a következő szöveg a helyes: „A nevetető kellemelakítva ügyeskedik és arcrángással szeretne feltűnést kelteni.”

A Víg-színház vidéki körútja, sajnos, ezúttal sem sikerült. Felháborodva írja a krónikás, hogy „ellensége volt ennek a művészjárásnak mindenki, aki csak valamelyes rendelkezési joggal bírt. A kereskedelmi miniszter nem adott szabadjegyet, a vidéki sajtó és a hatóságok, mind-mind vesztére esküdtek a jó ügynek. Valóságos csoda, hogy a kirándulás csak 2000 forint veszteséggel zárult.

Deák Péter színiigazgató-színész szintén jubilál. Ezen alkalommal előadták a „Cornelillei harangok”-at. A jubiláns a sok értékes ajándék között 200 tojást és tízenegy tömött szepesi libát is kapott a közönségtől.

A sors kereké mindig forgandó volt. Csakis így törtéhetett meg az a tény, hogy a Víg-színház 2000 forintot veszített Deák igazgató úr viszont 14 libát nyert a színielőadás révén. Ebben az időben egyébként egy meglehetősen fiatal újságíró (Molnár Ferenc a neve) igen elégedetlen a közönséggel. Ezen véleményét egy kis krokiban juttatja kifejezésre. A kroki olyan ügyes, hogy egyes urak szép jövőt jósolnak a mérges fiatalember számára. — Irjon darabot — bíztatják többen, — próba szerencse...

Harminc év.

Igy volt ez kérem három évtizeddel ezelőtt.

És lehet, hogy újabb harminc év múlva mirajtunk mulat majd a tisztelt olvasó.

György László.

RYTMUS SZALÓNZENE

Pazeller: Das vergessene Lied (keringő hegedűszó). Közégl.: „Serenata” (szerenád hegedűre). Ruzinkó: Opium (waltz, zongorára). Perényi: Fegyvertánc (zenekarra). Condor: Stomp (jazz-zongora solo). Radó: Jazz variation of the violon. Solyom: Ungar-Blut (Zongorára). Chorin: Ankarabudaapest (induló zongorára).

RYTMUS ZENEMŰKIADÓ
BUDAPEST, V, ARANY JÁNOS UCCA 18.

kap, a
inháztól.
rsra ér-
zul mű-
tre sze-
akinek
ek nem

ívészek,
nem és)
jelenti.
Fészek
ta már
valóban
knak.
ó azon
mindig
magyar
inköli"
ozik és
". Ez
helyes:
dik és
i."

os, ez-
a kró-
művész-
es ren-
minisz-
sajtó
esküd-
ogy a
zárult.
szintén
Corne-
rtékes
tömött

Csakis
a Vig-
szgató
révén.
ehető-
neve)
véle-
zésre.
szép
szá-
bben,

l ez-

a mi-

szló.

NE

gedü-
füre).
ényi:
(jazz-
lolln.
kara-

ó

18.

Josephine Baker
Londonban
a televíziós
készülék előtt

RÁDIÓMŰSOR

OKTÓBER 15-21-IG

HA PURITÁN TÁNCOKAT JÁRNEK ÜRES MARADNA A NÉZŐTÉR

— MONDTA JOSEPHINE BAKER LONDONI MEGÉRKEZÉSEKOR

London, október hó.

Josephine Baker végül mégis csak megérkezett Londonba. Óriási érdeklődés előzte meg a párizsi revücsillag vendégszereplését az angol fővárosban. Annak ellenére, hogy a színházi szezon teljes erővel megkezdődött és az emberek az idén a legkiválóbb színészek és színésznők művészetében gyönyörködhetnek, miután egy sem szerződött el közülük a szokásos tengerentúli turnékra — a mulatt művészno érkezése nagy feltűnést keltett.

A British Broadcasting Company, a rádiótársaság is kitett magáért, hogy a barnabőrű színpadi csillag hétfői rádiószerzésére felhívja előfizetőinek a figyelmét. A nagy garral hirdetett rádióközvetítés azonban hajszálon múlt, hogy el nem maradt. Josephine Bakert ugyanis megérkezésekor a Viktória-pályaudvaron kellemetlen kaland érte. Kosztümjeit, kellékeit és zenekarának a hangszereit a vámbatóság lefoglalta, mert a szállítási ügynök tévedésből nem írta bele ezeket is a vámjegyzékbe. A helyzet a lehető legkellemetlenebb volt, mert Josephine kijelentette, hogy legalább egy próbát kell tartania a zenekarával, mielőtt a mikrofon és a fotócella elé merészkedne. Tudnivaló ugyanis, hogy az isteni Josephine eredeti táncában gyönyörködhetett az elmúlt hét folyamán minden angol rádióelőfizető, akinek távolbalató készüléke van. Pedig komoly veszélyben forgott ez a nagy érdeklődéssel várt rádióközvetítés, mikor a British Broadcasting Company igazgatóságának sikerült a vámbatóságot engedékenységre bírni és a hangszereket feltételesen kiadták.

Josephine Baker rendes uccai ruhában a Prince Edward Theatre színpadán próbált, mikor nyilatkozott erről a kellemetlen kalandjáról.

— Minderről a hajózási vállalat ügynöke tehet. Felületességéből, vagy tévedésből nem vette bele több tonna súlyt kitevő kulisszáimat, egyéb kellékeimet és kosztümjeimet a jegyzékbe s most azon fő a fejem, hogy honnan teremtek elő gyorsan annyi pénzt, hogy azt a vámbatóságnál biztosítékképpen letegyem míg újra eltávozom Angliából. Az ügyet sürgősen el kell intézmem, mert három nap mulva van itt a premierem. Azt sem tudom, hogy ezek után lesz-e egyáltalán valami a vendégszereplésemből. Elhalasztásról már csak azért sem lehet szó, mert egyébirányú kötelezettségem is vannak...

— Párizs? — kérdezzük.

— Oh, non — mosolyog, — ez esetben Dél-Amerikáról van szó. Sok a gond ezekkel a vendégszereplésekkel — folytatja aztán komolyabban. — A társulatom harminc tagját is fizetnem kell. Látja?...

Josephine Bakert a Prince Edward-színház heti 700 font sterling fix, valamint bizonyos bevételi százalék mellett szerződtette. Az amerikai születésű néger világsztár azonban korántsem mutatott valami nagy megelégedést a horribilisnek tűnő jövedelem miatt.

Ki tudja, hogy fiúra nyírt fejében milyen számokról szokott álmodozni?

Ez különben az első vendégszereplése az angol fővárosban s máris hallatszanak egyes hangok bizonyos körök részéről, vajjon az angolok közmondásos puritán felfogásával összeegyeztethető-e Josephine Baker revü-produkciója?

Mikor erre vonatkozólag kérdést intéztünk hozzá, hangosan nevetett, híres fogsora és karbunkulus szemei is ragyogtak:

— Majd mindenki ugyanezt kérdezi tőlem — kezdte. — Mindenki arra kíváncsi, vajjon merek-e olyan előadással az angol közönség szeme elé lépni, mint Párizsban. Persze, hogy merek! Legalább is olyat akarok produkálni, amely megközelíti az eredeti párizsi revüt a maga hamisítatlan külsőségeiben. Hiszen másvalamivel itt sem jöhetnek ki, a közönség nem azért üzeti a belépődíjat, hogy engem „puritán szerepben” lásson. Különböztetést azt hangsúlyozni sem kell, hogy ha puritán táncokat járnék, üres maradna a nézőtér. Josephine Baker nem kell ruhában a színpadon. Az emberek már úgy akarnak engem látni, ahogy megszokták.

Meztelen karjaira pillantott s mosolyogva folytatta:

— Természetesen gondom lesz azért arra, hogy decens legyenek. Hiszen tudatában vagyok annak, hogy angol közönség előtt játszom. Nem is lesz az előadásomban semmi olyasmi, ami kérdéses, hogy az itteni ízlést sérti-e. Mindenesetre azonban a banántáncomat el fogom járni itt is, a ma már elfogadott banánkötenyeremmel. Ez a táncom elmaradhatatlan az én revüimből.

Josephine Baker kissé izgatottan mondta ezt. Talán arra gondolt, vajjon nem találják-e majd a „puritán angolok” mégis shockingnak egzotikus meztelenségét. Látszott azonban rajta, hogy mégis megpróbálja majd. Itt is hódítani akar.

S Josephine Baker vajjon, hogy hódíthat? Puritán táncokkal-e?... Nem. Londonban is úgy hódított, azzal a művészetével, amely Párizs első revücsillagává tette.

Hála a rendezseresített és ma már jól élvezhető televíziós előadásoknak, Josephine Baker művészete teljes mértékben érvényesült a rádió-távolbalató közvetítés során. Nemesak hangját hallották, de látták is pompás, a Szigetországban kissé túlmerészesnek ható táncait.

Josephine tehát győzött Londonban....

MIKROFÓNSZTÁROK

KÉRÉSÉRE TELJESEN INGYEN

megküldi Önnek az őszi szezon összes

Orion, Standard, Philips és T. R. T.

ujdságainak leírását a

„KONCERT“ R.-T. RÁDIÓ

IV. KER., VÁCI UCCA 23. — TELEFÓN: 884-64.

Az az évtized, amely alatt a mikrofon odáig jutott, hogy komoly és új művészi terrénumnak számít, kinevelte a legfrissebb művészgárdát: a rádió-sztárokat! Egy speciális társulatot toborzott össze. Tagjainak egyéni s ezen a területen hasznosítható tulajdonaik különösen alkalmasak teszik őket arra, hogy a rádió mikrofonján keresztül váljanak a közönség kedvenceivé.

Nincs még nagyon mesze az az idő, amikor sztar a mikrofon volt a sztar! Bűvös, varázsos kis csodaskatulya (azóta már modelleket is változtatott, mint valami csinos dáma), aminek udvarolni kell, megéjtő szavakat suttogni, hízlelgni, örülni, becézni, mint egy ifjú hölgyet vagy egy édes újszülöttet. Eleinte rakoncátlankodott a drága, bedugta a füleit s megesett, hogy az Istennek sem volt hajlandó reagálni a legforróbb szavakra sem. A hisztériának ezt a fajtáját „üzemzavar“-nak degradálták a környezetében levők. Aztán, hogy a hasonlatnál maradjunk, a mikrofon is rájött idősebb korában, hogy a pletyka egy nagyon szórakoztató valami. Ettől kezdve úgy lett, mint a gyöngye nem olyik illuzórius tagja; amit hallott, azonnal továbbadta. S ma, hála a mémóköveknek, ott tartunk, hogy komoly dolgozó hölgynek számít. Minden nap korán kel, tornászik, piaci árak iránt érdeklődik, komoly írásokkal foglalkozik, nemes zenében él

s ezek után megérdemli, hogy éjfél tájáig elmaradjon egy kis cigányzenére, vagy jazz-re. Megszűnt sztárnak lenni, komoly mindennap egyformán, gépiesen dolgozó lény.

Ez a változás magával hozta, hogy azok, akik azelőtt tiszteletadó hódolói voltak, a nyakára nőttek, rajta keresztül karriert csináltak, olyan karriert, amelyről csak a rokonpályákon, színpadon és filmen lehet álmodni.

A rádió-karrier olyan lehetőség, amely engedélyezte az említett rokonpályák lehetőségeinél. Tagadhatatlan itt is olyan képesség hirtokában kell lenni, amely közönséges halandóktól megkülönbözteti a mikrofon sztárját, de ugyanakkor eltekint olyan körülményektől, amelyek másutt elkerülhetetlenül szükségesek. Így elsősorban a külső megjelenés kérdése. Elegendő egyetlen példa megemlékse, az amerikai Kate Smith, aki színpadon vagy filmen bajosan érvényesülhetett volna másfél mázsányi külsejével, de ebből a tömörkedtestből olyan hang áradt szét az amerikai állomások mikrofonjain keresztül, amelyek látatlanban gyönyörűséges Vénuszt sejtettek a gyanutlan hallgatóval. Mellesleg megjegyezve, az amerikai stúdiók titokban is tartották Kate Smith külsejét az illúzió megőrzése végett. Ez a titokzatosság csak növelte a népszerűségét s egészen amerikai ízű reklám-ötletre vall, hogy kellő időpontban mégis előrukkol-

tak a „vastag pacsirta” fotográfiájával, ahogy őt azóta a jenkik becézik. Akkor azonban már nem ártóhatott a felfedezés a karrierjének, sőt még növelte az érdeklődést.

Tény az, hogy soha annyi énekest, előadót, szavalóművészt, színészt nem láttunk, mint a mikrofon korában. Ez az a plusz, amely a mikrofonon keresztül megszólalási lehetőséget kapott s akik a rádió előtt bizonyos fizikai körülmények folytán képtelenek voltak érvényesülni. Ezek azok a különben éppen olyan tehetséges művészek, mint akik színpadon és filmen futják vagy megfutották a maguk sztár-útjukat, de akik háttérbe szorultak, mert — mert amott nemcsak a tehetség volt a lényeg. Ezek számára lett igazi hangadó terület a mikrofon. És még ezekből is kiszűrődik egy nagy százalék. Azok, akik minden képességük, tudásuk dacára lehetetlenek a mikrofon számára, éppen a hangjuk miatt. A rádióval új szakkifejezéseket kellett a színészeknek, előadóknak megtanulniok. Némelyik saját kárán tanulta meg, hogy pl. mi az a „mikrofonhang”. Ma még bajos arra feleletet adni, hogy milyen a jó mikrofonhang. Legfeljebb a rossz mikrofonhang állapítható meg kétséget kizárólag.

Ezek után talán mégis felesleges előnyökről beszélni a mikrofon-sztárok számára. A százszázalékos rádió-szereplő összetétele tehát elsősorban a tehetség-

ben, az előadóképességben és a jó mikrofonhangban állapítható meg.

Ezeknek a szükséges tulajdonságoknak a bírása azonban egyet jelent a népszerűséggel, állandó szerepléssel, tekintélyes honoráriummal s mindazzal a kellemességekkel, amelyek egy sztár életét, legyen az színházi, film- vagy mikrofonsztár, olyan irigylésre méltóvá teszik. Elég megemlítenünk akár csak az amerikai Bing Crosby-t, aki legalább olyan népszerűséggel dicsekszik, mint bármelyik filmsztár. És mindezt egy kis négyyszögű ládikó révén szerezte meg, de akinek egy előadására milliók vevőkésztlékének lámpája gyullad ki.

Nálunk s általában Európában még nem alakult ki ez a sztárrendszer a rádióstúdióknál. Inkább zeneti produkciók, a stúdiók házi zenekarai örvendenek nagy népszerűségnek. Az európai állomások rájöttek,

hogy egy, csupán a rádióban foglalkoztatott zenekar nemcsak üzletileg eredményes, de — mivel elfoglaltságuk csak egyirányú, — a nívó szempontjából is előnyös.

A magánszereplők színészekből, előadókiból s a nyilvánosság előtt is működő énekesekből rekrutálódnak. A rádiót hallgató közönség kedvencei nagyrészt viszonthallhatók és láthatók színpadon vagy koncertpódiumon is. Ez nyújtja nagy vázatát annak a szórakoztató és érdekes látványnak, amit a mi mikrofonsztárjaink nyújtanak előadásaik közben. Mint tökéletes színészek, vagy előadók önmagukban építik fel a színpadot és a közönséget. Éppen úgy ágálnak, mozognak szóval „alakítanak”, mint ha a publikum szemei előtt dolgoznának.

Kiss Ferenc mimikáiról a mikrofon előtt, tanulmányt lehetne írni. Bodán

Margit, Cselényi József nem egyszer táncraperdülnék nótázás közben, jazz-énekeink úgy érzelgnek a mikrofon felé, mintha legalább is ettől a daltól függne a hozomány nagysága. Írók, szakelőadók úgy gesztikulálnak, mintha a jelenlévő közönség előtt adnának súlyt kézmozdulataikkal a mondandivalóiknak.

Nem igazi mikrofon-sztárok tehát, csupán „mint vendég”-ek jutnak ömikrofonsága elé. Sőt még azok is, akiknek foglalkoztatásuk állandó és a Studióhoz kötött, a szpikerek, a rendezők, még ők is szívesen tesznek kirándulásokat a szemmel látható nyilvánosság elé. De egész biztos, nálunk is bekövetkezik az az idő, mikor mikrofonsztárjaink százszázalékosan a mikrofon számára tesznek hitvallást, a mikrofon számára lesznek csupán művészek úgy mint ez Amerikában máris történik.

Tokaji György.

IRODALOM

„AZ EMBER TRAGÉDIÁJA” — NÉMETUL

A zseni magányos hegyorom s a völgy lakói elől gyakran felhők ködébe burkolózik. A zseni körül mindig a misztérium felhői lebegnek s ezért a hegyi vezetőnek nehéz a dolga, ha az ilyen magányos hegyormot meg

Mohácsi Jenő

akarja mutatni az embernek. A jó hegyi vezetőnek tudnia kell, melyik oldalról közelítheti meg legkönnyebben az oromot, de tudnia kell azt is, melyik oldalról táru fel az orom látványa a maga eredeti és gigantikus nagyságában.

Mohácsi Jenő, a legkitünőbb és legönfeladozóbb hegyi vezető most német túristákat invitál a magyar drámairodalom kimagasló esúcsára: lefordította az „Ember tragédiájá”-t német nyelvre. Nálánál hívőbb és önzetlenebb munkása nincs is irodalmunknak, mert fiú alázattal és vallásos fisztelettel bánik a

zseni nagy alkotásával. Hosszú évek nagy munkája az „Ember tragédiájá” új német fordítása, mert Madáchot, a nyelvvel gigantikus küzdelmeket folytató zsenit a maga eredeti nyelvi egyenlenségeivel a legnehezebb feladat idegen nyelven interpretálni.

Aki goethei nyelven akarja tolmácsolni Madáchot — az meghamisítja. Mert Goethe klasszikus tisztasága és nyelvének görög derűje távol áll ettől a kínlódó, vajdó, tragikus zsenitől. És az ilyen fordításban Madáchból tehetséges Goethe-fióka lenne.

Mohácsi a nyelvi virtuóza, de tud aszkéta lenni, hogy fegyelmezze magát — Madách érdekében. Szinte detektív munkát végez egy-egy kifejezés maradéktalan átültetéséért s az igaz költő intuíciójával ragadja nyakon a nyelvi egyenértékűségeket. Fordítása alázatos, nő és nyelvi szépségekben bővelkedő. Az eredeti mű levegőjét hozza.

A magyar irodalom adósa ezért Mohácsi Jenőnek, mert irodalomtörténetünk utolsó évtizedének egyik legnagyobb eseménye az ő Madách-fordítása, mely német nyelven egyébként sorrendben a nyolcadik, de — úgy érezzük — az első, mely az igazi Madáchot szólaltatja meg.

SZIMULTÁN ARCISME

Valaki egyszer azt mondta: „Ne ítélj a külsőről!” A problémát két oldalról lehet megvilágítani. Az elegáns, vonzóarcú, megnyerő megjelenésű úr példájával, aki gondolkodás nélkül és hidegvérrel emeli ki tárcánkat a zsebünkől a villamoson s a közönyös arcú, semmitsejtető senki, aki zsenialitást, mély tüzeket, tudást, tehetséget rejt bensejében.

Jelen esetben könnyebb a helyzetünk. Aproposaink régen elismert kvalitásokkal rendelkeznek, s csupán arra voltunk kíváncsiak, hogy egy idegen, városunkban, szokásainkban, notabilitásaink között járatlan és ismeretlen egén mit olvas ki és le a hirtelen elének kerülő személy: író, színész, rendező, stb. arcáról? Milyen foglalkozást tulajdonít neki, mire szánja és egy kicsit mire is becsüli?

A pesti, sőt a vidéki ember nem jöhet számításba ilyen szempontból. Speciális magyar tulajdonság, hogy nálunk mindenki ismer mindenkit, akár van köze hozzá, akár nincs. Választásunk tehát egy francia úrra esett.

Karinthy Frigyes himbálózott felénk a körúton, kezeit szélesen lóbálta, kalapját körülbelül félpercenként hol levette, hol visszahelyezte a fejére.

— Hentes! — mondta a francia úr.

(Hm! Van benne valami, gondoljunk csak az „Igy irtok ti”-re, ez a Karinthy mindenkit „levág”!)

Nemsokára őutána Heltai Jenőt volt szerencsénk terítékre vinni. Az „elnök” gondosan ápolott tokája felett egy szivarral foglalatoskodott. Kísérőnk gondolkodás nélkül vágta rá:

— Bankdirektor!

Nagy Endre Szomory Dezső társaságában ült egy kávéház terraszán. Monsieur Rémy itt egy kicsit tovább időzött, érthető érdeklődéssel vártuk tehát a fejleményeket. Ime a megoldás: Nagy Endrénél nem tudott határozottan dönteni. Két lehetőség van:

— Suszter és tanár.

Mit szólnak ehhez a suszterek?

Szomory Dezső feketekeretes monoklijával, kissé méla, figyelő arcával egy hideg és elzárkózott ügyvéd benyomását kelti.

Szép Ernővel a Margitszigeten találkoztunk. Belőle orvos lett! (Tényleg az, a lélek kutató, szemlélő orvosa.)

Móricz Zsigmondra ő figyelmeztett bennünket:

— Ez egy modell.

De ezt már a pesti szobrászok is jól tudják, bizonyíték a sok kitűnő Móricz-fej.

Egyedül Kosztolányi maradt költő, tehát az eredeti. Dehát neki könnyű, olyan ábrándos gyerekszemekkel, szembelógó hajjal nem is lehet más, mint költő.

Az írókat eképp elintéztük. Most egy pár színészünkkel szeretünk volna tisztábajönni. S már jött is felénk katonás léptekkel Somlay Ártúr. Egy pillantás markáns vonásaira s megszületett a vélemény:

PIJAMÁK, PONGYOLÁK ÉS GYERMEKKÖTÖTTÁRUK

Árait mélyen leszállítottuk.

SZÉKELY JENŐ,

Budapest, Petőfi Sándor ucca 9.

— Katonatiszt! Stimmel!

Törzs Jenő sem kerülhette el a sorsát, mérnök lett.

Ráday Imre volt soron. Barátunk jó párszor körülkerülte a kitudó fiatal színészt s végül ragyogó arccal jött vissza jelenteni:

— Borbély!

Rózsahegyí Kálmán bátyánkon régi sorsa teljesedett be: gazdának nézték. Ő talán nem is bánná!

Kiss Ferenc kapta a legkegyetlenebb kegyelemdőfést. Francia vendégünk az iránt érdeklődött, hogy nem ő vajjon az a bizonyos Czája nevű birkozó, akiről annyit hallott?

Dénes Gyuri, mint mindig, hódító eleganciával lépdelt velünk szembe. Mintha egy divatlapból vágták volna ki. Az is lett: divatlap modell!

Salamon Béla kissé bágyadt vonásaival s gondkarmolázta arcával egy tönkrement keskedő benyomását keltette.

Mindezek után a Sándor ucca felé kalauzoltam vendégünket. Nyilatkozzék a legújabb művészeti forma küldötteiről is.

Gyarmathy rendező impozáns megjelenésével pillanatok alatt kivívta nyilatkozatát:

— Kétségbevonhatatlanul filmszínész!

Polgár Tibor kissé egyéni kócoságával és nem kevésbé egyéni bajszával gazdatiszté neveztetett ki.

Radó Árpád, a Stúdió házi-harsonája éppen kinyújtott karral magyarázott valamit. Magyarázott? Dörgött! Barátunk egy kissé hátra húzódott és súgva érdeklődött, hogy vajjon a félelmetes úr nem szabadnapos rendőr-e, aki most civilbe öltözött?

És Scherz bácsi? A kedves, derék Scherz bácsi? Tudják mi lett? Asztalos!

RÁDIÓ = BIZALOM

tehát mielőtt

RÁDIÓT VÁSÁROL

kérjen részletes ajánlatot a

Radionova

cégtől, IV., Váci ucca 27/29 (Piarista palota)
telefonon is: 88—2—88

Aszlányi Károly
— 6.15 —

GOLF-ÉREM

— Aszlányi Károly vidám csevegése a rádió
mal műsorában —

Ma ismét derűs félórában lesz része a rádióhallgatóknak. Ezt a derűt Aszlányi Károly, a kitünő humoros író fogja a mikrofonba „belecsevegni”.

Ezúttal sem feledkezik meg a kötelességről, hogy a Délbáb olvasóközönségét előre tájékoztassa rádiószerreléséről és ezért a következőket csevegte a ma sorra kerülő csevegéséről:

— A sport helyettesíti a háborút, helyettesíti a forradalmat. Helyettesíti a cirkszt, helyettesíti a színházat. Pótolja az otthont és pótolja a mozit... Ezért fogok a sportról beszélni. Illetve nem is egészen a sportról, hanem különösképpen egyről: a golfsportról. Az öregurak, az angol öregurak sportjáról, a golfról és alfajairól, a gelről és a gulról, a túlzásba vitt rikordvágy és annak szörnyű következményeiről. Az egésznek az a rejtett éle, hogy... izé... talán mégis túl sok ez már a sportból, reggel, délben, este, tombolni a siker és jajveszékelné a balsiker mián... nemzeti ügy... közgyász... ha a Hungária Ungváron eldöntetlenül végez... azért gondolom hogy sportolni tulajdonképpen könnyedén, klasszikus bájjal és vidáman volna csak szabad... nem úgy, ahogy én golfoztam, életre-halálra... első vérig!... Nem?!

Figyelem tehát! Ma 6 óra 15 perces kezdettel harminc perces állandó mosolygás és jókedv árán megismerkedünk egy olyan sportággal, amelyet — valljuk be — kevesünknek volt módjában eddig úzni.

Hallgassuk meg tehát Aszlányi Károlyt, ennek a furcsa sportnak a „tanítómesterét”, hátha okosakat mond... talán lehetséges, hogy hasznunkra válik.

BUDAPEST I.

9.15: Hírek.

10.00: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. A szentbeszéd mise után van.

11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál dr. Gandy László vallásánitási igazgató.

Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

Majd: A M. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő dr.

1. Beethoven: Egmont, nyitány; 2. Haydn A dél, szimfónia; 3. Bluck: Párizs és Heléna, balettzene; 4. Debussy: Gyerek-kuckó, (Children's corner) szvit; 5. Liszt: VI. magyar rapszódia.

Szünetben: „Rádiókrónika.” Elmondja Papp Jenő.

2.00: Gramofonlemezek.

1. Beethoven: Coriolan, nyitány (Willem Mengelberg és zenekara); 2. Schubert—Wilhelmi: Ave Maria (Huberman Bronislaw); 3. Gounod: Faust, kettős (Maria Zamboni és Dino Borgioli); 4. Verdi: Rigoletto, ária (Enzo de Muro Lomanto); 5. Grieg: Elégia (amszterdami hangversenypalota zenekara, vez. Willem Mengelberg); 6. Puccini: Tosca, ária (Aureliano Pertile); 7. Brahms—Hochstein: A-dur keringő (Huberman Bronislaw); 8. Verdi: Traviata, ária (A. M. Guglielmetti); 9. Rilo—Körner: Casanova (Raoul Aslan); 10. Popper: Falusi ének (Gaspar Cassado); 11. Verdi: Trubadur, ária (Riccardo Stracciari); 12. Verdi: Alarcosbál, ária (Riccardo Stracciari).

3.00: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Rádai Gyula dr., a földművelésügyi minisztérium növényvédelmi irodájának igazgatója: „A mezőgazdasági növényvédelem jelentősége számokban”.

3.45: „Egri szüret.” Helyszíni közvetítés. Vezetí Paulini Béla.

4.30: „A községi képviselőtestületől az országgyűlésig.” Weiss István dr. előadása.

5.00: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

Majd: Pertis Jenő és cigányzenekara.
6.15: „Golf-érem.” Aszlányi Károly vidám csevegése.

6.45: Kentner Lajos zongorázik.
1. Couperin: a) La fleurie ou la tendre Nannette; b) La carillon de Cythere; c) Le tic-toc-choc ou les maillottins; 2. Beethoven: As-dur szonáta, op. 26. I. Andante con variazioni; II. Scherzo; III. Marcia funebre; IV. Allegro; 3. Schubert: G-dur, Es-dur, As-dur, f-moll impromptu.

7.25: „Muzsikáló versek.” Előadják Ignácz Rózsa és Csanády György.

7.50: Sport- és löversenyeredmények.

8.10: Helyszíni közvetítés a Pesti Színházból. „Áprilisi vőlegény”. Filmoperett 2 felvonásban. Irta Lakatos László és Bródy István. Zenejét szerzette Hajós József. Rendező Bródy István. Vezényel Bródy Tamás.

Személyek: Lucie — Honthy Hanna; Az anyja — Haraszthy Miei; Metzner István — Latabár Kálmán; dr. Varga Péter — Pager Antal; Varga Péter — Pethő Zoltán; Varga Péter — Heltay Andor; Varga Péter — Ballassa János; Varga Péter — Andai Béla; Varga Péter — Környel Ferenc; Varga Péter — Major István; Varga Péter — Lányi Tibor; Pálinskáné — Megyeri Olga; Floris baba — Fejes Teri; Kovasóczy — ifj. Latabár Árpád; Göllner Tibor — Berezy Géza; Tamássy Fini — Timár Kató; Szepez Diné — Tarnóczy Anna; Pipszi — Vörös Anikó; Médi — Kemény Oly; Sári — Herczeg Hédi; Györgyike — Nemes Gizi; Mariska — Déghy Piri; Rózsi — Kaposi Kató; Borbásné — Vámosi Erzsé.

Az 1. felv. után Pontos időjelzés, hírek.

Utána kb. 10.50: Bodrics Béla és cigányzenekara Szánthó Gyula ének-számaival.

I. Dalok. Dankó: Megkondult a kecskeméti őreggarang; Révffy Lajos dr.: Hogyha ír majd, édesanyám; Murgács Kálmán: Jegenyefák, jegenyefák; Garami Béla dr.: Kis kertemben van egy rózska; Huber Sándor átíratásban: Feketeszárú cseresznye; Az egri ménes mind szürke; Egy asszonynak tíz leánya.

BUDAPEST II.

3 órától 3.45-ig: Gramofónlemezek.

3 órától: Azonos a Budapest I. műsorával.

FILLÉREKÉRT karbantartom és javítom rádióját, ha telefonál 222—99

STABIL

Teréz körút 43/a

Ignácz Rózsi ma este 7.25-kor újszerű „vershang-verseny” keretében lép a mikrofon elé (Földiák Ibi felv.)

„ÁPRILISI VŐLEGÉNY”

— Helyszíni operett-közvetítés a Pesti Színházból ma este 8.10-kor. —

Pompás vasárnapi szórakozást szolgál a Pesti Színház mai előadásának a helyszíni közvetítése. Bizonyos, hogy a rádióhallgatóság örömmel fogadja az érdekesítő cselekményekben és hangulatos muzsikában bővelkedő operettet.

A hétköznapi életben gyakran előforduló szituációból indul a történet.

Török Lucie, akinek gazdag nagyiparos az apja, nem akar egy bizonyos Metzner nevű úriember felesége lenni és ezért április elsejét új családi és ismerősei körével. Elhíreszteli, hogy Varga Péter menyasszonya lett. Metzner elhatározza, hogy kinyomozza ezt a Varga Pétert. Felhívására sorba jelennek meg előtte a Varga Péterek, míg végül, mikor a nyolcadik Varga Péter meglátja Lucie fényképét, hirtelen magára vállalja a vőlegénységet. El is megy a lányhoz és belé-szeret. Még aznap este találkoznak a Lucie apja által rendezett estélyen, ahol, mikor az óra tizenkettőt üt, Lucie odarohan a naptár-hoz, letépi az április elsejét mutató lapot és kijelenti, hogy most már vége a tréfának. április másodika van és most már komolyan is vőlegényének vállalja Varga Pétert.

Teljes a boldogság, amint az már operet-tekben nemcsak szokás, de kötelező is.

A modern meséjű operett szerepeit kiváló erők játsszák, élükön Honthy Hannával és Pager Antallal.

7.45

Kiszely Gyula

(M. F. I. felb.)

A RÁDIÓ KISSZINPADA

— Rendező: Kiszely Gyula —

Kiszely Gyula a Studióban frásztala előtt ül. Fiatal ember, de annál ismertebb a rádió közönsége előtt. A Délibáb munkatársának ezeket mondja a rádió kisszinpádanak mai darabjáról:

— Tóth László „Májusfa” című darabja körülbelül egyórás versesjáték. Színpadon is adták, a szereplők is részben ugyanazok maradtak, akik a színpadon. Harsányi Gizi, Abonyi Géza. Csak Egry István, Dán Etelka és Iványi Irén újjak. Őt főszereplője van a játéknak és én igen nagy passzióval készülök a rendezésre, annál is inkább, mert a darab annyira finom hangulatokban és mélységekben. Nagy figyelmet és a szereplőktől igen elmélyedt játékot kíván ez a darab, hogy kihozzuk az általános emberi tartalmát, de viszont a Comedia dell'Arte tónusát sem szabad elveszítenie. Fokozott figyelmet fordítottam arra, hogy a hangokat úgy válasszam ki, hogy eltérőek legyenek, hogy a hallgatóság a hanghordozásból megkülönböztethesse a szereplőket. És természetesen fontos, hogy a színész teljesen beleélje magát a szerepébe, úgyhogy a próbákat már a hivatalosan előírt idő előtt megkezdjük. Zenebetétje is van a darabnak. Ezt Szabados Béla komponálta, két gitár és egy gordonka adja elő, úgy, ahogy az eredeti elképzelésben van.

— Ennyit mondhatok a kisszinpadról — mondja búcsúzóul Kiszely Gyula. — Azt hiszem amúgy is sokkal jobb és a közönség számára is jobb, ha a darabot hallgatja majd meg.

BUDAPEST I.

6.45: Torna.

Utána: Gramofónlemezek.

- 1. Grafulla: 1933-as tidworthi takarodó (a tidworthi tábor egyesített katonazenekarai); 2. Ailbrut: Tavaszi örömök — induló közzene (Marek Weber és zenekara); 3. Ganne: A győzelem atyja (Dostal fűvészzenekar); 4. Granados: Keleti induló (Marek Weber és zenekara); 5. Strauss János: Perzsa induló (Dostal fűvészzenekar).

9.45: Hírek.

10.00: 1. A berlini kaland (Hadik András lovashurujra); 2. Fém-tárgyak kezelése a háztartásban. (Felolvasás.)

Közben: Gramofónlemezek. 1. D'Albert—Paepke: Hegyek alján (berlini áll. opera zenekara); 2. Forbes: Operarészletek (londoni Palladium-zenekar).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Szmirnov Szergej balalajkazzenekara.

- 1. Kurjev: Az életünk napjai (zenekar); 2. Népdalok: a) Szikla; b) Trojka (kórus és zenekar); 3. Hapon: Az elszakadt hurok, keringő (zenekar); 4. Charito: Őszi rózsák, románc (Gorcsev Szergej); 5. Kornilov: Sasok (Safranov Iván); 6. Cigánydalok, kis egyveleg (zene, ének); 7. Glinka: Elégia (zenekar); 8. Volosin: Álmatlan éjszák, románc (Voronin Dimitrij); 9. Kaukázusi dalok és lezinka (zenekar és kórus).

Körülbelül

12.30: Hírek.

1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. Strauss János művei.

- 1. Denevér, nyitány; 2. Kék Duna keringő; 3. Cigánybáró, egyveleg; 4. Történetek a Bécsei-erdőből. 5. A mi Straussunk, egyveleg; 6. Perpetuum mobile.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.

3.30: A rádió diákfélőrája. „Két romvár.” (Sümege, Szigliget.)

4.00: Asszonyok tanácsadója (Arányi Mária előadása).

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: „Szarvasbögés idején.” Nadler Herbert előadása.

5.30: Gramofónlemezek.

- 1. Delibes: A Sylvia-balettből: a) Prelude; b) Pizzicato (berlini filharmónikus zene-

kar); 2. Verdi: Trubadur, ária (Piccaver Alfred); 3. Puccini: Bohémélet, kettős (Hedwig v. Debicka és Helge Roswaenge); 4. Donizetti: Az ezred leánya, ária (Clara Clairbert); 5. Drigo—Kessler: Sehnsucht (Leonardo Aramesco); 6. Golwyn: Singsang im Walzertakt (Egon Kaiser tánczenekara); 7. Berlin: May be I love you too much, slowfox (Ambrose tánczenekar); 8. Kassel: Chewing Gum, foxtrott (Ray Fox zenekara); 9. Meisel—Schwenn—Schaeffers: So wie's früher war, tangó (Egon Kaiser tánczenekara); 10. Heymann: Mir ist so, ich weiss nicht wie, foxtrott a Kairói kaland c. filmből (Renate Müller); 11. Koehler—Arien: Stormy weather, slowfox (Jack Hylton zenekara); 12. Dubin—Warren: Bettin' in the park, foxtrott (Hal Kemp zenekara); 13. Berlin: I can't remember, keringő (Jack Hylton zenekara); 14. McQueen—Lippman: A fool in love, foxtrott (Viktor Young tánczenekara).

6.15: Német nyelvoktatás (Szentgyörgyi Ede dr.).

6.45: Magyar Imre és cigányzenekara.

7.45: Kis Színpad. „Májusfa”. Dalosjáték egy felvonásban. Irta Tóth László. Zenéjét szerezte Szabados Béla. Rendező Kiszely Gyula. Személyek: Pierot—Abonyi Géza. Columbina—Harsányi Gizi. Pierette—Dán Etel. Columbina anyja—Iványi Irén. Arlecchino—Egry István.

8.45: Beethoven: IX. szimfóniájának előadása a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. A Budapesti Hangverseny Zenekart vezényli Kleiber Erich.

Utána kb.

10.40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd: Mándits jazz-zenekara Szánthó Gyula énekszámával.

1. Mohr: Keleti express, foxtrott; 2. Eisenmann Mihály: Egy kis édes féléhomályban, slowfox; 3. Stolz—Mihályi: Sárbogárd, Dombóvár (Szánthó); 4. Woods—Campbell—Gonelly: Slowfox; 5. Lama—Kovács: Tik-ti, tak-ta (Szánthó); 6. Grösz Alfréd: Rezedák és violák; 7. Polgár Tibor: Gondoladal (Szánthó); 8. H. Carmichael: Foxtrott; 9. Damith—Zerkovitz: Leila, slowfox (Szánthó); 10. Conrad—Robinson: Blues; 11. Márkus Alfréd: Juanita, pasodoble; 12. Trent—Brun: Foxtrott; 13. Buday Dénes: Szeretek Ágnes, dal (Szánthó); 14. L. Sárossy: Anna néni, komédia fox.

Nem kell többé az állomásokat keresgélennie,

ha (állomásnévkülával) szerelteti fel régi rádióját! WELT rövidhullámú adapter már 2-lámpás rádiója elé kapcsolva is szobájába varázsolja a távollát világrészek minden exotikumát. Ára 82.— P. Gyártja: Elektrogép villamossági és műszaki vállalat, Sip-utca 6. Telefón 40—4—14. Kapható minden jobb rádióüzletben.

Kleiber Erich vezényli a Budapesti Hangverseny Zenekart, amely ma este 8.45-kor Beethoven IX. szimfóniáját adja elő.

A SZERELEM ZSARNOKAI

— Nadler Herbert ma 5 órai előadása elé —

Szarvasbögés idején játszódnak le az erdő nagy és véres szerelmi drámái, melyekről a vadászemberek annyi izgalmas részletet tudnak mesélni.

Nadler Herbert mai felolvasása foglalkozik ezzel a színes és romantikus témával. A szarvasbögés ideje a vadászok számára a legnagyobb élményeket jelenti s azok, akik közelebbről nem ismerket az erdőnek ezt az izgalmas korszakát, bizonyára nagy élvezettel fogják hallgatni, mi mondanivalója van a kiváló zoologusnak erről.

A szarvasbögés ideje a szarvasok párzásának idejét jelenti, de jelenti egyben azt is, hogy akkor, amikor az erdő csöndjében felhangzik az első szarvasbögés, az első panaszos, fájdalmas hívó szó a szerelemre, megkezdődik a legádázabb harc, az életre-halálra menő viaskodás korszaka a szarvasok között.

Semmiféle más állatfajánál nem található fel az a zsarnokság, az a szerelmi despotizmus, ami a szarvasnál.

Meglepő látvány, mikor egy-egy hatalmas termetű és erejű hím szarvas rabigájába hajtja az útjába kerülő minden gyöngédebb nembeli társát s úgy örködik felettük, védelmezi őket, mint valami pása a háremét.

Ha a farkából egy nőtény kiválik, ezt könyörtelen szigorúsággal tereli vissza a többi közé s úgy megy előttük az erdei úton, mint valami hódító hadvezér. A nőtények valóságos rabszolgái s csak akkor futnak szét és csatlakoznak a farka mögött ólalkodó, szerelemszonjas ifjabb szarvasokhoz, amikor a zsarnokot valamelyik ellenfele egy véres összecsapás során leterítette.

Ezek a harcok, ezek az összecsapások életre-halálra mennek.

Arató Béla
— 4.00 —

Csurka Péter
— 5.00 —

BIEDERMEIER-FURCSASÁGOK

— A rádió ma délelőtt 10 órai előadása —

Kevesen tudják, hogy azt a híres korszakot, amellyel a XIX. század kezdődött, egy vicclapfiguráról nevezte el Hevesi Lajos magyar származású bécsi műkritikus.

A „Fliegende Blätter“ című német élcslapban az 1830-as években ugyanis állandóan szerepelt egy furcsa, jólelkű, korlátolt eszű kis nyárspolgár, akit a szelíd csengésű Biedermeier névvel vittek humoros mindennapi kalandjaiba a lap hasábjain.

S valóban a Biedermeier-korszakot találókban talán el sem lehetett volna nevezni, mint így, egy elképzelt nyárspolgári, együgyű élcslapfigura után.

Az emberek ekkor elzárkózva éltek. A Szentszövetség vasmarka fojtogató erővel nehezedit az életre. Kis nyárspolgári örömhöz menekültek az emberek, mert a nyilvánosság terhes és veszélyes volt a szabadabb gondolkodásuak számára.

Feltűnés nélküli korszakot mutatnak számunkra a Biedermeier-idők. Az otthon fogalma hangsúlyozottabb jelentőséghez jutott és a művészet minden terén az egyszerű formák diadalmaskodtak.

Csöndes, eseménytelen élet járta akkoriban a világon...

Mindez azonban csak látszat volt. A felszín alatt az életnek ugyanaz a problémája élt, mint ma.

Ennek a korszaknak a furcsaságairól halunk a ma délelőtt 10 órai rádiófelolvasás során.

BUDAPEST I.

6.45: Torna.

Utána: Gramofónlemezek.

1. Sousa: Szabadságharang, induló (Beka zenekar);
2. Oscheit: Mese a szerelemről, keringő (Wiener Bohém zenekar);
3. Löhner: Szemtelen verebek, intermezzo (xylophon zenekar);
4. Fryberg: Falusi zene, keringő (Harry Roy zenekara);
5. Terike: Szilárd hűség, induló (Parlophon zenekar).

9.45: Hírek.

10.00: 1. Biedermeier-furcsaságok; 2. A képességvizsgálat. (Felolvasás).

Közben: Gramofónlemezek. 1. Debussy: Kis szvit (londoni szimfonikus zenekar, vez. Dan Godfrey).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Horváth Dundus és cigányzenekara.

Körülbelül

12.30: Hírek.

1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Guttenberg György szalóonzene-kara. 1. Misa Michaelo: Suppé-egyveleg; 2. Garami Béla: Románc; 3. Jacobi Viktor: Sybill, operettegyveleg; 4. Victor Hruby: Bécsből a világon át, egyveleg; 5. Carosio: Ritorna. 6. Márkus Alfréd: a) Pávián, foxtrott, b) Ragyog az ég, induló.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.

3.00: Az Országos Testnevelési Tanács előadása.

4.00: „Két könny.” Arató Béla ifjúsági elbeszélése.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: „Dollár a látóhatáron.” Csurka Péter elbeszélése.

5.30: Gounod-émlékest. A bevezetőt írta Papp Viktor. (Gramofónlemezek.)

1. Faust-keringő (kórus és M. Journet, Vezzaním, Colffer);
2. Faust — Ékszerárja

(Fanny Heldy); 3. Faust — Cavatina (Beniamino Gigli); 4. Romeo és Julia, keringő (Gallucucci); 5. Sába királynője, ária (Caruso); 6. Marionettek gyászindulója (sanfranciseói szimfonikus zenekar).

6.10: „A dráma és a film a XX. században.” Sebestyén Károly dr. előadása.

6.40: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédelmi gyalogezred zenekara. Vezényel Fricsey Richárd. 1. Fricsey Richárd: Magyar induló; 2. Strauss József: Őszi rózsák, keringő; 3. Zeller: A madarász, operettegyveleg; 4. Wetzger: Sziporkák (piccolószóló, előadja Eitler István); 5. Smith E.: A mókus (zongoraszóló, előadja Fricsey Ferenc); 6. Padok József: Kis magyar rapszódia.

7.25: A M. kir. Operaház előadásának ismertetése.

7.30: A M. kir. Operaház előadásának közvetítése. „A bolygó hollandi.” Dalmú 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richárd.

Az I. felv. után: Pontos időjelzés, hírek.

Utána kb.

10.00: Időjárásjelentés.

Majd: Bura Sándor és cigányzenekara.

11.00: Garay György jazz-zenekara.

1. H. Warren: Foxtrott; 2. M. Simons: Slowfox; 3. L. Sarony: Babahangverseny, intermezzo; 4. Dixon—Warren: Foxtrott; 5. Zerkovitz Béla: Az életben mindenért fizetni kell, keringő; 6. J. Schleifer: Bécsi keringő; 7. Joel—Martiny: Arab sejk, slowfox; 8. F. Perkins: Foxtrott; 9. Ifj. Saphir Gyula: Tangó; 10. A. Alberro: Tangó; 11. P. Packay: Foxtrott; 12. Fejér György: Kár, hogy elmúlt a nyár; 13. Kollmann Lipót: Félegyházán fűtül a gyorsvonat, foxtrott; 14. Szántó Mihály: Foxtrott.

BUDAPEST II.

7.25-től: Azonos a Budapest I. műsorával.

Papp Viktor
5.30 (M. F. I. felv.)

Sebestyén Károly
— 6.10 —

A BOLYGÓ HOLLANDI

— Wagner operáját ma 7 óra 30 perckor közvetíti a rádió —

I. felvonás. Daland hajós hazatérőben van s a vihar elől kénytelen kikötőbe menekülni. A kormányosra bizza az örökösét és a legénységgel együtt aludni tér. Amikor a kormányos is elalszik, egy kísérteties hajó siklik tova a tengeren. A vihar egyre közelebb hozza, míg végül Daland hajójával szemben horgonyt vet. A vitorlákat láthatatlan kezek igazgatják. Egy sápadt arcú férfi, dús fekete szakállal és sötét ruhában partra száll és panaszkodik sorsa miatt. Valamikor hűtlenséget követett el, amiért most kénytelen a tengeren bolyongani. A tenger hulláma minden hét esztendőben partra szokta vetni. Ha egyszer sikerül olyan nőt találnia, aki örökre kész hú maradni hozzá, megmenekül a varázslattól. Dalandnak kincseket ajánl föl amikor megtudja, hogy hajadon lánya van s nőül kéri tőle. A mohó Daland beleegyezik az alkuba.

II. felvonás. Daland házában leányok énekelnek és fonnak. Senta álmódóva nézi azt a képet, amely a bolygó hollandit ábrázolja. Az a gondolata támad, hogy megmenti a szerencsétlent. A dajka ellenkezése dacára, a többiek kérésére elénekli a bolygó hollandiról szóló balladát. Lelkesedésében fogadalmat tesz, hogy kiszabadítja a varázslatból a tengerek vándorát. Erik jön, meghallja és mivel szereti a leányt, óvja a veszedelmektől. Rossz álma volt. Álmában Daland egy ismeretlen idegennel jelent meg, akivel Senta a tengerre vonult. Senta ettől az álomtól el van ragadtatva, mire Erik kétségbeesve távozik. Daland megérkezik a rejtélyes idegennel. Sokáig állnak néman szemközt egymással, az idegen és Senta, míg végre Daland, aki „fogadj Isten”-t sem kapott a leánytól, bemutatja neki a vőlegényét. Senta örök hűséget fogad neki.

III. felvonás. A norvég matrózok vígan énekelnek Senta eljegyzési lakomáján.

Mikor a lány kilép, Erik szemére hányja neki, hogy más lett a vőlegénye. A hollandi kétségbeesve látja őket, azt hiszi, hogy Senta hűtlen lett hozzá s ezért hajójára száll. Senta rémülten kiált utána, azonban a hollandi már indul is. Senta azonban kitart szerelme mellett és a tengerbe ugrik.

A hajó elüllyed és a hollandi Sentát átka-rolva a meuekbe száll.

Somogyi Olga déli 12 óra 5 perckor énekel a rádióban. Ugyanakkor Magyar Tamás kiváló hegedűjátékában is gyönyörködhetünk. A zongora kíséretet Polgár Tibor látja el.

(Rozsonyi felv.)

A faekétől — traktorig

Ilyen címen hallunk ma 3.30-kor a rádió diákfélőráján az eke történetéről előadást.

— Az emberiség története a szerszámkészítő állat története — mondja egy nagy filozófus. Ha az igaz, akkor az eke mint a legfontosabb kenyérszerző szerszám történetében megtalálhatjuk a világtörténelem minden fontosabb korszakát egészen napjainkig. Az őskorban faágakkal, hegyes csontokkal lazították a talajt. A réánk maradt ily lazító eszközök arra vallanak, hogy csak a talaj feltúrására szolgáltak. Eke elnevezést éppen azért talán nem is érdemelnek.

Ki találta fel az első ekét? Az őskornak milyen Edisonja? Edison büszke lehet elődeire, mert azok a legenda szerint félistenek, sőt istenek voltak. A görögök Triptolemost, az egyiptomiak Osirist, a kínaiak Khin-Nong-ot tartják az eke feltalálójának. A réánk maradt szerkezetek évszázadokon keresztül alig mentek át némi változáson és lényeges javítást csak a rómaiak eszközöket, midőn a föld szétitúrására, forgatására két vízszintes szárnyat alkalmaztak.

— A technika halad, lepipáltuk őseinket — így szokták mondani. Nos, ki hinné, hogy az eke változott aránylag legkevesebbet, mert a szántási munka elvén változás nem történt.

Igaz, a fa helyett jött a vas, majd az acél. Eleinte az ember saját magát fogta az eke elé, aztán állatait, majd a gőzvonatás jött s végül — a benzinhajtotta traktor.

A kisbírtokor és a roppant hűbéri uradalmakat felváltották a modern „gabonagyarak”. Kanadában, Oroszországban, Argentínában szinte gyárilag állítják elő a kenyérmagvakat s az eke, a földetűró szerszám maga mégis szinte változatlanul maradt Ovidius kora óta, csak anyaga más ma már.

BUDAPEST I.

6.45: Torna.

Utána: Gramofónlemezek.

1. id. Strauss János: Radetzky-induló (Strauss János és szimfónikus zenekara); 2. Strauss József: Pinicato, polka (Strauss János és szimfónikus zenekara); 3. Fuesik: Álom-ideálok, keringő (Columbia hangversenyzenekar); 4. Sousa: A kapitány, induló (az angol rádió katonazenekara).

9.45: Hírek.

10.00: 1. Deák Ferenc levelesládájából; 2. Petőfi: A szerelem átka. (Felolvasás.)

Közben: Gramofónlemezek. 1. Puccini: Pillangókisasszony, szerelmi kettős az I. felvonásból (M. Sheridan és Aureliano Pertile); 2. Friml: Love everlasting (Richard Crooks); 3. Secchi: Love me or not (Enrico Caruso).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Magyar Tamás hegedül, Somogyi Olga énekel, zongorán kísér Polgár Tibor. 1. Corelli: La folia (Magyar); 2. a) Rossini: A szevillai borbély, ária; b) Milder: Staccato, polka; c) Dienzl: Liliomszál (Somogyi); 3. a) Ries: Perpetuum mobile; b) Ernst: Rondo Papageno; c) Paganini: IV. caprice (Magyar); 4. a) Chopin: Litván dal; b) Delibes: Dal; c) Grosz—Sebő: Mesevár; d) Farkas Imre: Dal a két pocellánhabáról.

Körülbelül

12.30: Hírek.

1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: A m. kir. államrendőrség zenekara. Vezényel Szöllőssy Ferenc. 1. Kéler Béla: Rákóczi, nyitány; 2. Lehár: Luxemburg grófja, keringő; 3. Gounod: Faust, ábránd; 4. Babits László: Fohász; 5. Szől-

16.30: Réz Ferenc: Részletek Millöcker „Gasparone” c. operettjéből.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.

3.30: A rádió diákkelőrája. „A fakékétől a traktorig.”

4.00: debreceni Kiss Lajos és cigányzenekara.

Közben

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.15: „A ma életművészete.” Perlaky Lajos előadása.

5.45: Losonczi-Schweitzer Oszkár szalónzenekara.

1. Offenbach: Orfeusz a pokolban, nyitány;
2. Waldteufel: Espana, keringő; 3. Urbach: Ábránd Grieg műveiből; 4. Losonczi-Schweitzer Oszkár—Karikás Gyula: Almafavirág, dal; 5. Köpping: Intermezzo; 6. Leopold: Pillangók játéka; 7. Strauss Oszkár: Varázskeringő, operettegyveleg.

7.00: „Háztulajdonos letter.” Szilárd János felolvasása.

7.40: „Az induló.” Zenés hangjáték. Irta Vándor Kálmán. Rendező Odró Árpád.

Személyek: Berlioz — Pethő Atila, Schodelné — Ákos Erzsébet, Erkel Ferenc — Gál Gyula, Liszt Ferenc — Vértés Lajos, Chopin — Ungváry László, Berlioz anyja — Kürthy Sári, Ilonka — Palotás Irén, Speaker stb. Vándory Gusztáv.

Utána kb.

9.40: Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés.

10.00: Vitéz Tibor énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 1. Mozart: Varázsfuvola, ária; 2. Beethoven: A sírban, a néma sírban; 3. Wagner: Monológ „A nürnbergi mesterdalnokok” III. felvonásából; 4. Schubert: A tengerparton; 5. Puccini: Bohémélet, ária; 6. Schumann: Nem sújt a vád.

10.30: aradi Farkas Sándor és cigányzenekara Dáni Dezső énekszámáival. Dalok, Sándor: Nem lehet azt parancsolni; Murgács—Gyökössy: Fehér galamb száll; Vékony deszka-kerítés... Ádám—Cserey: Volt egyszer egy szőke kislány; dr. Kárpát—Szegedi: Méregetem az út hosszát; Várdi—dr. Erdős: Mózi kocsmájában; Balázs—Berényi: Akit én szeretek; Eröss Béla: Ne gondold, hogy az a tavasz; Kertész—Kubányi: Szép a rózsám.

BUDAPEST II.

7.40-től: Azonos a Budapest I. műsorával.

Vándor Kálmán hangjátékát este 7 óra 40 percek között adják a Studióból.

„INDULÓ”

Ma 7.40-kor Vándor Kálmán „Induló” című hangjátékát tűzte műsorra a rádió. A szerző, aki már többször szerepelt a rádióban, a következőket mondja darabjáról:

— Uj színjátékom egy régi kornak érdekes és magyar vonatkozású művészetét eleveníti meg. Az „Induló” Berliozról szól, a francia Beethovenról, aki francia létére megalkotta a legtüzesebb magyar zeneművet, a Rákóczi-indulót.

— Színes képek kaleidoszkópszerű váltakozásaiban mutatom be Berlioz életét. Megelvével benne Liszt Ferenc, Chopin párizsi fiatal-sága, végighallgatjuk közös párizsi koncertjeiket, hogy aztán Berlioz Pest-Budára érkező szánját kövessük nyomom. Pestről mint helyszíni közvetítés elevenedik meg az a koncert, melyen először dübörögtek fel a Rákóczi-induló ütemei; halljuk a kor legnagyobb magyarjait, Deák Ferenc pohárköszöntőjét, Erkel Ferenc szavait és halljuk Schodelné okos, fölényes hangját is, amikor az iránta szerelemre lobbant Berlioz lelkét csitítja.

— Az „Induló” végül elvisz bennünket a régen letűnt bécsi udvarba is, ahol az öregedő Berlioz és az örök fiatal Rákóczi-induló, még egyszer megfürdenek a hatalmas siker mámorában. A darabot egyenesen a rádió számára írtam és ezért remélem, hogy elmaradnak azok a hibák, melyek a színpadról rádióra átvitt darabok kíséreléséig szoktak jelentkezni.

Ennyit mond a szerző darabjáról, amely ezek szerint változatos és eleven színt fog belevinni a rádió műsorába. Vándor Kálmán különben a Studiónak már régi szerzője.

Reméljük, hogy a kitűnő szereplőkkel előadott és sok muzsikával keresztszított játék megérdemelt sikert fog aratni. Berlioz és Liszt Ferenc érdekes világa nagyon sok hallgatónak mindig kellemes szórakozást szerez.

A szultán palotája Konstantinápolyban. Az egykor elzárt háremépülete körül forog Kristóf Károly ma 7 óra 15 percekor kezdődő előadása

Ami a háremből megmaradt

— Kristóf Károly gramofónlemezekkel illusztrált előadása ma este 7.15-kor —

Mi az, hogy : hárem ? Arab eredetű szó, annyit jelent, hogy : tilos hely . . .

A régi Törökországban és a mostani egyéb mohamedán államokban a nők tartózkodási helye. Európai ember álmának témája . . .

— Kemal pasa — mondja Kristóf Károly — megszüntette a hárem intézményét Törökországban. Istambulban azonban a szultán háreme a legvonzóbb idegenforgalmi látogatóhely. Ha egy külföldi Törökországba érkezik, azonnal látni szeretné a szultán háremét, amely most már múzeum. Mi van a háremben ? Csak az emléke, a helye. Hol vannak a háremhölgyek ? Ki tudja ? . . . A török állam kártalanította őket a szultánok vagyonából . . . Hol vannak az eunuchok ? Azok, mint a múmiák — múzeumőrök. A török állam szolgálatában állanak. Most is állami hivatalnokok. Csak kevésbé hatáskörrel.

— Milyen a mai török nő ? — kérdezzük.

— Az ember azt hinné — folytatja az előadó, — hogy a török nő felszabadulása általános. Az, hogy levetették a fátyolt, hogy sportolnak, hogy — strandolnak (ezt régebben életveszélyes lett volna megtenni) még nem jelenti a török nő teljes felszabadulását. A családi életben sok helyen ápolják a régi tradíciókat és bár ma már hivatalba, színpadra és társasági életbe beengedik a török leányt, sok van belőle azokból a vonásokból, amelyet Pierre Loti írt meg rólok. És megvan az a határtalan tisztelet is, amely erősebb, mint más államokban. Egy példa : A török villamoskocsiban az első két padba csak nők ülhetnek. A hárem elűnt, de azért sok minden maradt meg belőle.

Ritkán hallott érdekes előadásban lesz része ma a rádióhallgatóságnak.

BUDAPEST I.

6.45: Torna.

Utána : Gramofónlemezek.

1. Torgani induló (Odeon zenekar); 2. Waldteufel: Szerettek, keringő (Wiener Bohem zenekar); 3. Leopoldi—Salpeter: Utazás az ismeretlenségbe (Gaudriot bécsi jazz-zenekara); 4. Kálmán: Cigányprimás, keringő (Loránd Edith zenekara); 5. Wagner I. F.: János főherceg jöddel indulója (Bekazenekar).

9.45: Hírek.

10.00: 1. Magyar városok; Nyiregyháza; 2. Konyhagondok, halételek. (Felolvasás.)

Közben : Gramofónlemezek.

1. Balázs Árpád—Petőfi: Fa leszek . . . (Balázs Árpád); 2. Huszka—Beőthy: Két veréb (Kálmár Pál); 3. Sándor Jenő: Csak egy szál virágot (Kőzse Antal és cigányzenekara); 4. Nádor Józsa: Selyemhadján még sohse simogattam (László Imre); 5. Farkas Imre: Esik eső hegyen-völgyön, Gyergyón innen . . . (Berkas Béla cigányzenekara).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Az Egyetemi Énekkarok szőlőkvartetlje. A kvartett tagjai: Fischer Vilmos dr., Fixl János, Arany Sándor, Balla Károly.

1. Mendelssohn: Tavaszni hangulat; 2. Dalcroze: Vallomás; 3. Pacius: Finn dal; 4. Donizetti: A harang; 5. Hoppe—Lavotta: A reményhez; 6. Harmat Artur: Kördal; 7. Molnár Antal: a) A rekruta búcsúja; b) A kaposi kanális; 8. Bartók Béla: a) Rég megmondtam, búsz gerlice; b) Jaj istenem, kire várok; 9. Vaszy Viktor: Gyász-kendő; 10. Laurisín Miklós: a) Őszi harmat után; b) Látod-e babám; c) Szőke kislány; 11. Farkas Ferenc: a) Köszöntő; b) Este van; c) Nem vagyok én senkinek sem adósa.

Körülbelül

12.30: Hírek.

1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Virány László szalózenekara.

1. Strauss János: A királyné csipkekendője, nyitány; 2. Lehár: Kék mazur, keringő; 3. Dohnányi: Rurallia Hungarica I. tétel — Andante moderato (szalózenekarra hangszerelte Schirger Géza); 4. Nagypál Béla: a) Badacsonyi szüret; b) Medvevadászaton; 5. Virány László: Valsette (szaxofónszóló, előadja Schmiéd Ferenc); 6. Hubay: Rézlesek Az álaré c. operából; 7. Pálmás Olivér: Susuki, intermezzo.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.

4.00: „Dívatcsevegés.” Sz. Tüdős Klára előadása.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Pálinkás András okl. gépészmérnök: „A kender és a len feldolgozása”.

5.30: A M. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.

1. Auber: A portici néma, nyitány; 2. Erkel Gyula: Balettszvit; 3. Gounod: Faust, keringő; 4. Fejér György: Variété; 5. Garami Béla: Fekete-fehér, operettegyeleget; 6. Lincke: Halló, nagy zenei revü.

6.45: Angol nyelvtanítás (J. W. Thompson).

7.15: „Ami a háremből megmaradt.” Kristóf Károly útirajza gramofónlemezekkel.

7.55: Kis színpad. „Szenzációt akarok.” Kürthy György hangutánzata. Közreműködik Molnár Emmi.

8.30: Zongora-gordonkaszonáták. Előadja Petri Endre és Frank Lajos.

1. Beethoven: F-dur szonáta, op. 69. I. Allegro ma non tanto. II. Scherzo, Allegro molto. III. Adagio cantabile, Allegro vivace; 2. Schubert: A-moll szonáta. I. Allegro moderato — Adagio — Allegretto.

9.10: Pontos időjelzés, hírek.

9.30: Pertis Pali és cigányzenekara.

10.15: Külügyi negyedóra.

10.30: Időjárásjelentés.

10.35: Ney Dávid énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor.

1. Wagner: Walkür, tavaszi dal; 2. Wagner: Lohengrin bücsűje; 3. Wagner: Istenek alkonya, Siegfried halála; 4. Hubay Jenő: Balaljkadal a Karenina Anna c. operából; 5. Lavotta Rezső: Mezei bokréta; 6. Sándor Jenő: Nem lehet azt parancsolni senkinek; 7. Kacsóh Pongrác: Rákóczi megtérése.

11.15: Pataky-jazz.

1. H. Warren: Slowfox; 2. Márkus Alfréd: Slowfox; 3. Hamy: Keringő; 4. Bartos Zoltán: Ha bűn a szerelem, keringő; 5. Eisemann Mihály: Hallod-e Rózika, te, foxtrott; 6. Donaldson: Foxtrott; 7. Al Lewis: Foxtrott; 8. Andre Sab: Tangó; 9. Vértés Henrik: Szerelmes letterem tegnap este, tangó; 10. Rainger: Slowfox; 11. Vita: Foxtrott.

BUDAPEST II.

5 órától 5.30-ig: Gramofónlemezek.

7.25-161: Azonos a Budapest I. műsorával.

Kürthy György
— 7.55 —

Ney Dávid
Este 10.35 (Amster f.)

HANGORKÁN A STUDIÓBAN.

— Ma este 7 óra 55 perckor. —

Kürthy Györgynek, a Nemzeti Színház művésznének „Szenzációt akarok” című kis darabja valóban meglepetése lesz a műsornak. Az elnevezés, amely Kürthy György művét színdarabnak jelöli meg, tulajdonképpen nem helyes. Hangfregoliáda az igazi műfaja ennek a félórás kis játéknak.

A darabban tíz szerep van. Tíz fontos és mőkás kis szerep. A szerelmes ifjú hivatalnok lángoló szavakkal teszi a szépet imádottnak, aki azonban nincs megelégedve a mai világban sokat jelentő állami fixszel, hanem valami szenzációt akar. Szenzációt, ami váratlanul belerobban az éltébe és színesség, változatossá tesz körülötte mindent.

A lovag kétségbeesetten távozik és alig teszi ki lábát az ajtón, a telefon szólal: — Segítség! A szomszéd szobában sikoly, felborult bútorok lármája és itt van végül a hön óhajtott, az idegrázó szenzáció.

Hulla hever az ajtó előtt. A házmester rémülten zárja be a kaput. Rendőrség. Daktiloszkópus. Detektívek. A nő, akit még néhány perccel ezelőtt a szerelmese sürgetett kérdéseivel, most halálra váltan válaszol a hivatalos közegeknek: „Nem tudok semmit!” — „Ki volt itt önnél utoljára?”

Ez a kérdés, amelyre válaszolni kell. Hogy mit válaszol a nő? Miként oldódik meg a rejtély, azt bízzuk a mikrofonra. Mi egyelőre nem árulunk el többet. Legyen elég most ennyi.

És az izgalmas mesén kívül talán ugyanolyan szenzáció az is, amit Kürthy György fog produkálni. Egymaga játssza el a mikrofon előtt az összes szerepeket. A detektív, a házmester, a rendőrkapitány és az udvarló hangja mind Kürthy György torkából ered. A „Szenzációt akarok” tehát az első hangfregoliáda a Studióban.

Beniamino Gigli, mikor a Halászbástyáról élvezte Budapest felsőleges panorámáját. Ma 2 órakor gramofónlemezeit hallhatjuk a rádióban.

BRAHMS-ANEKDOTÁ

Ma délben 1.30 órakor Dohnányi Ernő interpretálásában Brahms H-moll capriccióját és Es-dur intermezzóját halljuk zongorán.

Johannes Brahms egyetlen élő muzsikust sem szeretett annyira, mint Johann Strausst, a valcerkirályt. Minden nyarat benső barátságban együtt töltöttek Bad Ischlben. Az északnémet mester irtózott attól, hogy őt a kíváncsi fürdővendégek körülzongorázzák.

Egyik szép tavaszi napon Ischl napos városi parkjában sétált Brahms s egy P. nevű zenerajongó csatlakozott hozzá, aki tudva Brahms gyöngéjéről, rögtön Strauss dicséretébe fogott.

Igen ám, csakhogy Brahms éppen előző nap veszett össze Strauss-szal, a valcerkirály családja miatt. A környezet ugyanis, melyben Strauss élt, inkább egy bözsekirály, mint egy valcerkirály környezete volt. Strauss felesége szép, szeretetreméltó és temperamentumos asszony volt — de egy zseniális zenészhez éppen nem illő. Brahms csak fejét rázta erre a házasságra.

— Doktor úr — kiáltotta lelkesen P., — ez a nap! Mit szól hozzá? Nem ugyanolyan a hangulata, mint a „Frühlingstimmen“-nek? Hát nem az Strauss legszebb valcere? Tudja, doktor úr, ez a Strauss mégis csak a csúcsa mindennek. Őt egyenesen az Úristen adta. Strauss maga a világ. Strauss maga Bécs.

Brahms tömören és szélesen megállt. Ez a lelkesedés nem tetszett neki.

— Igen — felelte csöndesen, — ez igaz. Strauss maga Bécs, kár, hogy a környéke nem olyan szép.

BUDAPEST I.

6.45: Torna

Utána: Gramofónlemezek.

1. Friedmann: Frigyes császár induló (fúvószenekar); 2. Strauss: Déli rózsák, keringő (katonazenekar); 3. May—Neubach: Wenn der Mensch verliebt ist, keringő (Oscar Joost zenekara); 4. Strauss: Dnyamiden, keringő (Roosz Emil zenekara); 5. Rosey: Ébresztő, induló (katonazenekar).

9.45: Hírek.

10.00: 1. Időszerű anyag; 2. Tíz perc derű, anekdoták. (Felolvasás.)

Közben: Gramofónlemezek. 1. Lehár: A mosoly országa, ária (De Groot és zenekara); 2. Lehár: Fride-rika, részletek (De Groot és zenekara); 3. Egyveleg (New Mayfair Orchestra).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédfogalozred zenekara. Vezényel Fricsay Richárd.

1. Fricsay: A volt 69. gyalogezred (Hindenburg) díszindulója; 2. Ziehrer: Honvágy, keringő; 3. Verdi: Szicíliai vécsernye, nyitány; 4. Armandola: Kairói emlékek, keleti szvit: a) Templomjelenet és tánc; b) A kigyóbüvölő; c) Arab tánc; d) Rifkabilok lovaglása; 5. Strauss János: Pizzicato, polka; 6. Huszka Jenő: Részletek a Bob herceg c. operettből.

Közben

12.30: Hírek.

1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Dohnányi Ernő dr. zongorázik.

1. Haydn: Es-moll változatok; 2. Brahms: a) H-moll capriccio; b) Es-dur intermezzo; 3. Chopin: a) As-dur impromptu; b) Fis-dur nocturne; c) Cis-moll keringő; d) Des-dur prelude; e) C-dur mazurka.

2.00: Gigli-lemezek.

1. Gounod: Faust, ária; 2. de Curtis, Lucia, Luci; 3. Mascagni: Parasztbecsület búcsú az anyától; 4. Donizetti: Szerelmi bájjal, ária; 5. Russo—Nutille: Mamma mia, che vo sapé; 6. Händel: Ária a Xerxesből; 7. Mario: Santa Lucia luntana; 8. Sandoval—Albeniz: Quisiera olvidar tus ojos, tangó; 9. Bizet: Gyöngyhalászok, ária; 10. de Curtis: Canta pe me; 11. Cottrau: Addio a Napoli.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.

- 3.30: A rádió diákfélórája. „A magyar ember meg a vendége.”
 4.00: „Át a küszöbön.” Sz. Szabó Mária elbeszélése.
 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 5.00: „Húsevő növények s egyéb csodák egy elfelejtett kertben.” (A fűvészkerttről). Aczél Márton dr. előadása.
 5.30: Horváth Rezső és cigányzenekara. Közben
 6.15: Gyorsírási tanfolyam. (Szlabey Géza.)

- 6.45: Zilahy Lajos felolvasása.
 7.25: A M. kir. Operaház előadásának ismertetése.
 7.30: A M. kir. Operaház előadása. 1. Magyar Himnusz. 2. Angol Himnusz. 3. „Parasztbecsület“. Németh Mária vendégfelléptével. Melodráma egy felvonásban. Szövegét írták Targioni — Tosetti és Menasci. Fordította Radó Antal. Zenéjét szerzerette Mascagni P. 4. „Székelyfónó. Kodály Zoltán daltátréka. 5. Rákóczi-induló Berlioz átiratában.

Parasztbecsület után: Pontos időjelzés, hírek.

Utána: Időjárásjelentés.

Majd: Veres Lajos cigányzenekara és Guttenberg György jazz-zenekara Kalmár Pál éneksczámaival.

Dalok: Zúg az erdő; László Imre: Azt a fehér rózsát; Zách István—Agyagfalvi Hegyi I.: Édesanyám; Radó József: Mit ér nekem már az élet; Gergelffy: Nyíló kis ibolyák; Sándor Jenő: Valamikor mennyi könnyet; Kókay István: Messze van a nyíregyházi kaszárnya. 1. a) Theo Kapp: Indulófó; b) Gay Divorce: Foxtrott; 2. a) Carlo de Fries—Kovács: Őszi fekete fellegek; b) Brodszky—Szilágyi: Foxtrott (Kalmár); 3. a) R. Rodgers: Foxtrott; b) Saphir—Szécsi: Tangó; 4. Planquette: Belépődal a Cornevillei harangok c. operettből (Kalmár); 5. a) L. R. Chmel: Keringő; b) Jay Gorney: Foxtrott; 6. a) Holländer—Kovács: Hogy is tudtam eddig élni nélküled; b) Fedorov—Szécsen: Az egyik sír, a másik nevet (Kalmár); 7. a) Jurmann: Pasodoble; b) Theo Bayo: Tangó; 8. a) Fejér: A szív dala; b) Márkus Alfréd: Foxtrott (Kalmár); 9. Hangosfilm- és operettújdonások (Kalmár).

BUDAPEST II.

7.25-161: Azonos a Budapest I. műsorával.

Sz. Szabó Mária
4.00 — (Halmi felv.)

dr. Aczél Márton
— 5.00 —

Húsevő növények és egyéb csodák egy elfelejtett kertben

— Dr. Aczél Márton mai felolvasása elé —

Nemcsak az állatvilágban fordulnak elő különleges teremtmények, hanem a növények országában is, csak kevésbé ismertek. Például húsevő vagy rovarfogó növények hazánkban is élnek, de a szaktudósokon kívül nem igen tudnak róluk. Pedig igen érdekesen működnek, nagyon bonyolult csapdákat használnak a rovarfogáshoz, a megfogott rovart pedig olyan nedvvel, ami a rovarok húsát feloldja, megemésztik — éppúgy, mint mi emberek az ételünket, — aztán felszívják, táplálkoznak belőle. Így szerzik be a hiányzó nitrogéntrágyát maguknak. De a húsevőkön kívül van sok-sok más érdekes és különleges növény, melyeknek a kulisszatitkait az előadó leleplezi előttünk egy fűvészkerti séta keretében. A budapesti fűvészkert ugyanis az az elfelejtett kert, ahol a felolvasásban szereplő növénycsodákkal személyesen is meg lehet ismerkedni és amelynek a rohamos fejlődése eszméltette az illetékeseket arra a gondolatra, hogy most már tárjuk fel a fővárosnak ezt a régi és mégis új kincsét a közönség előtt. Akik utazgattak külföldön, azok tudják, hogy a külföldi városok lakói milyen büszkén mutatják az ő botanikus kertjeiket.

Kaleidoszkópszerűen lesznek felvonultatva és bemutatva a legfuresább növények, így a kőutánozó növények, a kaktuszok, a rendkívül értékes és ritka színeslevelű orchideák, amikből ilyen gyűjtemény egész Európában nem található, a veszedelmes hátsóindiai csalánféle, a Saportea, amely rettenetesen tud csípni, egy másik furcsa növény, amely megoldotta azt — a ma holnap reánk nézve is aktuális — kérdést, hogyan lehet kizárólag a levegőből megélni.

Vaszy Viktor a Budapesti Hangverseny Zenekar ma 5 óra 30 percre kezdődő rádióhangversenyét vezényli.

(Vajda M. Pál felv.)

VASZY VIKTOR

Vaszy Viktor beszél a Délibáb olvasóíhoz. Magas, mosolygó fiatalember. Harmincéves. A budapesti Zeneművészeti Főiskola legfiatalabb tanára. Azonkívül a Budapesti Hangversenyzenekar és az Egyetemi Énekkarok karnagya. Ismert és kedvelt személyiség. Egy ember, akit senki sem irigyel. Megérdemelte amit elért. A rádió hallgatóihoz eddig a muzsikán át beszélt, most elmondja, hogyan lett karmester.

— Tulajdonképpen nem is készültem karmesternek. A Zeneakadémia növendéke voltam és ezerkilencszázhuszonötben rám jött a vágy, hogy dirigáljak. Egy barátom elvitt a Budapesti Hangversenyzenekarhoz próbavezénylésre. A próba annyira sikerült, hogy mingyárt lekötötték néhány hangversenyre. Ez az egész! — mondja és mosolyog.

— Az pedig, hogy az Egyetemi Énekkarok karnagya lettem, egészen a véletlen mult. Az Egyetemi Énekkarok Verdi Requiemjére készültek. A Vigadóban tartották a próbákat és a karmester hirtelen megbetegedett. Én véletlenül elmentem, hogy meghallgassam a próbát, de az sehogys sem akart elkezdődni. A karmester beteget jelentett, otthon maradt. Engem észrevettek, megfogtak, hogy vezessem a próbát. Kénytelen voltam eleget tenni a kérésnek. Már csak napok hiányoztak a hangverseny kifizűtt időpontjától. Én soha azelőtt nem láttam Verdi Requiemjének partitúráját, úgy dirigáltam el. Azóta már megtanultam és sokfelé jártam. Európa majdnem minden országában vezényeltem már.

Vaszy Viktor nem beszél többet, hiába kérjük. — Szívesen nyilatkozom a legközelebbi hangversenyről — mondja, — de magamról most eleget beszéltem.

BUDAPEST I.

6.45: Torna.

Utána: Gramofónlemezek.

1. Achtleitner: Seyfertitz, induló (az osztrák 5. gy.-e. zenekara); 2. Fetrás: Barcarola, keringő (Polydor zenekar); 3. Moszkovszkij: Szerenád (Livsakov-zenekar); 4. Jonasson: Kakuk, keringő (Polydor-zenekar); 5. Musso: Nápolyi induló (Polydor-zenekar).

9.45: Hírek.

10.00: 1. „A régi falu életéből.” 2. „Magyar népregek.” (Felolvasás.)

Közben: Gramofónlemezek. Cselényi József lemezek.

1. Dr. Sándor: Barna az én babám; 2. Kádás György: Fehér selyem, csipkés szélű; 3. Várady Aladár: Megfogadtam az Istennek; 4. Doppler: Bújdosik a kedves rózsám; Ez az én szeretőm; 5. Bodrogi Zs.: Futó bolond lett a falu...

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Bertha István szalózenekara.

1. Fall Leó: Az elvált asszony, operett-nyitány; 2. Stefániai Imre: Magyar népdalok; 3. Garami Béla: Legenda; 4. Strauss János: Részletek az Egy éj Velencében c. operettből; 5. Szirmai Albert: Operett-részletek; 6. Kálmán Imre: Csárdáskirálynő, foxrottegyveleg.

Körülbélül

12.30: Hírek.

1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.

1.30: Budai Gyurka és cigányzenekara.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.

4.00: A Rádióélet meseórája. (Harsányi Gizi előadása.)

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Rádióamatőrposta.

5.30: Budapesti Hangverseny Zenekar.

Vezényel Vaszy Viktor.

1. Mendelssohn: Hebridák, nyitány; 2. Bizet: Az arlési leány, I. szvit; 3. Grieg: a) Erotika; b) Szerettek; 4) Strauss Richárd: Rózsalovag, keringő; 5. a) Csajkovszkij: Dal szöveg nélkül; b) Rubinstein: Melódia; c) Rimszkij-Korszakov: A dongó, scherzo; 6. Weiner: Farsang, humoreszk; 7. Vaszy Viktor: Vigjátéknyitány.

6.45: Munkásfélóra.

7.15: Budai Dalárda. Vezényel Ádám Jenő.

1. Pestalozzi: Adria hajósok imája; 2. Lendvai E.: Jankó; 3. Dobroven: Orosz dalok; a) Szombat napja; b) Kék bokréta; c) Barinja; 4. Bartók Béla: Négy régi magyar népdal; 5. Seiber: Búcsú.

8.00: Pontos időjelzés, hírek, ügetőversenyeredmények.

8.10: Operett-részletek. Előadja Gere Lola, Szedő Miklós és a Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Polgár Tibor.

1. Planquette: Mohamed paradicsoma, nyitány; 2. a) Sidney Jones: Gésák, Molly kupléja; b) Huszka Jenő: Bob herceg — Londonban, hej... (Gere); 3. Lehár: Luxemburg grófja, a) René belépője (Szedő); b) René és Angela kettőse; 4. Strauss Oszkár: Varázskeringő, a) Nyitány; b) Franci és Niki kettőse; c) Piccolo-kettős; 5. Huszka Jenő: Aranyvirág, nyitány; 6. Fall Leó: Dollárkirálynő, László dala (Szedő); 7. Jarno: Az erdőszleány, Krisztina dala (Gere); 8. Szirmai Albert: Alexandra, a) A király dala. (Szedő); b) Alexandra és a király kettőse; 9. Kálmán Imre: a) A farsang tündére, nyitány; b) Bajadér, Radjani belépője (Szedő); 10. Komjáti Károly: Pillangó főhadnagy, Katinka és Radnóthy kettőse; 11. Kálmán Imre: Ördöglovás, palotás.

9.40: Időjárásjelentés, hírek.

9.50: Bura Károly és cigányzenekara.

10.30: Gramofonlemezek.

1. Musszorgszkij: Khovantchina (filadelfia szimfónikus zenekar); 2. Wagner: Istenek alkonya, kettős (F. Leider és E. Marherr); 3. Sztarvinszkij: Tűzmadár (filadelfiai szimfónikus zenekar); 4. A. Jimenez Colony—E. Martinez: Nostalgia Andaluzia (Michele Fleta); 5. Giordano: Andrea Chenier, ária (Aureliano Pertile); 6. Verdi: Traviata, ária (Galli-Curci); 7. Verdi: A végzet hatalma, ária (Dusolina Gianini); 8. Mozart: Varázsfuvola, Isis és Osiris (Alexander Kipnis); 9. Schubert: Valse Sentimentale (Misa-Elman); 10. Magliocco: Olasz népdal-egyveleg; 11. Donizetti—M. Lévine: La Lettre (Daniela Bregis); 12. J. M. Lucchesi: Un Cigarillo (J. Lucchesi és zenekara); 13. Dubin—Warren: You're getting to be a habit with me, foxtrott (Waring's Pennsylvania); 14. Robin—Reinger: Please, foxtrott (Ray Noble és zenekara); 15. Harburg—Corney: Brother can you spare a dime? (Leo Reisman és zenekara); 16. Hupfeld: Let's put out the lights, foxtrott (Ambrose és zenekara); 17. Márkus—Márai: Csak egy amire kérem, tangó (Szedő Miklós); 18. Szencs Andor: Valaminek történnie kell, blues (Szedő Miklós); 19. Kester—Noble: Spanish eyes, tangófoxtrott (Ray Noble és zenekara); 20. Farkas Rezső—H. Kiss Janesi: Akácvirág mondd meg énekem (Szedő Miklós); 21. Stolz: O mia bella Napoli, tangó (Marek Weber és zenekara); 22. Fűredi—Szlátnay: Holnap, talán majd holnap (Szedő Miklós); 23. I. Berlin: How deep is the Ocean, foxtrott (Paul Whiteman és zenekara).

BUDAPEST II.

5.00: Gramofonlemezek.

Utána: „A hét eseményei”. (Hírek.)

Majd: Azonos a Budapest I. műsorával.

Adám Jenő a Budai Dalárda hangversenyét vezényli ma este 7 óra 15 percek (Vajda M. Pál felv.)

Szabadon beszéljen-e bemondó?

Mit és hogyan beszéljen a bemondó az ő hallgatóinak? ... Régi kérdés ez már, amelyet semmiféle tanácsal, vagy szabállyal sem lehet megoldani.

A bemondó egyénisége határozza azt meg, hogy népszerűvé válik-e, vagy sem. S valóban, vannak egyes országok, így elsősorban Amerika, ahol egyes bemondók népszerűsége hírneves filmsztárok népszerűségével vetekszik.

Az amerikai szpiker ugyanis szabadon kiéltheti az egyéniségét a mikrofon előtt. Nem kötik meg a kezét, nem írják elő neki a stúdiószabályok, hogy pontosan milyen szöveggel konferálja be az egyes műsorszámokat.

Az amerikai szpiker nem hivatalnokjelenség, hanem élő hús-vérből való valaki, aki szabad életet él a mikrofon előtt. Ezt és színt, hangulatot áraszt a konferanszaival.

Nálunk természetesen nem vehető mintaképül az amerikai szpiker, de viszont a mi ízlésünknek megfelelően a mi bemondóink működési lehetőségét is bővíteni kellene. Hadd mondja el a mi bemondónk is a mikrofon előtt, ami jólesik neki, amivel kedveskedni akar az ő hallgatóközönségének.

A rádió csak nyerhet azzal, ha külön nem említett műsorszámként állandó pompás konferanszokban gyönyörködhetnének az előfizetők. A bemondók egymással versengve nyújtanak a legjobbat. Élő valami volna a bemondás, közvetlen és nem napról-napra, óráról-órára ismétlődő formula, amely unalmas, száraz és sokszor inkább nem kell, mint kell.

Szabad kezét tehát a bemondónak, ha lehet, ha tehetséget érez magában arra, hogy közvetlenül kiélhesse egyéniségét a közönsége szórakoztatására.

INTIMITÁSOK A STUDIÓBÓL

Egy ismeretlen rádiószerző beküldött egy darabot vitéz Somogyvári Gyulának, a rádió igazgatódrámaturgjának. Itt közlünk részletet belőle:

Ilona: Főúr, kérem a lapokat.

Főúr (odahozza).

Ilona (olvasni kezd).

Péter (szemben ül vele): Főúr, estilapot kérek...

Főúr (odahozza).

(Mindketten olvasni kezdenek. A férfi cigarettáját az újságpapírhoz tartja és lyukat éget rajta, aztán szemezni kezd a nővel...)

Egy hangjáték...

Kiss Ferenc a minap darabot rendezett a Studióban. A Színművészeti Akadémia egyik hallgatója mindkét kezét zsebre-vágva mondta egy szóból álló szerepét. A rendező hangosan rákiáltott:

— Ne álldogáljon így. Legalább az egyik kezét vegye ki!... Mintha az fontos volna a mikrofon előtt. Hisz nem látja majd a rádióhallgató.

„Budapest, egy világváros éposza.“ Ez a címe k. Halász Gyula és Kristóf Károly új hangjátékának. A magyar főváros történelmét tárgyalja a római időktől napjainkig.

Lestyán Sándor és Andai Ernő mikrofon-darabot írtak a rádióknak. Címe: Mozikisasszony.

Kevesen tudják, hogy Hlatky Endre, a magyar rádió műsorigazgatója — dalszerző is. Egy zeneakadémiai koncerten már énekelt a dalait Szedő Miklós. Szedő most a rádióban is el akarta énekelni a dalokat, de Hlatky cenzurázta a műsort és az előadásnak ezt a részét — nem engedélyezte.

Szedő most hangversenypódiumon fogja ismét énekelni a Hlatky-dalokat.

Helyszíni közvetítést tervez a rádió a Zeneművészeti Főiskola tanítási órájáról. A hegedű, zongora és énektanszak növendékei és természetesen tanárai is szerepelnek majd.

Cselényi Józseffel történt meg ez a tréfás eset: Vidéki vendégszereplésre ment és autón utazott Vác felé. A váci vámhatárnál egy takaros kis menyecske állt a kocsi elé és egy pengő kövezetvámot kért. Este tíz óra lehetett.

„Visszafelé is fizetni kell? — kérdezte tőle

Cselényi. „De mennyire!“ — felelte a menyecske, aztán harciasan folytatta: „Vissza is jönnék? Akkor siessenek, mert nem akarok egész éjszaka virrasztani...“

Gyarmathy Sándor mesélte ezt a viccet: — Nem értem, miért barátkozol ezzel az emberrel? Három évig volt börtönben.

— Ilyen gazember! Nekem csak kettőt vallott be...

SZATHMÁRY MARGIT

a Kamaraszínház tagja angóraszerű gyapjú-
rubájában, mely a Kálvin téri

FENYVES ÁRÚHÁZ

eredeti modellje. Ára mindössze 29 pengő
(Kis Pál felv.)

EGY KRISTÁLY, VAGY SOK LÁMPA?

A lakibegyi óriásadó építése már annyira előrehaladt, hogy december elején megkezdik a rendszeres adásokat. Az eddigi Budapest I. 175 kilowattal bőmböli szerzte az éterbe a műsort, míg Budapest II. műsorát a jelenleg is dolgozó 20 kilowattos állomás fogja közvetíteni. A műsor — valószínűen — párhuzamos lesz. Ami azt jelenti, hogy olyan készülékről érdemes gondoskodni, amelyik az 550 és a 840 méteres hullámokat egyaránt hallhatóvá tudja tenni. Ennek a technikai kivitele nem jelent nagy gondot. Csak éppen egy kérdést kell eldönteni: milyen készülékről gondoskodjék a rádiózó? Egy kristály-e, avagy sok lámpa? Ez a probléma mered a rádiósok nagy táborának szeme elé. Aki december után is szeretne külföldi rádióműsort hallgatni, annak bizony mélyen a pénztárcába kell nyúlni, mert ezt a vágyát csak soklám-pás szuperrendszerű gépek tudják kiszolgálni. Aki szerény, az megelégszik a két budapesti adóval és néhány filléres kiadással elintézi a rádiózás gondját. Ezúttal az utóbbi s te-gyük hozzá: sokkalta népesebb tábor céljait tartottuk szem előtt, amikor leírjuk annak a kis kristálydetektoros vevőgépnek készí-tési módját, amellyel Budapest mindkét állomá-sa nagy hangerővel csálható a fejhallgatóba, sőt jó helyen, jó antennával a hangszó-róba is.

Ezzel a géppel nincs sok baj. Bárki elké-szítheti, nem kell hozzá nagy szakértelem. Még talán közügyesség sem. A leglényege-sebb munkát a készülék nélkülözhetetlen al-katrészének, a tekercsnek elkészítése jelenti. Vennünk kell egy 5 cm. átmérőjű papírmásé hengert mintegy 9 cm. hosszúságban. Erre az ábra szerint két tekercsrészt kell felcsé-vélnünk 0.3 mm.-es zománcszigetelésű huzal-ból. Az első tekercs 60 menetből áll, amit szorosan egymásmellé tekerünk, majd rögtön ezután egy százmenetes tekercs következik.

Az utóbbi tekercs meneteit már nem kell egymásmellé tekerünk, mert így igen nagy hengerre lenne szükségünk. Ugynevezett vadtekercseléssel, úgy ahogy jön, egymás-mellé és egymás fölé hajtjuk fel a száz me-netet. A két tekercsrész összesen négy vég-ződését megerősítjük a hengeren, amire az a legegyszerűbb mód, hogy három-három lyukat ütünk a leerősítés helyén a hengerre és azon átbújtatjuk a tekercsvégződéseket. Ha ezzel elkészültünk, következik a szerelés.

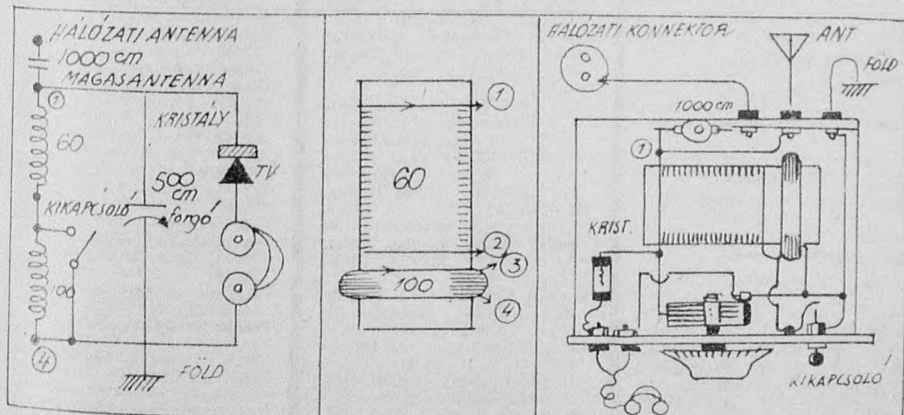
Erre pontos útmutatást adnak az ábrák. A legegyszerűbb kikapcsolót kell vennünk ahhoz, hogy a közép- és hosszúhullámokat tetszésszerint váltogathassuk. Ha a kikap-csoló nyitva van: az egész tekercs dolgozik s akkor a hosszúhullámok birodalmában va-gyunk, ha zárva van: csak a kevesebb men-etből álló tekercs áll a hangolás rendelke-zésére s ilyenkor csak a középhullámú sávot foghatjuk. Jó földelés és antenna a hang-szóróba csálhatja az állomásainkat.

A kristálydetektor helyére úgynevezett fix-detektort vehetünk. Ezzel nincs baj, nem kell állítgatni s bár a hangereje egy árnyalattal gyengébb, mint a beállítható kristályoké, a különbség nem oly nagy, hogy érdemes lenne a sok babrát jelentő beállítási kristályok-kal kísérleteznünk. A hálózatot is felhasz-nálhatjuk antennául. Ekkor a készülék an-tennasarka és a hálózat egyik — kikísérle-tezendő! — sarka közé tegyünk 1000 cm.-es fixkondenzátort.

Minden egyéb problémára pontos választ adna'k az itt közölt ábrák.

Eredeti amerikai membránú dinamikus hangszóró 27. — P

LÁNG TIBOR rádiószaküzlete és laboratoriuma
Népszínház utca 21 szám. Telefon: 435-48.
Vidékre ingyen árjegyzék. Vétel—Csere—Eladás

1. ÁBRA

KÜLFÖLDI MŰSOR

OKTÓBER 15-TŐL OKTÓBER 21-IG

ÁLLOMÁSOK,

AHOGY A SKÁLÁN JELENTKEZNEK 2000 MÉTERTŐL 200 MÉTERIG

KW. Méter		KW. Méter		KW. Méter	
LAHTI	54 1796	RÓMA	50 441	WEST REG.	50 310
RADIO PARIS	75 1724	STOCKHOLM	55 435	REVAL	15 299
KÖNIGSWH.	60 1635	BEOGRAD	3 431	HUIZEN	20 296
DAVENTRY	35 1554	BERLIN I.	2 420	KASSA	2,6 294
WARSAWA	158 1411	KATOWICE	14 409	SCOTL. NAT.	60 289
MOTALA	30 1348	SV. ROMAND	25 404	POZSONY	14 280
LUXEMBURG	200 1191	MIDLAND REG.	25 399	KÖNIGSBERG	75 277
OSLO	60 1083	BUCURESTI	12 394	TORINO	7 274
BUDAPEST II.	3 840	LEIPZIG	150 390	BARI	20 270
LJUBLJANA	5 574	LWOW	22 381	NYIREGYHÁZA	6,5 268
BUDAPEST	19 550	SCOTT. REG.	60 376	M. OSTRAVA	11 264
MÜNCHEN	60 532	STUTTGART	60 361	WEST. NAT.	50 262
WIEN	120 518	LONDON REG.	50 356	LONDON NAT.	50 262
BRÜSSZEL	15 509	GRAZ	7 352	FRANKFURT	17 259
FIRENZE	20 501	STRASBOURG	12 345	HÖRBY	10 257
PRAHA	120 489	BRNO	36 342	GLEIWITZ	5 253
NORTH. REG.	50 480	MILANO	50 332	TRIEST	10 248
LANGENBERG	60 472	POSTE PARISIEN	60 328	FECAMP	8,7 226
SV. ALEMAN	60 459	BRESLAU	60 325	MAGYAR ADÓK	3 210

RÖVIDÍTÉSEK MAGYARÁZATA

Alk. ó. = Alkalmi óra. Alk. szle. = Alkalmi szemle. Ábr. = Ábránd. Árt. = Árfolyamok. E. = Előadás. Egyv. = Egyveleg. Felolv. = Felolvasás. Gr. = Gramofón. Gy. ó. = Gyermekóra. Hgv. = Hangverseny. H. = Hírek. I. jel. = Időjelzés. I. jár. = Időjárás. Ind. = Induló. Kat. z. = Katonazene. Könnyű z. = Könnyű zene. Közv. = Közvetítés. Női ó. = Női óra. Rzkar. = Rádiózenekar. Szimf. z. = Szimfonikus zene. Szór. z. = Szórakoztató zene. Tánce z. = Táncezene

OKTÓBER 15

VASÁRNAP

KIEMELKEDŐ ESEMÉNYEK

TÁNC

19.20: Bucuresti. 21.30: Mor. Ostrava. 22.30: Breslau. 23.00: Leipzig.

OPERETT

20.05: Berlin.

OPERA

15.45: Beograd. 20.00: Stuttgart.

GRAMOFÓN

20.45: Strasbourg. 22.20: Praha.

ÉRDEKESSEG

19.50: Wien.

BEOGRAD, 431 m. 12.05: Népdalok. 12.30: Tárka Gr. 15: Zkar. 15.45: Mascagni: Parasztbeesület, opera. Gr. 17: Táncelemezek. 18.55: Karének. 19.40: Tarka zenest. 22: Cigány z.

BERLIN, 419 m. 19: München. 20.05: Snaga: A mainburgi

hivatalnok, háromfelv. operett, bemutató. 22: H. Majd tánc z.

BRESLAU, 325 m. 19: A művészek ünnepi felvonulásának közv. Münchenből. 20: Lípese. 20.30: Stuttgart. 21: München. 21.30: Köln. 22: H. 22.30: Tánc z.

BRNO, 342 m. 12.15: Fűvös z. 13.30: Mezőg. 13.45: Prága. 16: Délutáni z. 17.30: Adomák. 17.45: Gr. 18: Steiner György hegedül. 19: Prága. 19.05: Disznótör helyszíni közv. 19.40: Pozsony. 20.30: Mor. Ostrava. 21.30—23: Prága.

BUCURESTI, 394 m. 12: Szimf. z. 13: Könnyű és román z. 17: Marcu-zkar. 18.15: Marcu-zkar. 19.20: Tánc z. 20: Rzkar. 20.40: Zguriadescu Pia áriaestje. 21.15: Rzkar. HELLSBERG, 276 m. 19.14: Előadás zenei példákkal. 20: Zenei utazás a világ körül, opera zkar. 22: H. Majd tánc z.

KASSA-KOSICE, 293 m. 12.15—13.35: Mezőg. 16: Brno. 17.30: Paraszt fűvös z. 18: Vidám jelenet. 18.40: Gr. 19: Prága. 19.05: Brno. 19.40: Pozsony. 20.30: Mor. Ostrava. 21.30: Eneknyleas hgv. 22: Prága.

LANGENBERG, 472 m. 16: A nagy rzkar szór. hgv. bariton- és zongoraszólyval.

18.20: Vidám lemezek. 20: Frankfurt. 20.10: Stuttgart. 22.10: Frankfurt. 22.30: Stuttgart. 22.40: H. 22.50: Frankfurt. 23—2: Stuttgart.

LEIPZIG, 390 m. 19: Egyházi z. 19.30: Adomák. 20: Stuttgart. 22: H. 23—24 ig: Tánc z.

LONDON REGIONAL, 356 m. 18.30: Katona z. 19.30: A londoni szimf. zkar hgv. 21: Intenzitetelet. 22.05: Davies: Everyman, kantáté.

MILANO, 331 m. 18.15: Gr. 20.25: Előre meg nem határozott műsorszám. Utána H.

MOR. OSTRAVA, 264 m. 12.15: Brno. 13.30: Prága. 16: Brno. 17.30: Prága. 19.05: Brno. 19.40: Pozsony. 20.30: E. 21.30: Jazz.

PRAHA, 487 m. 12.15: Brno. 13.30: Mezőg. 14.15: E. 18: Brno. 17.30: E. 17.45: Gr. 18: Német ó. Mária motetták és középkori dalok. 19: H. 19.05: Brno. 19.40: Pozsony. 20.30: Mor. Ostrava. 21.30: Rziha szaxofónművész játék. 22: H. 22.20—23: Gr. POZSONY-BRATISLAVA, 279 m. 12.15: Brno. 13.30: Mezőg. 13.45: Prága. 13.55: Vízil. 16: Brno. 17.30: E. 17.55: Dal-kettősök. 18.55: H. 19: Prága. 19.05: Brno. 19.40: Rzkar. 20.30: Mor. Ostrava. 21.30: Harmonika. 22—23 ig: Prága.

RÓMA, 441 m. 19.20: (Bari) Albán h. és Gr. 20.45: Ceccarelli zongoraművész. 21: Massenet: Manon-kettősök. 21.50: Szímf. lemezek.

STOCKHOLM, 435 m. 19.35: Rzkar. és énekkar. Södermann Gréte énekesnő és Berwald Astrid hgve. 22—23-ig: Kolisch-négyes.

STRASBOURG, 345 m. 19.30: Kamara z. 20.45: Gr. 21.30: Romantikus népjáték.

STUTTGART, 361 m. 19: Tinel: Te Deum a stuttgarti Erzsébet-templomból. 20: Wagner: A bolygó hollandi. 22: H. 22.20: E. 22.30: H. 22.45: Gr. 23: Frankfurt. 24—2: Könnyű és tánc z.

SVÁJCI ALEMÁN ADÓ, 459 m. 19.05: Balett z. 19.20: Felolv. 20: Rzkar. 20.20: E. 20.50: H. 21: Közy, a leszerelési értekezletről. 22: Sport.

WARSAWA, 1412 m. 18.40: Trompczyska Mária énekel. 19.50: H. 20: Könnyű z. 21: E. 21.15: Vidám ó. 22.15: Sport. 22.25: Kávéházi tánc z. 23: H.

WIEN, 517 m. 8: Ébresztő. 8.30: Gr. Kéler: Magyar vigjátéknyit. Lehár: Friderika, dal. Kronegger: Heuriger-egyveleg. Aston: A musical jigsaw. Liszt: H. magyar rapszódia. Theimer: Marja Nina. 9.10: H. 9.30: Dostál Viktor orgonáló. 10: E. 11.30: Közy. 12.30: Bécsi szimfonikusok Reuter hegedűművésznővel. Weber:

A szellemek ura, nyit. Bruch: Skót ábránd. Mozart: Egy kis éjjeli zene. Chopin: Bölcsődál. Ernst: Magyarosan. Gál: Balettszvit. Musszorg-szkij: Scherzo; Intermezzo. Dukas: A bűvészinas. 14.30: H. 14.50: E. 15.05: E. 15.30: Rzkar. Komzák: Vidám indulóegyveleg. Hellmesberger: Ibolyáslány, nyit. Ziehrer: Szerelmesen. Ertl: Szeret, keringő. Allmeder: Gyerekek, tartások vissza.

Strauss János: A Raymund-korból. Lehár: Luxemburg-közzene. Drdla: Souvenir. Morena: Strauss János-egyveleg. Schrammel: Bécs Bécs marad. 15.45: A Hunyady Kálmán-émlékverseny közvetítése Kriauból. 16.15: A délutáni zene folyt. 17.30: E. 17.55: A-Steinbauer-trió Reger: E-moll trióját játssza. 18.40: Festenberg Gusztáv író felolv. 19.50: Walter Rózsa szoprán Wolf Hugó egyházi és világi dalaiból énekel. 20.30: Ez a szerelem. Rüdinger Lothar rádióegyvelege, közrem.

Santera Otti szoprán, Holzschuh Lizzi szobrett, Gutmann Igo tenor, Medina Dario buffotenor, a népszerű énekkara, a rádiókar és a Gaudriot-jazz. 22: H. 22.15: Tánclemezek.

OKTÓBER 16

HÉTFO

KIEMELKEDŐ ESEMÉNYEK

TÁNC

22.30: Milano. 20.30: Beograd
22.30: London Regional.

OPERETT

20.00: Warszawa.

OPERA

20.30: Beograd.

GRAMOFÓN

20.45: Strasbourg. 22.00:
Brno. 22.40: Langenberg.
24.00: Langenberg.

ÉRDEKESÉG

21.00: Heilsberg.

BEograd, 431 m. 12.05:
Rzkar. 16: Népdalok. 17:
Tánclemezek. 18.55: Rzkar.
20.30: Gounod: Faust, ope-
ra.

BERLIN, 419 m. 19: München.
20: E. 20.05: E. 22: H. Majd
tánc z.

BRESLAU, 325 m. 19: Mün-
chen. 20: H. 20.10: A filhar-
monikusok hgve. 22: E.
22.20: H. 22.45: E. 22.15: E.

BRNO, 342 m. 12.35: Mor.
Ostrava. 13.35: Prága. 15.30:
Gr. 15.40: E. 15.50: Prága.
16: Mor. Ostrava. 16.50:
Mesék. 17.05: E. 17.25: Gr. 18:
H. 18.15: Prága. 18.25: Né-
met ó. 19: Prága. 19.10:
Kassa. 19.25: Rádiórevü.
20.25: E. 20.40: Zongorav.
21: A brünni filharmonikusok.
22—23: Gr.

BUCURESTI, 394 m. 13: Zkari
lemezek. 17: Rzkar. 18.15:
Rzkar. 20: Zamfirescu zongor-
oraművész. 20.45: Régi
román dalok. 21.15: Metzner-
vonósnyegyes. 22: Vendéglői z.

HEILSBURG, 276 m. 19:
München. 20.10: Balett z.
21: A danzigi városi színház
zkara Dusolina Giannini éne-
kével. 22: H.

KASSA-KOSICE, 293 m. 12.30:
Gr. 13.30: H. 13.45—14: Gr.
16: Gr. 16.30: Rzkar. 17.05:
Gr. 17.10: Könnyű z. 18: E.
18.20: Gr. 18.30: E. 19:
Prága. 19.10: E. 19.25: Brno.
20.25: Mor. Ostrava. 21: E.
22: Prága.

LANGENBERG, 472 m. 19:
München. 20: Frankfurt.
22.20: Stuttgart. 22.30: H.
22.40: Gr. 23: Hangkép.
24—1: Művészlemez.

LEIPZIG, 399 m. 19: München.
20: Három évszázad német
népdalai. 21: Kabaré har-

mine évvel ezelőtt. 22: H.
23—0.30-ig: Könnyű z.

LONDON REGIONAL, 356 m.
19.30: Scottish Regional.
20.30: Szoprán- és hegedű-
szóló. 21: Rzkar. 21: Hang-
játék. 22.30—1: Tánca z.

MILANO, 331 m 17.10: Könnyű
z. 19.40: Gr. 20.15: Hgv.
21.15: Kamara z. 22.30:
Tánclemez.

MOR. OSTRAVA, 264 m.
12.35: A 15. gy. e. zkara.
13.35: Prága. 15.30: Gr.
15.40: Prága. 16: Délutáni z.
16.50: Prága. 17.05: Gr.
17.15: Altvater és Gill. 17.25:
Gr. 17.35: Prága. 17.50:
Balcar-dalok. 18.15: Prága.
18.30: Német ó. 19: Prága.
19.10: Kassa. 19.25: Brno.
20.25: Fűvös. 21: Brno. 22:
Prága.

PRAHA, 487 m. 12.35: Mor.
Ostrava. 13.35: E. 13.45: Gr.
Tözsde. 15.30: Gr. 15.40: E.
15.50: Ijel. 16: Mor. Ostrava.
16.50: E. 17.05: Gr. 17.15:
Felolv. 17.25: Gr. 17.35: E.
17.50: Gr. 18.05: Mezőg.
18.15: E. 18.25: Német ó.
19: H. 19.10: Mor. Ostrava.
19.25: Brno. 20.25: Mor.
Ostrava. 21: Ijel. 22: H.
22.15: E.

POZSONY-BRATISLAVA, 279
m. 12.35: Mor. Ostrava.
12.35: Prága. 14: H. 14.10: H.
15.30: Prága. 16: Mor. Ost-
rava. 16.50: Prága. 17.05:
Proske M. énekesnő. 17.40:
E. 17.55: Schumann; D-moll
nagysonáta hegedűre és zong-
orára. Grieg: C-moll szo-
nátá. 18.55: H. 19: Prága.
19.10: Kassa. 19.25: Brno.
20.25: Vigjáték. 21: Brno. 22:
Prága.

RÓMA, 441 m. 20: Ijel. Cattani
Mária (szoprán) dalestje.
20.45: Tarka zeneest.

STOCKHOLM, 435 m. 17.45:
Gr. 20: Kézzongorás verseny.
20.50: Mikrofonriport. 21:
Ének- és zongorav. 22: Szór.
z.

STRASBOURG, 345 m. 19.30:
Rzkar. 20.45: Gr. 21.30:
Lambotte zongoraművész.
22.45: Beethoven: Eroica.

STUTTGART, 361 m. 19:
München. 20: Tarkaest.
20.10: Tarka rádióest. 21:
München. 22.20: E. 22.30: H.
23—1: Köln.

SVÁJCI ALEMÁN ADÓ, 459 m.
19.05: Fűvös z. lemezen.
21.20—22.15: Orgonav.

WARSAWA, 1412 m. 19.05:
Radziwill, Oginski és Ponia-
towski zeneszerzők. 19.45: H.
20: Stolz: Peppina, operett
22.45: Tánclemez.

WIEN, 517 m. 11.30: Rzkar.
11.55: I. jár. 12: A déli z.
folyt. 13.10: Művészlemez.
15.30: Ifjúsági z. Sommer
zongoraművész. 16: Játék.
Bach: F-moll előjáték és
fuga. Schubert: Asz-dur im-
promptu. Korngold: Mumm-
menschanz. Brahms: Asz-

dur keringő. Reger : Fast zu keck. 15.55: Operettlemezek. Gilbert: Hotel Lemberg. Salabert : Marietta. Kálmán: Csárdáskirálynő. Nedbal : Lengyelvér. 16.25: E. 16.50: Nietzsche mint zenész. 17.15: Kovács Dezső baritonéneke. Donizetti : Lishona ária. Bellini : A puritánok, ária. Donizetti : Rudenz Mária, ária. 17.55: A néprajzi múzeum külön kiállításai. 18.15: E. 18.20: Angol lecke. 18.45: Niels Bukh, a dán tornaujító. 19.05: Rzkar. Szór. z. Koptezky : A Lan partján, induló. Strauss János: Denevér-nyit. Gillet : Ária régi stílusban. O Herrgott!, karintiai dal. Enzian és gyopár, havasi dal. Fall : Az elvált asszony, egyv. Schubert: Scherzo. Ziehrer : Tessék besétálni, keringő. Dal a férfihűségéről. Tapp : Nipp-szvit. Biron : Szülőfalu. János főherceg jódlja. Flemming : Forrón csókol Annuska, induló. Arabella : Spanyol dal. Komzák : A hegyekben van a szabadság. Stilp : Vidám bécsi induló. A szünetben 19.45: I. jel. 20.45: E. 21: A bécsi filharmonikusok hgvy-e Kabasta vezényletével. Strauss R.: Don Juan, szimfonikus költemény. Mozart : Esz-dur versenyszimfonia hegedűre és brácsára. Sztravinszkij : Tűzmadár, szvit. 22.10: H. 22.25: Tánclemezek.

OKTÓBER 17

KEDD

KIEMELKEDŐ ESEMÉNYEK

TÁNC

22.25: Warszawa. 23.30: London Regional és Svájci Romanó and adó.

OPERETT

20.30: Milano.

OPERA

19.25: Wien.

GRAMOFÓN

19.40: Milano. 19.50: Radio Paris. 20.45: Strasbourg. 22.00: Stockholm.

BEOGRAD, 431 m. 12.05: Gr. 16: Népdalok. 16.30: Gr. 19.30: Logar zongoraművész. 20.10: Szindarab. 21.05: Rzkar. 22.10: Rzkar. 22.45: Tánclemezek.

BERLIN, 419 m. 19.30: E. 20: E. 20.10: E. 20.15: Hangjáték. 21.10: Paterka Rudolf zeneszerző emlékestje. 22: H. Majd Hamburg.

BRESLAU, 325 m. 19: E. 20: H. Utána: Königs-wusterhausen. 21.10: Dalegyetel hgvy. 22: H. 22.25: E. 22.45—0.30: Könnyű és tánc z.

BRNO, 342 m. 12.35: Rzkar. 13.35: E. 13.45: Prága. 15.30: Gr. 15.40: E. 15.50: Prága. 17.15: Sakk. 17.35: Prága. 17.50: Gr. 18: E. 18.15: E. 18.25: Német ó. 19: Prága. 19.25: Mor. Ostrava. 20.20: Arisztófánész: Béke, szatirikus játék Balatka zenéjével. 22: Prága.

BUCURESTI, 394 m. 13: Könnyű lemezek. 17: Mocoi-zkar. 18.15: Mocoi-zkar. 19.20: Szimf. lemezek. 20: Bécsi dalok. 20.20: A rzkar bécsi estje.

HEILSBURG, 276 m. 19: Königs-wusterhausen. 20.10: H. 20.15: Vigjáték. 21.20: Vidám est. 22: H.

KASSA-KOSICE, 293 m. 12.30: A 32-ik gy. e. z. 13.30: H. 13.35—14: Gr. 16: Népszerű z. 16.55: Gr. 17.05: Tánc z. 18: E. 18.20: Gr. 18.40: E. 19: Prága. 19.25: A rzkar. 20.20: Brno. 22—23: Prága.

LANGENBERG, 472 m. 19: Königs-wusterhausen. 20: Berlin. 20.10: Vigjáték 1933 tavaszáról. 21.20: Rzkar. 22: Frankfurt. 22: Stuttgart. 22.30: H. 22.40: Stuttgart. 24—1: Frankfurt.

LEIPZIG, 390 m. 19: E. 20: Königs-wusterhausen. 20.45: Pachernegg zeneszerző műveiből. 22: H. 22.45: E. 23—24-ig: Könnyű és tánc z.

LONDON REGIONAL, 356 m. 19.30: Könnyű z. 20.15: Zenés vigjáték. 21.15: A Bach-kantaté-klub hgvy. 22.15: Zenés rádiórevü. 23.30—1: Tánc z.

MILANO, 331 m. 17.10: Tánc z. 19.40: Gr. 20.25: Operettism. 20.30: Háromfelv. operett.

MOR. OSTRAVA, 264 m. 12.35: Brno. 13.35: Prága. 15.30: Gr. 15.40: Prága. 17.25: Gr. 17.35: Prága. 17.50: Gr. 18.05: E. 18.15: Brno. 19: Prága. 19.25: Versek, zene. 20.20: Brno. 22: Prága.

PRAHA, 487 m. 12.35: Brno. 13.45: Gr. Tözsde. 15.30: Gr. 15.40: E. 16: Rzkar. 16.55: Ifjúsági ó. 17.15: E. 17.25: Gr. 17.35: E. 17.50: Gr. 18.05: Mezőg. 18.15: H. 18.25: Németet h. Utána Eisinger Irén éneke. 19: H. 19.10: Felolv. 19.25: Mor. Ostrava. 20.25: Hangjáték. 21.25: Rzkar. 22: H. 22.15: Kis szalón z.

POZSONY-BRATISLAVA, 279 m. 12.35: Brno. 13.35: Prága. 14: H. 15.30: Prága. 17.15: E. 17.30: Gr. 17.35: E. 17.50: Hahn Margit csellójátéka. 18.30: Gr. 18.40: Felolv. 18.55: H. 19: Prága. 19.25:

Macudzinsky Szilvia zongorázik. 19.50: Szór. fúvós z. 20.20: Brno. 22: Prága. **RÓMA**, 441 m. 19.40: H. 20.15: Hgvy. 20.45: Vegyes hgvy. 22: Mascagni: Fritz barátunk, kettősök. Utána szimf. lemezek.

STOCKHOLM, 435 m. 17.45: Szór. z. 20: Néger egyházi énekek. 21: Karének. 21.25: E. 22—23-ig: Gr.

STRASBOURG, 345 m. 19.30: Chopin halálának emlékezete. Zongora-, kézzongora-, cselló- és zongoraművek. 20.45: Gr. 21.30: Radio Paris.

STUTTGART, 361 m. 19: E. 20: Berlin. 20.10: Köln. 22: H. 22.20: Tudnod kell. 22.30: H. 22.45: Szór. z. 23: Könnyű z. 24—1: Brockmeier: A német lélekből, kantaté.

SVÁJCI ALEMÁN ADÓ, 459 m. 19.10: E. 19.20: Dalok. 19.45: Rzkar. 20.15: Vidám ó. 21: H. 21.10—22.15: Hangjáték.

WARSAWA, 1412 m. 18.20: Kávéházi z. 20: Könnyű z. 21: Knut Hamsun: Az ifjúság szerelme. 21.15: Litván z. 22.15: Sport. 22.25: Tánc z.

WIEN, 517 m. 11.30: Alpesi zene gr. 11.55: I. jár. 12: Rzkar. Dewanger: Dollfuss-induló. Stix: Spanyol vigjátéknyitány. Massenot: Gavott. Wagner: A bolygó hollandi, ábránd. Vieuxtemps: Álmodzás. Strauss József: Bécsi freskók. Schubert: Te vagy a nyugalom. Lenek: Az erdei kápolna előtt. 13: H. 13.10: A déli zene folyt.

Ketelbey: Három modern akvarell. Lehár: Ifjúságom, nyitány. Farbach: A mi nőink, keringő. Fall Leó: Dal. Labitzky: A hegyi kocsimában. Stolz: Dal. Eysler: Aranyos mesterné, keringőközene. Recktenwald: Egyveleg. 15: I. jel. 15.20: Fényképészeti tanácsok. Negatívok javítása. 15.35: Szüneti emlékek, gyermekóra, karénnel. 16: Ravel-lemezek. Ludányó; Bolero. 16.40: E. 17.10: Az ebensei és bécsi sakkverseny. 17.25: Habert János zeneszerző emlékezete; kamaranékkar.

Világi és egyházi dalok. 18.05: Starhemberg Rüdiger gróf és unokabéce, Guidobald. 18.30: Francia lecke. 18.50: E. 19.15: I. jel. 19.25: operaközvetítés az állami Operaházból; a szünetben H. 22.05: H. 22.15: Bärzene. Utána H.

OKTÓBER 18

A legnagyobb örökség, melyet őseink hagytak ránk: a tudás s ebben az örökségben mindenki részesedik, aki Tolnai Világlexikonát olvassa.

OKTÓBER 18**SZERDA****KIEMELKEDŐ ESEMÉNYEK****TÁNC**

20.10: Heilsberg. 22.00: Stockholm. 22.20: Warszawa. 22.45: Breslau. 23.30: London Regional.

OPERA

21.00: Róma.

GRAMOFÓN

20.00: Róma. 20.45: Strasbourg. 22.00: Beograd.

ÉRDEKESSÉG

23.00: Leipzig.

BEOGRAD, 431 m. 12.05:

Rzkar. 16: Gr. 16.30: Horvacki Anica zongorázik. 19: Rzkar. 20: Ljubljana. 22: Gr. 22.35: Cigány z.

BERLIN, 419 m. 19: Hamburg. 20: E. Népdalok. 20.35: Zenes rádiórevü. 22: H. Majd tánc z.

BRESLAU, 325 m. 19: Hamburg. 20: H. 20.10: Kívánság-hgv. 22: E. 22.20: H. 22.45—0.30: Tánc z.

BRNO, 342 m. 12.10: Prága. 14: Árfolyamok. 15.30: Gr. 15.40: E. 15.50: Prága. 16: Mor. Ostrava. 16.50: Prága. 17.30: Gr. 17.45: E. 17.55: Felolv. 18.05: E. 18.15: E. 18.25: Német H. 19—22.30: Prága.

BUCURESTI, 394 m. 13: Könyű és román z. 17: Rzkar. 18.10: Demetriáde Yvonne énekel és Gruia Th. zongorázik. 18.30: Rzkar. 19.20: Szimf. lemezek. 20: Flomen E. hegedül. 20.45: Aurelina Nina énekel. 21.15: Draghici csellóművész. 22: Vendéglozi z.

HEILSBURG, 276 m. 19: Hamburg. 20: H. 20.10: Tánc z. 22: H. Majd könnyű és tánc z.

KASSA-KOSICE, 293 m. 12.30: Rzkar. 13.30: H. 16: Fűvös-z. 17: E. 18: Vidám ó. 18.30: Mezőg. 19—22.15: Prága.

LANGENBERG, 472 m. 19: Hamburg. 20: Stuttgart. 20.10: Frankfurt. 22.20: Stuttgart. 22.30: H. 22.40: Frankfurt. 24—1: Stuttgart.

LEIPZIG, 390 m. 19: Hamburg. 20: E. 22: H. 23—24-ig: Régi és újabb hangszerek lemezek. Utána villamoshangszerek hgv.

LONDON REGIONAL, 356 m. 19.30: Rézfűvösnyégyes. 20: Könyű z. 21: Katona z. 22.15: Kabaré. Major Aranka énekeivel. 23.30—1: Tánc z.

MILANO, 331 m. 17.15: Szoprán- és mezzoszopránének. 19.40: Gr. 20.30: Vigjáték. Utána tánc z.

MOR. OSTRAVA, 264 m. 12.10—14: Prága. 14.30: Gr. 15.40: Prága 16: Délutáni z. 16.50: Prága. 17.35: Gr. 17.45: Prága. 17.55: Gr. 18: E. 18.15: Prága. 18.25: Fűvös z. 19—22.15: Prága.

PRAHA, 487 m. 12.35: Gr. 13.25: Felolv. 13.35: E. 13.45: Gr. 15.30: Gr. 15.40: E. 15.50: Ijel. 16: Mor. Ostrava. 16.50: E. 17.35: Gr. 17.54: Felolv. 17.55: Gr. 18.05: Mezőg. 18.15: E. 18.25: Német h. 19: H. 19.10: E. 19.25: A Setler Club éneke. 19.50: E. 20.05: Suk József zeneszerző művei. A filharmonikusok hgv. 22.15: H. **POZSONY-BRATISLAVA, 279 m. 12.10: Prága. 14: H. 15.30: Prága. 16: Mor. Ostrava. 16.50: E. 17.20: E. 17.30: Blah Bartos énekesnő 17.55: Magyar ó. Kelembéri Sándor: Egy laptudósító tapasztalatai. Hefty A.: Sport a Magas Tátrában. Zenei rész: Játék két zongorán. Albrecht: Esik, esik, dal Petőfi szövegére. Rachmaninov: II. szvit. 18.55: H. 19—22.15: Prága.**

RÓMA, 441 m. 20: Gr. 21: Puccini: A Nyugat lánya, opera.

STOCKHOLM, 435 m. 18: Gr. 20: Mahler: IX. szimfónia. 21.20: Felolv. 22—23-ig: Tánc z.

STRASBOURG, 345 m. 19: Trió. 20.45: Gr. 21.30: Elzászi zeneszerzők. 23.30: Vendéglozi z.

STUTTGART, 361 m. 19: Hamburg. 20: Frankfurt. 22: München. 22.20: E. 22.30: H. 23: Frankfurt. 24—1: Könyű- és tánc z.

SVÁJCI ALEMÁN ADÓ, 459 m. 20: Játék két zongorán. 20.30: Schubert- és Franz-dalok. 21.05: H. 21.15: E. 22: Bohózat.

WARSAWA, 1412 m. 18.20: Népszerű hgv. 19.25: E. 20: Gitárversenyp dalokkal. 21: E. 21.15: Sztompka Henrik zongorázik. 22.20: Tánc z.

WIEN, 517 m. 11.30: Rzkar. Fucsik: Félelem nélkül és híven. Suppé: A modell, nyitány. Tittl: Szerelmi dal. Lehár: Cigányünnep. Komzák: Népdal; Messe. 11.55: I. jár. 12: A déli zene folyt. Strauss János: Kék Duna keringő. Morena: Ponciustól Pilátusig. Schubert—Berté: Dal a Három a kislányból. Hellmesberger: Spanyol keringő. Meyer—Helmund: Varrásdal. Siczynski: Heuriger-induló. Konjádi: Éjtéli fangó, egyveleg. Ziehrer: Bécsi polgárok, keringő. 13: H. 13.10: Művészlemez. 15.35: A Godwin-zenekar lemezei. Komzák: Bécsi népzene. Varney: Tiszt urak a záróban. Bendix: Dervistánc. Gastaldon: Tiltott zene.

Michelis: Szerelmi vágy. Robrecht: Gyermekdalok. Benes: A kedves levele. Santeugini: Mein lieber Schatz. 16.15: E. 16.40: E. 17.05: Spitzmüller—Harmersbach zeneszerző művei. Előjáték és kettős fuga zongorára; Vonósnyégyes; Három dal énekre és zongorára; Nilusi fuvolás; Rövid divertimento. 17.55: Vitorlás bajnokságok. 18.10: A mindennap sebészete. 18.35: E. 19: A 4. gyalogezred zenekara. Richter: Ausztria, induló. Suppé: Ünnepi nyitány. Wagner: Meletta-induló. Kastner: Vaugoin ünnepi induló. Schlögl: Strauss-operettek-ből. Thann: Dollfuss-induló. Ziehrer: A hegyek fia, keringő. Richter: Az ifjú Deutscheimsterek indulója. 21.10: Duhan baritonénekes Marx József dalaikat éneki. 21.55: H. 22.10: Eszperantó-előadás az 1934-iki bees—budapesti nemzetközi kongresszusról. 22.25: Hauptzenekar a Lehar-teremből. Utána H.

OKTÓBER 19**CSÜTÖRTÖK****KIEMELKEDŐ ESEMÉNYEK****TÁNC**

22.15: Róma. 22.45: Warszawa és Beograd. 23.30: London Regional.

OPERA

20.10: Breslau.

GRAMOFÓN

19.30: Strasbourg. 19.40: Milano. 22.30: London Regional

ÉRDEKESSÉG

20.45: Wien.

BEOGRAD, 431 m. 12.05: Rzkar. 19: Gr. 20: Lekeu: Négyes. Saint-Saens: Szepfelt. 20.30: Gounod-émlékést. Rzkar. 22: Cigány z. 22.45: Táncelemez.

BERLIN, 419 m. 19: Kézművesünnep. 20: E. 20.05: Mikroföntudósítás a tengerészhadapródok képzéséről. 21—1-ig: Tarka est. 23: H.

BRESLAU, 325 m. 19: Berlin. 20: H. 20.10: Mozart: Così fan tutte, opera. 22.40: H. 23.05—1: Berlin.

BRNO, 342 m. 12.35: Mor. Ostrava. 13.35: Prága. 15.30: Gr. 15.40: E. 15.50: Prága. 16: Délutáni z. 16.50: Prága. 17.15: E. 17.25: Gr. 17.35: Prága. 17.50: Gr. 18: E. 18.15: Prága 18.25: Német H. 19: Prága. 20.10: Po-

zsony. 20.25: Prága. 21.25: Rzkar. 22: Prága.

BUCURESTI, 394 m. 13: Könyű és román z. 17: Dinciu-zkar. 18.15: Dinciu-zkar. 19.20: Könyű lemezek. 20: Metaxa énekesnő. 20.20: Liszt: Esz-dur zongora és zkarri verseny (szóló Cocorescu Magda). 21.15: A szimf. z. folyt.

HEILSBURG, 276 m. 19: Köln. 20: H. 20.10: Kalundborg. 21: Brahms: Német népdalok. 21.45: Jentsch: Eutlenspiegel, szvit zongorára. 22: H. 22.20: E.

KASSA-KOSICE, 293 m. 12.30: Rzkar. 13.30: H. 13.35—14: Gr. 16: Cigány z. 17: Gr. 17.10: Rzkar. 18: E. 18.20: Gr. 18.30: E. 19: Prága. 20.10: Pozsony. 20.25—22.45-ig: Prága.

LANGENBERG, 472 m. 19: Berlin. 20: Frankfurt. 20.10: Virtuóz-zkar. 22: Frankfurt. 22.20: Stuttgart. 22.30: H. 22.40: Stuttgart. 24—1: Frankfurt.

LEIPZIG, 390 m. 19: Berlin. 20.05: Berlin. 21: Jódliáz és vidám lantdalok. 22: H. 22.40: E.

LONDON REGIONAL, 356 m. 19.30: Dalekikus. 20: Kvintett. 21: Zenei miniatűrök. 22: Orgonajáték. 22.30: Gr. 22.30—1: Tánc z.

MILANO, 331 m. 18.40: Gr. 19: Gr. 19.40: Gr. 20: Gr. 20.20: Tarka gamafőnest. 22: A fővárosi rendőrség z.

MOL. OSTRAVA, 264 m. 12.35: Déli z. 15.30: Gr. 15.40: Prága. 16: Brno. 16.50: Prága. 17.25: Gr. 17.35: Prága. 17.50: Gr. 18.05: Felolv. 18.15: Prága.

PRAHA, 487 m. 12.35: Mor. Ostrava. 13.45: Gr. Tózsde. 15.40: E. 15.50: Ujár. 16: Brno. 16.50: Zenés történet gyermekeknek. 17.15: E. 17.25: Gr. 17.35: E. 17.50: Gr. 18.05: Mezőg. 18.15: E. 18.25: Német ó. 19: H. 19.10: A 28. gy.-e zkar. 20.05: E. 20.20: Brno. 22: H. 22.15: Bevezető a Smetana-ciklusba. 22.30: Smetana: Vysehrad, szimfonikus költemény.

POZSONY-BRATISLAVA, 279 m. 12.35: Mor. Ostrava. 13.35: Prága. 14: H. 15.30: Prága. 16: Brno. 16.50: Prága. 17.50: Nápolyi útirajz Gr. 18.25: Schrammel z. 18.55: H. 19: Prága. 20.10: E. 20.25—22.45: Prága.

RÓMA, 441 m. 20.15: Buonerba zongoraművész. 20.45: Vigjáték. 22: Ornella Puliti-Santoliquido zongorázik. 22.15: Tánc z.

STOCKHOLM, 435 m. 19.30: Katona z. 20.15: Hangjáték. 22: Szór. z.

STRASBOURG, 345 m. 19.30: Gr. 20.45: Gr. 21.30: Irodalmi est.

STUTTGART, 361 m. 19: Berlin. 20: Frankfurt. 20.10:

Köln. 22: H. 22.20: E. 22.30: H. 22.45: Szór. z. 23: Ganss: Befejezetlen szimfónia, vidám ó. 24—1: Frankfurt.

SVÁJCI ALEMÁN ADÓ, 459 m. 19.10: Szór. z. 19.40: E. 20.10: Régi angol tríoszonáták. 21: H. 21.10—22.15: Tarka est.

WARSZAWA, 1412 m. 19.20: Hangjáték Chopinról. 21.15: A rzkar szimf. hgv. 22: Sport. A hgv. folyt. 22.45: Tánc z.

WIEN, 517 m. 11.30: Művész lemezek. 11.55: I. járásjel. 12: Rzkar. 13: Hírek. 13.10: A déli zene folyt. 15.20: E. 15.30: Mese zenével. 15.55: Olasz operalemezek. Puccini: Bohémélet, kar a II. felvonásból. Verdi: Álarcosbál, kvintett. Puccini: Pillangó-kettős. Donizetti: Lucia-szettett. Puccini: Tosca: I. felvonásának fináléja. Verdi: Aida, Nilusi kettős. Verdi: Rigoletto, négyes. 16.45: St. Pöltenről. 17: E. 17.10: E. 17.30: Stransky Jozefin szopránénekesnő dal- és áriaestje. Marx: Velencei bölcösdal: Erdei zsongás. Ast: A csónakban: Virágos ág esti illata. Baltauf: Hajós-lány dala; Boldogságom; Táncdal. Brauneis: Pinyőke; Médi táncol. Strauss R.: Rossz idő; Esti dal. Kienzl: Blanche fleur ária. D'Albert: Myrtole dala. Korngold: Marietta dala. Rimszkij-Korszakov: Hindu dal. 18.10: E. 18.35: A pszichotechnikusok műhelyéből. 19: Szór. z. Rzkar Landauer zongoraművésszel. Schubert: Katonainduló. Beethoven: Lovagi balett. Schmell: Dunai mese. Scasola: Balettábránd. Farkas Ferenc: Napsugár-szvit. Strauss János: Búcsúkerítő. Heuberger: Operabál, nyitány. A szünetben 19.35: I. jel. 20.15: Frenssen Gusztáv 70. születésnapja. 20.45: A szimfonikusok és állami operai énekkar és Helletgruber Lujza szoprán hgv.-e. Befejezetlen művek. Schubert: H-moll szimfónia. Mozart: Rekviem. Lacrimosa; Mendelssohn: Loreley, első felvonás fináléja. Musszorgszkij: Reggeli hangulat a Moszkva partján. Puccini: Liu ária. Wolf: Venegas Manuel, tavaszi kar. Bruckner: Adagio a IX. szimfóniából. 22.20: H. 22.35: Gr. Strauss János: Erdőmester, nyitány. Kálmán: Marica grófnő, dal. Gilbert: A szívárványos hölgy, indulófox. Polla: Régi becsi zene. Strauss O.: Egy nő, aki tudja, mit akar, dal. Wacek: Tangó. Dostal: Divatos egyveleg. Ábrahám: Dal. Strauss O.: Slowfox. Benatzky: A Fehér lóban, induló. Utána H.

OKTÓBER 20

PÉNTEK

KIEMELKEDŐ ESEMÉNYEK

TÁNC

22.50: Warszawa. 23.00: London Regional.

OPERA

19.30: Praha. 19.40: Bucures-ti. 20.00: Leipzig és Svájci Aleman adó. 21.45: Radio Paris.

GRAMOFÓN

20.45: Strasbourg. 22.00: Beograd.

ÉRDEKESSÉG

17.20: Wien.

BEOGRAD, 431 m. 12.05: Rzkar. 16: Gr. 16.30: Torna. 19: Rzkar. 20: Zágráb. 22: Gr. 22.85: Cigány z.

BERLIN, 419 m. 19: München. 20: E. 20.05: Tánclemezek. 20.30: Fekete-fehér, társasjáték. 21: A természetéről szóló modern zeneművek. 22: H. Majd szór. z. 23: E.

BRESLAU, 325 m. 19: München. 20: H. 20.10: Nyilvános néptáncst. 21.30: Nép és munka, hangtúlsúlyos. 22: H. 22.30—24: Berlin.

BRNO, 342 m. 12.35: Déli z. 13.35: E. 13.45: Prága. 15.30: Gr. 15.40: E. 15.55: Prága. 16: Mor. Ostrava. 16.55: H. 17.05: Prága. 18.05: E. 18.15: E. 18.25: Német ó. 19—22.45: Prága.

BUCURESTI, 394 m. 13: Gr. 17: Rzkar. 18.15: Rzkar. 19.40: Verdi: Traviata, opera Gr. Utána vendégelő z.

HEILSBURG, 276 m. 19: Stuttgart. 20.10: Beethoven: I. szimfónia. 21: Operai zkar. 22.20: Német táncok.

KASSA-KOSICE, 293 m. 12.30: A 32. gyalogezred z. 13.30: H. Majd Gr. 14-ig. 16: Gr. 16.30: Rzkar. 17: E. 17.10: Rzkar. 18: Komza A. dr.: A társadalombiztosítás az orvos és a beteg szempontjából (magyarul). 18.20: Gr. 18.40: Sport. 19—22.45-ig: Prága.

LANGENBERG, 472 m. 19: Stuttgart. 20: Frankfurt. 20.10: Stuttgart. 22: Frankfurt. 22.20: Stuttgart. 22.30: H. 22.40—0.45: Frankfurt.

LEIPZIG, 390 m. 19: München. 20: Lortzing: Cár és ács, opera. 22: H. 23—0.30-ig: A rzkar hgv.

LONDON REGIONAL, 356 m. 19.30: Szór. z. 20.30: Kvintett. 21: Tarka zenés ó. 22: Kamara z. 23—1: Tánc z.

MILANO, 331 m. 19: Gr. 19.40: Gr. 20.15: Kívánsághgv. 20.30—22-ig: Szimfonikus lemezek. 22: Könyű z.

PRAHA, 487 m. 12.35; Brno. 13.35; E. 13.45; Gr. 15.30; Gr. 15.40; Felolv. 15.50; Ijár. 16; Mor. Ostrava. 16.55; E. 17.05; A prágai vonós-négyes. 18.05; Mezög. 18.15; E. 18.25; Német ó. 19; H. 19.05; E. 19.20; Operaism. 19.30; Novák: Lámpák, opera. 22.15; H.

POZSONY-BRATISLAVA, 279 m. 12.35; Brno. 13.35; Prága. 14; H. 15.30; Prága. 16; Mor. Ostrava. 16.55; Prága. 18.05; Sport. 18.20; Humoreszk. 18.25; Gr. 18.40; Felolv. 18.55; H. 19—22.45; Prága.

RÓMA, 441 m. 20.15; Hgv. 21.15; E. 21.30; A fővárosi rendőrség zvara.

STOCKHOLM, 435 m. 19.30; E. 20; Rzkar Goldberg Simon hegedűművésszel. 22—23-ig; Tarka est.

STRASBOURG, 345 m. 19; Kamara z. 20.15; E. 20.45; Gr. 21.30; Klingsor: Seherzade-dalok (szoprán), Utána Wagner: Tannhäuser. I. felv.

STUTTGART, 361 m. 19; München. 20; Frankfurt. 20.10; Népszerű szimf. hgv. 22; H. 22.20; E. 22.30; H. 22.45; E. 23—0.45; Frankfurt.

SVÁJCI ALEMAN ADÓ, 459 m. 19.20; E. 19.50; Operaism. 20; Wolf-Ferrari: A négy házastárs, opera.

WARSAWA, 1412 m. 18.20; Könyv z. 20.15; A filharmonikusok hgv. Milstein hegedűművésszel. 22.40; Sport. 22.50; Tán z.

WIEN, 517 m. 11.30; Rzkar. 11.15; I. jár. 12; Déli z. folyt. 13; H. 13.10; Művészlemez. 15; I. jel. 15.20; E. 15.40; Gyermek ó. 16.05; Hangosfilmek lemezei. 16.30; Drecoll Kristófról. 16.55; E. 17.20; Beethoven: A-dur hegedű- és zongoraszonáta. 17.55; H. 18.10; Divatöltöz-ködés és testkultúra a nőknél. 18.25; Az embersport hetiszemléje. 18.35; Griestmayer: Művészet Benin királyainak udvarában. 19; Szimfonikusok. Kedvelt nyitányok. Nicolai: Windsori víg nők. Adam: Ha király volnék. Thomas: Mignon. Rossini: Tell. Weber: Büvös vadász. Wagner: Mesterdalnok. A szünetben. 19.40; I. jár. 20.05; Goncourt E.: Az isteni Fausztina, színmű nyole képbén. 22; H. 22.15; Gr. Kreutzer: Granadai éji szállás, nyit. Német népdal-egyvel. Lehár: Vágyom egy nő után. Abraham: Haway rózsája, keringő. Weber: Strauss János egyv. Pachernegg: A régi Bécs dalban és táncban. Stolz: A Fehér ló, slowfox. Lana: Tic-ti, tic-ta. Rosen: Tangó. Vladygerov: Burleszk két bolgár népdalra; utána hírek.

OKTÓBER 21 SZOMBAT

KIEMELKEDŐ ESEMÉNYEK

TÁNC

22.00: Stockholm. 22.10: Svájci Aleman adó. 22.25: Breslau és Warszawa. 23.00: Leipzig. 23.30: Strasbourg és London Regional.

OPERA

20.55: London Regional. 21.00: Beograd, Milano és Róma.

GRAMOFÓN

20.45: Róma és Strasbourg.

ÉRDEKESÉG

20.35: Wien.

BEOGRAD, 431 m. 12.05; Rzkar. 16; Gr. 17; Délszláv népdalok. 19.30; Nemzeti dalok. 20; Rzkar. 21; Rossini: A sevillai borbély, opera Gr. Utána tán z.

BERLIN, 419 m. 19; Königsberg. 20; E. 20.05—1-ig; Nagy tarka est. 23; E.

BRESLAU, 325 m. 19; Königsberg. 20; H. 20.10; Északi zeneest (Gade-, Grieg-, Atterberg-, Sibelius-művek). 22; H. 22.25—0.30; Tán z.

BRNO, 342 m. 12.35; Pozsony. 13.35; Prága. 15.30; Gr. 15.40; Mesék. 16; Mor. Ostrava. 16.50; Prága. 17.15; Felolv. 17.25; Gr. 17.35; Prága. 17.50; Gr. 18; E. 18.15; Prága. 18.25; Lévy Gyula cimabalmozik. 19; Prága. 22.15—23.30; Rzkar. BUCURESTI, 394 m. 13; Könyv z. 17; Jazz. 19.20; Énekverseny. 20; Orosz dalok. 20.20; A Szilveszter-templom énekkara. 21.15; Sibiceanu jazzműveket zongorázik. 22; Vendéglői z.

KASSA-KOSICE, 293 m. 12.30; Rzkar. 13.30; H. 13.50; Sport. 16; Mor. Ostrava. 16.50; Gr. 17; E. 17.30; Könyv z. 18.20; H. 18.25; E. 18.50; Tözsde. 19; Prága. 22.15—23.30-ig; Brno.

LANGENBERG, 472 m. 19; Königsberg. 20; Frankfurt. 22.20; Stuttgart. 22.30; H. 22.40; Ünnepi est az életkor tiszteletére. 23—1; Részletek A bagdadi borbély, A büvös vadász, Fidelio és Tannhäuser operákból. Gr.

LEIPZIG, 390 m. 19; Königsberg. 20; Híres operettek részletei a drezdai filharmonikusok, továbbá Kremer tenor, Pree szoprán, Eichorn alt és Löbel bariton előadásában. 22; H. 23; Tán z.

LONDON REGIONAL, 356 m. 19.30; King-zkar. 20.55; Wagner: Tannhäuser, első

felv. 21.55; Orosz zongoraművek. 22.10; Rzkar. 23.30—1; Tán z.

MILANO, 331 m. 19; Gr. 19.40; Gr. 20.25; Gr. 21; Verdi: Aida opera.

PRAHA, 487 m. 12.35; Pozsony. 13.45; Gr. 15.30; Gr. 15.40; Felolv. 15.50; Ijár. 16; Mor. Ostrava. 16.50; Ifjúsági ó. 17.15; E. 17.25; Gr. 17.35; E. 17.50; Gr. 18.05; Mezög. 18.15; E. 18.25; Német ó. Holst: Savitri, zenemű. 19; H. 19.25; Tarka ó. 20.40; E. 20.55; Fűvőszkar. 21; Ijel. 21.30; Rzkar. 22; H. 22.15—23.30; Brno.

POZSONY-BRATISLAVA, 279 m. 12.35; Déli z. 13.35; Prága. 14; H. 15.30; Prága. 16; Mor. Ostrava. 16.50; Prága. 17.15; E. 18.15; H. 18.30; E. 18.40; Gr. 18.45; E. 18.55; H. 19; Prága. 22.15—23.30; Brno.

RÓMA, 441 m. 20.15; Poggioni Vera szopránénekesnő. 20.30; Sport. 20.45; Gr. 21; Az Aida Milanóból. 23; H.

STOCKHOLM, 435 m. 19.30; Hangjáték. 20; Régi tán z. 20.30; E. 21; Tarka ó. 22—23-ig; Tán z.

STRASBOURG, 345 m. 20.45; Gr. 21.30; A rzkar. hgv. Faniard tenor és Maujean szopránnal. 23.30—1-ig; Tán z.

STUTTGART, 361 m. 19; Königsberg. 20; Frankfurt. 22; H. 22.20; E. 22.30; H. 22.45; Szór. z. 23—2; Köln. SVÁJCI ALEMAN ADÓ, 459 m. 19; Zürichi harangszó. 19.20; A svájci színpadok opera- és operettműsorából. 20.30—1; Hgv. 22.10—23; Tán z.

WARSAWA, 1412 m. 18.20; Kávéházi z. 20; Könyv z. dalokkal. 21.15; Chopin-művek. 22; E. 22.15; Sport. 22.25; Tán z.

WIEN, 517 m. 11.30; Parasztzene gr. 11.55; I. jár. 12; Állástalanok zvara. Leutner: Ünnepi nyit. Waldteufel: Szírvárás. Puccini: Bohémélet, ábránd. Halvorsen: Bojárrok bevonulása. Amadei: Falusi szvit. Geiger: Románia. 13; I. jel. 13.10; A déli z. folyt. 15.15; E. 15.45; Mandolin zene. 16.20; A nápolyi Piedigrotta-ünnep, felv. gr. 16.55; Gr. Schubert: Vándorász. Tartini: B-dur csellóverseny. Bach: D-moll szőlőszonáta. 18; A Nobel-díj és alapítója. 18.30; H. 19; E. 19.15; I. jel. 19.30; A rohamcsapatok hódolata a kancellár előtt, köv. a hangversenyház nagyterméből. Az ünnepi beszédet Schuschnigg miniszter mondja. 20.30; E. 20.35; Diákokról szóló zeneművek és dalok. 22.05; Hírek. 22.20; Hegedüs Klára és zenekara tánzenéje, utána H.

A RÁDIÓBÓL ISMERT
**NÓTÁK, DALOK,
SLÁGEREK**

EL AKAROM FELEJTENI...

(Utolsó szerenád, Tangó dal)

Szűcs Gusztáv verse. Kelemen Kornél – Fejes Tibor zenéje

I. Eddig minden este, — Szemem csak őt leste;
— Nehogy elszalassam csak egyszer is én. —
Fáj a sokok emlék, — Az is fáj, hogy nem rég, —
Arcát ide hajította felém. — Most hiába várom,
lelkem angyalát, — Penghet a gitárom, de ő meg
se lát. — Pedig egy a vágyam, — Eldalolni
lágyan, — Beteg szívem utolsó dalát:

II. Messze fogok menni, — Hogy egy ilyen
senki, — Ne zavarja többé kedvesem Magát. —
Elnémul az ajkam, — Kacaghat már rajtam, —
Nyitva tarthatja az ablakát. — Kegyelmet nem
kérek senkitől se én, — Az élettől félek, megcsalt
a remény. — Szegény rossz gitárom, — A sarokba
vágom, — Hadd szakadjon százezer felé:

Refr.: El akarom felejteni kedvesem Magát, —
Számomra már mindentől elég, — Ha valahol
meghallja e bús melódiát, — Jutok-e az eszébe
még? Kis ablaka a nótámnak sose volt kitérve,
— Nem hallottam soha jó szavát! — Megzakla-
tott beteg szívem pihenésre vár, — Elakarom
feledni Magát!...

(Ritmus zeneműkiadó kiadása, Budapest.)

NEM KÉRDEK ÉN SOHA SENKIT...

Németh Béla verse és zenéje

Nem kérdek én soha senkit, mégis hallok néha,
néha felőled. — Azt mondják, hogy még szebb
lettél s idestova menyasszony lesz belőled! —
Én Istenem, mért is mondják, minék is kell
nékem mindezt hallani! — Hisz, ha csak a neved
hallom, úgy megremeg a lelkemben valami!

Nem kérdek én soha senkit, mégis hallok néha,
néha felőled. — Azt mondják, hogy kacér lettél,
s bolondító szépasszony lett belőled! — Én
Istenem, ne is mondják, ugyse hiszek senkinek
sem semítsem! — Ugy örízlek a lelkemben,
ahogy régen, olyan tisztán, fehéren!
(Megjelent a Magyar Muzsikaszó 7. számában.)

HA MEGHALOK...

Darumezei Müller Erzsébet verse és zenéje

Ha meghalok, szívem fölé sírkövet ne tegyetek,
— Bús emlékek tegyék rá azt a régi levelet. —
Szebb lesz odalent az álom, — Ha a régi boldog-
ságom takarja porladó szívemet, — Hisz ez
volt föléd az utolsó könnyes, csókos üzenet.

Sírom fölé ha meghalok, virágot ne tegyetek, —
Futó szélvész seperje szét a porladó rögöket. —
De ha csendes éjszakákon — Elkerül téged az
álom s könnyes szemmel suttogod a nevemet, —
Boesássa meg az Uristen, hogy megölted szí-
vemet.

(Megjelent a Magyar Muzsikaszó 10. számában.)

NINCSEN OLYAN SÖTÉT FELHŐ...

Marcali Frigyes verse. Kárpát Zoltán zenéje.

Nincsen olyan sötét felhő, amely szét ne sza-
kadna, — Nem hiszem el, hogy szívemnek párja
soh'sem akadna. — Ahogy kísít felhők mögül a
ragyogó napsugár, — Lesz nékem is egyszer
párom, aki reám csókkal vár...

Néki őrzöm álmainnak virágdíszes tavaszát, —
Hozzá küldöm bús magányom dalbaöntött pana-
szát. — S annak, akit elér ez a reménykedő
üzenet, — Annak adom már előre szerelmes
szívemet!...

(Szerző engedelmével.)

UJRA NYIT A RÓZSA

Koncz Dezső verse. Pásztor Zoltán zenéje

Széjjelszörtant a rózsát a porba, — Amit neked
szedtem egy csokorba, — Ugy hervadt el csend-
ben, hogy észre se vettem. — Talán nem is igaz,
— tán nem is szerettem.

Piros róza a virágom mégis. — Vihar után
mosolyog az ég is. — Dobog még a szívem, —
hej, ki tehet róla? — Ha letépiك szászor, újra
nyit a róza.

(Az Orsz. magyar nótáolimpiáson oklevelet nyert
pályamű. Szerzők engedélyével.)

MAGA IS CSAK OLYAN, MINT A TÖBBI

(Tangó-dal)

Noszlopy Sándor verse. makádi Horváth László
zenéje

I. Emlékszik talán, még hányszor kértem —
Sose mondja azt, hogy szeretem. — Tudtam,
hazudik ilyenkor nékem, — És nem igaz ez a
szerelem. — Mért is hittem a hazug szavának, —
Mért is nyílik többször egy virág, — Nem én
voltam az első Magának, — Ma talán már mási-
kat imád.

II. Elmúlt már a szép tavasz álom, — Elmúlt
már a csókos nyári éj. — Én Magát még ma is
visszavárom, — Bennem él még ez a szenvedély.
— Ma is tudnék új tavaszt remélni, — Bár a fél
már zordon int felém. — Maga nélkül nem tudok
én élni, — Jöjjön vissza legyen az enyém.

Refr.: Maga is csak olyan, mint a többi, —
Maga is hazudta, hogy szeret. — Tudtam nem
fog én utánam jönni, — Hanem majd szépen
csendben elfelejt. — Tudja meg, hogy mást
szeretek én is, — Tudja meg, hogy másé lett
szívem. — De ha talán visszajönne mégis, —
Ujra élne a nagy szerelem.

(Ritmus zeneműkiadó kiadása, Budapest.)

7 népszerű kotta

népdal — nóta — klasszikus
műchanson — táncdal — jazz

60 fillér a

Magyar Muzsikaszó

októberi számában

Mutatványszámot teljesen ingyen küld a
kiadóhivatal Budapest, Dohány u. 68.

Telefón: 45-3-33

...
zenéje.
t ne sza-
nek párja
mögül a
egyszer

aszát, —
itt pana-
énykedő
relmetes
(lmével.)

zenéje
it neked
l esend-
is igaz,
ar után
em, —
or, újra
et nyert

BBI

László

em —
adtam,
z ez a
nak, —
em én
mási-

Elmult
ma is
edély.
a tél
tudok

bi, —
nem
zéken
mást
é lett
s, —

pest.)

a

ZÓ

a
B.

**LUPE VELEZ FLIRTOL
A FELVEVŐGÉPPAL**

HÁROM KIS RIPIORT, AMELYBEN

1. ARRÓL VAN SZÓ, HOGY A HÉT BIZONYOS NAPJÁN A MA- GYAR FILMEK IDEGEN VERZIÓT IS BE KELLENE MUTATNI

Kicsit furesa és kicsit kényes tanulságot lehet levonni az eddig elkészült magyar filmek különböző verzióiról: azt, hogy majd nem mindegyiknek nagyobb sikere volt külföldön, az ilyen verziókban, mint itthon. (Talán csak a *Hyppolit* és a *Vén gazember* kivétel.)

Nagyon sokszor az a helyzet tudniillik, hogy a külföldi verziók főszerepeit olyan sztárok játsszák, akik igazán kedvencei a közönségnek! Most például *Gustav Fröhlich* a *Rákóczi-induló* német főszereplője — olyan színész, akinek filmje biztos sikert jelent. Az *Egy éj Velencében* német sztárja pedig *Tino di Paltiera*, a világhírű, elegáns és hódító énekes.

Nem volna tehát nagyon érdekes ezeket a német verziókat is bemutatni a magyar verziók mellett? Kit nem érdekelne például Gaál Franciska filmje — németül is? Érdekes volna, ha a közönség is megtehetné az összehasonlítást.

Gondoljunk csak arra, hogy a Rádus a péntek esti tízórai előadásokon mindig bemutatta németül beszélő filmjeinek eredeti angol verzióját is! Mennyivel érdekesebb lenne az új magyar filmeket németül, világhírű sztárok főszereplésével látni.

Szánják a premiermozik a hét egyik estéjét a német verzió előadására. Ki fog derülni, hogy ilyen esetben szívesen nézik meg az emberek kétszer ugyanazt a filmet.

2. AMELYBEN ARRÓL VAN SZÓ, HOGY MOST EGYSZERRE NÉGY KIRÁLYNŐ KESZÜL FILMRE!

Igen, igazi királynőkről van szó — de nem arról, hogy trónjukat vesztett uralkodónők kerülnek, a csábító dollárszerződésésk jövöltábol, filmre...

A királynő egyszerűen divat lett, mint téma. A legnagyobb sztárok a legnagyobb királynők életét vizik filmre.

Tudjuk, hogy *Garbo* most *Krisztina svéd királynő* életének regényét pergeti.

Norma Shearer következő filmjében *Maria Antoinette* tragikus történetét játssza el.

Clodette Colbert Cleopátrát választotta ki magának. Egészen nagyszabású kiállítás keretében kelti életre rendezője: *Cecil de Mille Julius Caesar és Antonius* hírhedt császári szerelmesét.

Ezekután természetes, hogy *Marlene Dietrich* is királynői szerepet kapott: *Nagy Katalin* cárnő sokszor megfilmesített dolgát eleveníti meg újra. De *Marlene* külön konkurenciát kapott: *Elisabeth Bergner* is *Nagy Katalint* viszi filmre Londonban és a fiatal *Fairbanks* a partnere, Péter cár szerepében.

Ezzel azonban még biztosan nem végződik be a sor: majd új sztárok és új királynők következnek sorra a vásznon.

3. AMELYBEN ARRÓL VAN SZÓ, HOGY AZ ÚJ FILMEK LEG- DIVATOSABB MŰHELYE: VELENCE!

Venecze egyszerre újra divatba jött. Ez viszont nem Amerika, hanem Közép-Európa új divata. Majdnem minden második film Velencében játszódik.

Egész sorozatot láttunk belőlük mostanában. Mindenekelőtt, gyors egymásutánban, a *Szerelem városát*, *Joseph Schmidt* velencei filmjét és a *Titokzatos Grant*, aki Velencében kezd meg kockázatos és kockázat nélküli szerelmi kalandjait. Az új magyar film témája is Venecze körül forog. Címe: *Egy éj Velencében*. *Piccaver*, a híres osztrák énekes és *Szöke Szakáll* is velencei filmet forgatnak Bécsben, *Velencei kaland* címmel. (Lehet, hogy a két produkció nemsokára találkozik k Velencében...)

Valamikor a nászutasok jártak a szerelem városába; most a filmexpedíciók.

szabad csak beszámolni arról a kulisszák mögött folyó tárgyalásról, melynek egy új, hatalmas, háromműtermes budapesti filmtelep felépítése a célja. A tervek készen állnak és az alaplöke felét bizonyos feltételek mellett biztosítja egy magyar érdekelttség.

HÁROM MILLIÓ

pengő kell a vállalkozáshoz; és, ha másfél-millió érdekeltséget vállal valamelyik külföldi pénzcsoport — akkor egycsapásra Budapest lesz Középeurópa filmfővárosa.

Ami még csak álom... de, ha már álmokról van szó, akkor el kell mesélni azt az álomszerű filmltervet is, ami

ALPÁR GITTA

budapesti vendégszereplésének páratlan sikerével merült fel. Arról van szó, hogy filmet csinálnak Alpárral a Dubarryból! Bizonyos, hogy ez volna az a film, amit a nagy nemzetközi siker százszázalékos reményével lehetne lepergetni.

Egyelőre azonban teljes gőzzel dolgozik a Hunnia és valószínűleg le sem áll most már egész szezonon át.

Miután pedig ugyis a filmggyártási terveknel tartunk, megegyezzen vissza kell térnünk a

LONDÓNI

ügyre. Itt közlünk ugyanis egy trásos bizonyítékot arra, hogy az angol érdekelttség vezérkara valóban itt járt Pesten és igen komoly filmggyártási tervekkel foglalkozott. A Danubia Film Limited azonban nem talált üres műtermet és ezért költözött át Bécsbe. A körúti hotelben tízenhat szobát foglaltak le...

Most azonban már térjünk át gyorsan a szerelemre. Négy szemközt vagyunk, tehát bátran továbbadhatunk egy szigorúan bizalmas

ELJEGYZÉSI HIRT!

Rolf von Golhról és a kis Karin Hardtról van szó, akikkel első filmszereplésük óta benső barátság fűz egybe (filmjüket még nem mutatták be

nálunk). Ha már itt tartunk, akkor elárulhatjuk azt is, hogy parázs botrány tört ki közöttük a Hans Albersről és Karinról szóló velencei pletykák miatt. Az ügy azonban békés kimagyarázkodással és egy itokban megtartott eljegyzéssel ért véget. Ezekután alighanem hosszú ideig partnerek maradnak.

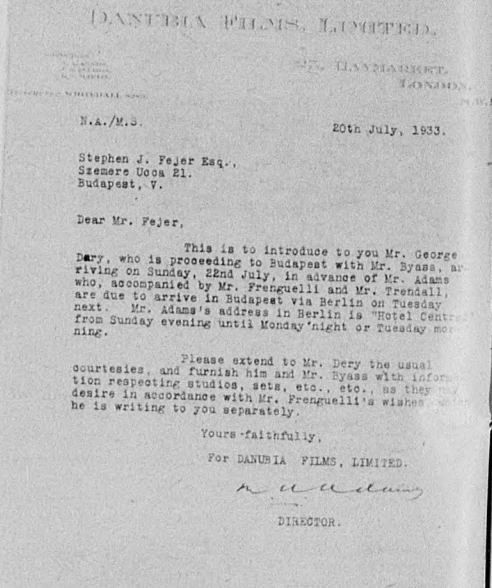
Még két különleges filmről kell beszámolnunk. Két hollywoodi sztár: Constance Bennett és Jean Harlow filmre viszik egymás életét! Annyi bizonyos, hogy ez a két film

ERKÖLCSTELÉN FILM

lesz, ha a két hódításairól híres sztár hajlandó lesz kiszolgáltatni riválisa titkait... Most azt tippeljük az amerikai lapok, hogy melyik filmnek lesz több férjiszereplője?

A FILMKLUBBAN

ehéten kiderült, hogy miért tűnt el olyan gyorsan a premierszínház vásznáról az új magyar film: „Bor”. Petchauer Attila kérdezte meg Lakner Arturt, hogy miért nem ment be ehhez a filmhez a közönség a moziba. Azért — felelte Lakner, — mert szemben jobb bort mértek...

• A Danubia Film Limited levele, amelyből kiderül, hogy az angolok komoly filmggyártási tervekkel jöttek Budapestre...

VERZIÓSZTÁROK

Mióta a közönség kitalálta a sztárt — és ennek már van vagy ötezer éve — nagyon sokféle sztárt láttunk már; nem is szólva a régi asszír, egyiptusi, perzsa, görög és római sztárokról: maga Hollywood is minden évben új sztártípust produkál.

A verziósztár azonban egészen másvalami. Néhány évvel ezelőtt fedezték fel, akkor, amikor a hangosfilmeket különböző verziókban kezdték gyártani.

A verziósztárnak először csak a hangja született meg. Eleinte egy-egy verziósztár semmi más nem volt, mint egyetlen hang, amely anélkül, hogy megjelenne a vásznon, beszélt.

Könnyű kitalálni, hogy miről van szó. Azokról a hangokról beszélünk, amelyek a különböző utószinkront kapott amerikai

filmekben megtanították a sztárokat európai nyelveken beszélni.

Igy lassan kialakultak azok a hangok, amelyek *Greta Garbo*, *Joan Crawford* vagy *Clark Gable* helyett beszéltek a filmek német verzióiban. Most azonban nem ezekről a hangokról van szó.

Az igazi verziósztár: az a színész, aki a film valamelyik főszerepét tényleg eljátssza egy idegen verzióban.

Kevesen tudják, hogy ma már minden nagy sztárnak, aki több verzióban készül filmek főszerepét játszsa, megvan

a maga állandó verziósztárja.

Itt azután egészen érdekes meglepetések érik az embert, mert előfordul, hogy egy-egy német filmet például franciául egészen

HANS ALBERS VERZIÓSZTÁRJAI:

Jobbra a franciaia: Charles Boyer, balra az angol: Conrad Veidt (Fotó Ufa)

Két verzióstár egy ágyban: Ursula Grabley és Erdélyi Miel

(Fotó Manninger)

másfajta sztárral játszatnak, mint németül. A francia közönség tudniillik másként képzei el a maga hőseit és éppen ezért, a francia verzióstárok egészen másként is fogják fel ezeket a szerepeket. Csak a díszlet, a történet és a muzsika közös végeredményben ezekben a filmekben.

Még két egyszerű csókjelenet között is óriási különbség van; mert egészen más egy csók Berlinben és egészen más Párizsban.

*

Ki hinné például, hogy *Liane Haid* szerepét a *Leányok a vásáron* című filmben — *Brigitte Helm* játszotta. Brigitte remek francia és nagyon szeretik Párizsban.

Kevesen tudják azt is, hogy Párizsban a *Szerelmeskedés* óta *Annabella Magda Schneider* verzióstárja. A *Liebelel*-t Magda játszotta németül, *Annabella* franciául — és Párizsban összehasonlíthatatlanul nagyobb siker volt, mint például nálunk (ahol persze Magda Schneiderrel ment, németül.)

Két-három évvel ezelőtt *Annabella* eljátszott franciául egy *Nagy Kató*-szerepet is; csakhogy azóta *Kató* tökéletesen meg-

tanult franciául és így saját maga lett francia verzióstárja. Új filmjében, a *Lángpokolban* például németül *Albers*-szel, franciául *Pierre Blanchar*-ral játszik.

*Albers*nek általában *Charles Boyer* vagy *Jean Marat* a francia verzióstárja; angol verzióstárja külön meglepetés: *Conrad Veidt*.

Nagyon érdekes verzióstárokat sorakoztatott fel a *Monte Carlo bombázása*. Németül *Anna Sten*, franciául *Nagy Kató*, angolul *Sari Marilza* játszotta a női főszerepet. (A *Monte Carlo* angol verziójával *Albers* maga is megpróbálkozott; de távolról sem volt olyan sikere Londonban, mint például *Conrad Veidt*nek egy másik *Albers*-szerepben, az *F. P. 1*-ben, amely ragyogó angol szerződést hozott Conny-nak.)

*

Néhány héttel ezelőtt láttuk a *Kairói kalandol*. Bizonyára kevesen tudják, hogy németül is, franciául is *Renate Müller* játszotta a női főszerepet. *Leopoldine Konsantín* szerepét viszont Párizs izig-vérig francia vedettje: *Madame Spinelli* játszotta.

Heinz Rühmann is érdekes verziószótárt kapott. Büszke lehet rá: *Albert Préjeant*. Nézzük meg például a *Titokzatos Gran* verzió-szereposztását:

Hans Albers..... Jean Murat.
 Albert Bassermann, Roger Carl.
 Karin Hardt..... Rosine Déréan.
 Olga Csehova..... Germaine Aussey.

Willy Fritsch szerepeit rendszerint *Henry Garat* játszotta — egészen addig, amíg ki nem vitték Lilian után Hollywoodba. (Ott azután Lilian helyett *Janel Gaynor* partnere lett.) *Heather Angel*, a *Nappal én, éjjel te* angol Nagy Kató verziószótárja is Hollywoodba került.

Szóval: a német filmek angol verziószótárjainak útja Hollywoodba vezet.

Az amerikai szótároknak nincsenek európai verziószótárjaik. Csak a hangjuknak...

Egészen bizonyos, hogy ezeknek a titokzatos hangoknak a helyét nemsokára elfoglalják foglalni az igazi verziószótárok.

Ami pedig a magyarokat illeti: büszkék lehetnek új verziószótárjaikra. *Jávor Pál* német verziószótárja *Gustav Fröhlich*, *Dayka Margit* verziószótárja *Camilla Horn* lett. *Gaál Franciskáé* pedig — *Franziska Gaal*!

Két fiatal verziószótár, akiknek egyszerre indult el a karrierjük: Karin Hardt és Rosine Déréan

Kevesen tudják, hogy Albers angolul is eljátszotta a Monte Carlo bombázását: itt Sari Maritza volt Anna Sten verziószótárja

(Foló U/a)

EDGAR WALLACE ELKÉPZELTE AZ ELKÉPZELHETETLENT; HOLLYWOOD ÉLETRE KETTETTE A FANTASZTIKUS KING KONGOT!

A világ nyolcadik csodájának nevezték el azt a fantasztikus filmet, amelynek ötletét a dollárszázezrekért Amerikába csábított Edgar Wallace vitte ki Hollywoodba.

The eighth wonder of the world — a világ nyolcadik csodája, amely sokkal fantasztikusabb, mint a Babel torony. A *King Kong*-ról van szó, a harminc méter magas majomóriás filmjéről, amely páni félelmet kelt az emberek között egy példátlanul izgalmas történet keretében — amikor a szörny elszabadul.

Edgar Wallace már nem élhette meg a film premierjét. Meghalt, mielőtt King Kong életre kelt volna.

*

Ezt a filmet nem úgy kell felfogni, mint egyikét azoknak a csodálatos történeteknek, amelyek soha nem látott dolgok és vidékek felé vezetnek el bennünket; nem, itt valami másról van szó, író, rendező, színészek, technikusok itt egy új csodát állítottak elő nekünk, a mérhetetlen lehetőségek felett rendelkező film és a mérhetetlen pénz felett ren-

delkező filmkirályok laboratóriumában.

Tudományos könyvekben sokat olvastunk azokról az őskori szörnyekről, amelyeknek őskori leletek és tudósok vezetése alatt álló ásatások vezettek nyomára és amelyek harmincszor, negyvenszer nagyobbak voltak, mint az ember. Képzelnünk el, hogy a világ valamelyik még föl nem fedezett táján még élnek ezeknek a gigantikus állatoknak az utódai; képzeljük el, hogy egy bámulatosan felszerelt expedíció behozna egy milliós városba egy ilyen szörnyet:

A nő, akit
King Kong
elrabolt:
FAY WRAY
Rádius,
Uránia:
King Kong
(R. K. O.
Radiofilm)

a felhők...
lyek alig...
és képzeli...
szörny it...
világváro...
életre ke...
mas órára...
rémeivel.

Nem, ez...
képzelni...
van szó, h...
lace valam...
lent képzé...
áldozatot...
kával: me...
Mert h...
regényt es...
lehet —
síteni. Edg...
álmodta és...
re vitte az...
Ezért n...
nyolcadik...
King Kong

Mondani...
egy ilyen...

a felhőkarcolók közé, amelyek alig nagyobbak nála; és képzelték el, hogy ez a szörny itt elszabadul — a világáros forgatagában életre kell egy pár izgalmas órára az őskor, a maga rémeivel.

Nem, ezt el sem lehet képzelni. Mert itt arról van szó, hogy Edgar Wallace valami elképzelhetetlenül képzelt el — és ezt áldozatot nem ismerő munkával: megcsinálták.

Mert hiszen az ilyen regényt csak megálmodni lehet — vagy megfilmesíteni. Edgar Wallace megálmodta és Hollywood filmre vitte az álmot.

Ezért nevezik a világ nyolcadik csodájának a *King Kong*ot.

Mondani sem kell, hogy egy ilyen méretű film élé-

Az elszabadult King Kong, a majomóriás...

re a legjobb rendezőt, a legjobb színészeket és a legjobb technikusokat állították. Ez a film tele van felejthetetlen meglepetésekkel.

Ehhez csak annyit kell hozzátenni, hogy King Kong, félelmetes mivolta ellenére is, diadalmenetben vonult végig az egész világon.

Menekülés a szörny elől... a King Kong egyik izgalmas jelenete

Bemutatja:
Uránia és Rádium
(Fotó R. K. O. Radio)

EDGAR WALLACE ELKÉPZELTE AZ ELKÉPZELHETETLENT; HOLLYWOOD ÉLETRE KELTETTE A FANTASZTIKUS KING KONGOT!

A világ nyolcadik csodájának nevezték el azt a fantasztikus filmet, amelynek ötletét a dollárszázrezekért Amerikába csábított Edgar Wallace vitte ki Hollywoodba.

The eighth wonder of the world — a világ nyolcadik csodája, amely sokkal fantasztikusabb, mint a Babel torony. A *King Kong*-ről van szó, a harminc méter magas majomóriás filmjéről, amely páni félelmet kelt az emberek között egy példátlanul izgalmas történet keretében — amikor a szörny elszabadul.

Edgar Wallace már nem élhette meg a film premierjét. Meghalt, mielőtt King Kong életre kelt volna.

Ezt a filmet nem úgy kell felfogni, mint egyikét azoknak a csodálatos történeteknek, amelyek soha nem látott dolgok és vidékek felé vezetnek el bennünket; nem, itt valami másról van szó, író, rendező, színészek, technikusok itt egy új csodát állítottak elő nekünk, a mérhetetlen lehetőségek felett rendelkező film és a mérhetetlen pénz felett ren-

delkező filmkirályok laboratóriumában.

Tudományos könyvekben sokat olvastunk azokról az őskori szörnyekről, amelyeknek őskori leletek és tudósok vezetése alatt álló ásatások vezettek nyomára és amelyek harmincszor, negyvenszer nagyobbak voltak, mint az ember. Képzeljük el, hogy a világ valamelyik még föl nem fedezett táján még élnek ezeknek a gigantikus állatoknak az utódai; képzeljük el, hogy egy bámulatosan felszerelt expedíció behozza egy milliós városba egy ilyen szörnyet:

A nő, akit
King Kong
elrabol:
FAY WRAY
Rádíus,
Uránia:
King Kong
(R. K. O.
Radiofilm)

a felbök
lyek alig
és képre
szörny
világvá
életre k
mas órá
rémeivel

Nem,
képzeln
van szó
lace val
lent kép
áldozato
kával: r

Mert
regényt
lehet —
síteni. E
álmodta
re vitte

Ezért
nyolcadik
King Ko

Monda
egy ilyen

a felbőszítők közé, amelyek alig nagyobbak nála; és képzeljük el, hogy ez a szörny itt elszabadul — a világáros forgatagában életre keli egy pár izgalmas órára az őskor, a maga rémeivel.

Nem, ezt el sem lehet képzelni. Mert itt arról van szó, hogy Edgar Wallace valami elképzelhetetlenül képzelt el — és ezt áldozatot nem ismerő munkával: megcsinálták.

Mert hiszen az ilyen regényt csak megálmodni lehet — vagy megfilmesíteni. Edgar Wallace megálmodta és Hollywood filmre vitte az álmot.

Ezért nevezik a világ nyolcadik csodájának a *King Kongot*.

Mondani sem kell, hogy egy ilyen méretű film él-

Az elszabadult King Kong, a majomóriás...

re a legjobb rendezőt, a legjobb színészeket és a legjobb technikusokat állították. Ez a film tele van felejthetetlen meglepetésekkel.

Ehhez csak annyit kell hozzátenni, hogy King Kong, félelmetes mivolta ellenére is, diadalmenetben vonult végig az egész világon.

Menekülés a szörny elől... a King Kong egyik izgalmas jelenete

Bemutatja:
Uránia és Rádium
(Foló R. K. O. Rádium)

Miért szeretik a nők

HERBERT
MARSHALL

A DÉLIBÁB SZAMARA IRTA:

ELYNOR GLYN

Cikkelt kértünk Elinor Glyntől, a népszerű regényírónőtől, aki nemrégén Budapestre is ellátogatott Hollywoodból, ahol sorra filmesítik szcenáriumait. Természetesen nem írtuk elő neki a témát és ezért kedvencéről, Herbert Marshallról az amerikai nők bálványáról írt. Nálunk nem értették meg a nők, hogy miért szeretik úgy ezt a széphanagu férfit Amerikában... és éppen ezt magyarázza meg a cikk. Marshall három filmben láttuk eddig: Marlene Dietrich mellett a Szőke Vénuszban, Kay Francis mellett a Becsületes megtalalóban és Sari Maritza mellett az Eladó gavallérban.

Most következik a nagy leleplezés Herbert Marshallról. Nálam volt teán, mielőtt Hollywoodba vitorlázott volna. Először hadd írjam le a külsejét. Magas, jóalakú és kifogástalanul öltözködik. Furcsa arca van, cseppet sem csinos, de végtelenül vonzó, okosnak és kissé titokzatosnak látszik. Nagy, barna, értelmes szemei vannak. És a hangja! Benne van minden vágyódás, bölcsesség és őszinteség, ahogyan a filmen megszoktuk nála. Nincs benne semmi abból a bizonyos második garnitúra angol színészből, akinek a kijetésén olyan szívből tudnak nevetni idegen országokban.

Igen, Herbert Marshall velem teázott, teázott kérem! (Cocktail kizárva.) Mindig van abban valami romantika, ha ketten együtt teáznak. Intím bizalmat keltő együttlét! Biztosíthatom önöket, hogy Herbert Marshall olyan ember, akinck érdemes a bizalmába férközni.

Mindaz, amit leghelyesebben hájnak nevezhetnék és amit filmjeiről ismerünk, hatványozottabban érvényesül, ha hozzáadjuk a lényéből kiáradó személyi varázst. Semmi önhittség sincs benne és teljesen közömbös számára az a hatás, amit megjelenése vált ki az emberből. Az összes filmsztárok között talán Gary Cooper az egyetlen rajta kívül, akiről ugyanezt el lehet mondani.

Másik nagyon vonzó tulajdonsága: nagy érzéke a finomságok és humor iránt.

Nagy érdeklődéssel hallgattam, amikor első

foglalkozásáról mesélt. Egy szállítócég alkalmazottja volt és arról volt szó, hogy meg is marad ebben a szakmában. Természetesen nagyon utálta a mesterségét; nem is lehet csodálni, hogy olyan vérbeli színész, mint ő, nem szívesen adta össze naphosszat a hideg számoszlopokat. Apja színész volt és neki is vérében volt a színészet és hogy nem ment egyenesen erre a pályára, az a konzervatív angol iskolai nevelésnek köszönhető, amely azt tartja, hogy a színipálya nem férfinak való mesterség. Azonban hamarosan rájött arra, hogy mint szállító aligha fog karriert csinálni. Ekkortájt tört ki a háború s ő rögtön a francia harctérre került. Rövidesen súlyosan megbesült és hosszú hónapokig lebegett élet-halál között. Innen származik az a legenda, hogy elvesztette egyik lábát és mert műlábbal jár — ezért olyan különös a járása. Őszintén szólva, nem mertem neki ezt a kérdést föltenni.

Talán a kiállott szenvedéseknek köszönhető mély érzésvilágát. Kevés férfinak van alkalmá ez az igazi szenvedést megismerni, amelyet mi, asszonyok, olyan nagyon jól ismerünk. Valaki beajánlotta egy vándorszínész-társulatához rendezőnek. Itt nagyon értékes tapasztalatokat szerzett és egyszerre rájött, hogy neki tulajdonképpen színésznek kellene lenni.

Nagyon jól emlékszem első nagy szerepére. Lonsdale egyik darabjában játszotta. Ő volt az az ember, aki tökéleteset nyújtott a

Herber

nagyvilág
zelné pé
hez, vag
Hál' iste
gyöngéds

Roman
repében

fordítja.

és mint

„A becsü

jelenetei

Egyszerr

retem va

sal tell.

Magán

Edna Be

olyan gy

a férjenc

HERBERT
MALLT

aki nem-
filmestítik
és ezért
nyáráról írt.
t a szép-
g a cikk.
mellett a
gtalálóban

ég alkal-
hogy meg-
észetesen
is lehet
ész, mint
összát a
volt és
és hogy
ra, az a
köszön-
álva nem
hamaro-
ligha fog
a háború
lt. Rövi-
sszú hő-
nen szár-
te egyik
rt olyan
em mer-

köszön-
nak van
rismerni,
n jól is-
színész-
értékes
e rájött,
kellene

erepére.
Ó volt
újtott a

A SZERZŐ ÉS A TÉMA:

Herbert Marshall és a szép Ellinor Glyn

nagyvilági férfi szerepében. El lehet őt képzelni például, amint ingujjban ül le a dínerehez, vagy amint részegen káromkodik? Nem! Hál' Istennek, ő a halhatatlan szerelmet és gyöngédséget képviseli.

Romantika veszi körül minden egyes szerepében és ez az, ami a nők szívét feléje fordítja. Még az olyan könnyű vígjátékban és mint a László Aladár és Lubitsch filmje: „A becsületes megtalálós”, lehetetlen szerelmi jeleneteit megindultság nélkül végignézni. Egyszerre megéri az ember, hogy ez a szerelem valódi, gyöngédséggel és önfeláldozással teli.

Magánélete is csupa romantika. Felesége, Edna Best, nagyon értékes teremtés. Ugyanolyan gyöngéd és értelmes a tekintete, mint a férjének. Maga is kitűnő, bájos színész.

Herbert Marshall a hűséges férfitípust képviseli.

Megkérdeztem tőle, miért gondolta mégis, hogy regényük Edna Best-tel véget ért?

— Azért — felelte mosolyogva, — mert mi hajlamainkat követjük és nem vagyunk a konvenciók rabjai. Gyakran reggelizünk együtt, de sohasem kényszerítjük egymásra a közös étkezéseket.

Megértettem, hogy mit akar mondani. Nincs benne semmi abból a túlzottan értelmezett családiasságból, amely minden illúzió megölköje. Sok asszony a jó konyhán keresztül akarja megtartani az urát magának, holott az egyetlen mód erre: megőrizni az illúziókat. Éljen a romantika!

Igen, egészen biztos, hogy Herbert Marshall annak köszönheti hihetetlen népszerűségét, hogy valószínűvé tudta tenni a filmen a romantikus szerelmet.

Mikor csendes fogadószobámban beszélgettem ezzel az emberrel, őszintén örültem neki, hogy színpadra lépett és megmutatta a világnak, hogy milyennek kell lennie minden asszonyok álomképének: a gyöngéd, lovagias, hű, szerelmes férfinak.

KIS TORTÉNET A NAGY PÉNZRŐL. NAGY SIKERRŐL ÉS A FRANCIA FILMRŐL!

Most, hogy nálunk is népszerűsíteni próbálják a francia filmeket, időszerű felvetni a kérdést: hogy lehet az, hogy míg az amerikaiak, angolok, németek annyi kitűnő képet produkálnak, a franciák sorra buknak elviselhetetlenül unalmas darabjaikkal? Ugyanaz a francia szellem, amely regényben, vígjátékban, drámában tökéletes, amint filmmel próbálkozik, tehetetlen... (Ez a megállapítás elsősorban a franciául nem értő közönségre vonatkozik.)

Más a francia szellem és más a francia filmipar. Más az elgondolás és más a kivitel. Itt megfordul a tétel: sok költséggel és kevés eszprít-vel készülnek a párizsi filmek. Billancourtban jártam és felkerestem a franciák büszkeségét, Abel Ganceot, akinek számolatlanul szórták a pénzt abban az időben. Élvezet volt végighallgatni ezt a ragyogóan szíjporkázó, okos, mulatságos és lenyűgöző

férfiút. A nagy rendező fölényesen, frónikusan megmagyarázta, hogy mi a baja a francia filmeknek. Milyennek kellene lenni és milyen lesz majd végre most, hogy a kezébe került egy nagy stúdió és korlátlan tőke. Az összes újságírók bámulták és lelkesedtek. Alig vártuk, hogy elkészüljön milliós filmje, a Napoleon... Ugyanekkor jelen volt a szikár, bozontos, szakállas orosz óriás is, Barstóff. Szükszavú, félszeg, nehézkes ember. Motyogására senki se volt kíváncsi. „Szerencsétlen flótás” — vélekedtek a sajtó igen tisztelt képviselői és rá se hederítettek sem ők, sem a tőkések. Aztán elkészült a Napoleon: három millió frankot ölték bele a párizsi bankárok. A „világfilm” olyan botrányosan unalmas volt hogy az előadás közepén megszöktek, nembírták tovább. A vállalkozó belebukott. Másnap Barstóff filmjét mutatták be óriási sikerrel. Másfél évig maradt egyfolytában műsoron.

Ehhez értenek a francia rendezők. Megmagyarázni. Minden pénzt megér egy ilyen előadás. De filmet csinálni? Nem, ezt már csak a németekre, amerikaiakra és oroszokra kell bízni...

Tamás István.

JÓ DOLGA VAN A FILMRENDEZŐNEK!

Egy kis közjáték, a felvételek szünetében: Camilla Horn és Székely István
Balra: Eiben István

(Fotó Paál)

pergetni kezdtek:

KAY FRANCIS

Registered Nurse című filmjét. Kay partnerei: *Warren William, Glenda Farrell, Margaret Lindsey.*

AL JOELSON

és *Ricardo Cortez* filmjét: a *Csodabárt*. Új zenét írtak hozzá a régi zeneszerzővel, akit kivittek Bécsből Hollywoodba.

CLARA BOW

új vígjátékát, amelynek *Hoopla* lesz a címe. Partnerei: *Waller Huston, Victor Jory* és *Preston Foster*, aki *Biller Irén* első film-partnere.

RUTH CHATTERTON

új filmjét, amelynek *Mandalay* a címe és egy új színész: *Lyle Talbot* a férfi-főszereplője.

ROBERT MONTGOMERY első bűnügyi filmjét, amelynek *Izgalmas* címe: *A halott rendőr titka.*

A BOSWELL SISTERS

Amerika híres rádióénekesnőinek második filmjét a *Dancing Ladyt*, amelynek *Crawford* a címszereplője. (Első filmjük a *Halló, mindenki boldog.*)

A „PATROL”-T,

amelynek négy férfi hőse van: *Boris Karloff, Victor MacLaglen, Richard Dix* és *Wallace Ford.*

CONSTANCE CUMMINGS

igazán mai filmjét, a *Huszadik századot*, amelyet *Constance* férje: *Benn Lyon* írt felesége számára. (Ha megbuknak, legalább együtt buknak meg.)

HERBERT MARSHALL

ELVÁLT FELESÉGÉNEK: *Edna Bestnek* első filmjét az *R. K. O. Radionál*. Címe még nincs; happy endje már van...

A legújabb amerikai botrányper hőse: *Lois Wilson*, akit hetvenötezer dollár kártérítésre ítéltek, mert elcsábította barátja férjét. A pénzt persze az elhagyott asszony kapja... Most az a kérdés, hogy ki járt jobban: aki a pénzt kapta, vagy aki a férjet?

JEGYZETEK A FILMRŐL

LEGYEN GÉPFEGYVER A FILM, AMELY PERCENKÉNT MÁS ÉS MÁS SZENZÁCIÓKAT ROBBANT A NÉZŐK ELÉ. **G. W. PABST**

A RENDEZŐT MEGTÉVESZTHETI A SZINÉSZ, DE A FELVEVŐGÉPET — SOHA.

CHARLES CHAPLIN

A KINEMATOGRAFIA: JÓIZŰ DE TÖMEGFŐZTŰ KÖNYHA. **PHILIPPE ROTSCILD**

A SZTÁR CIMÉT NEM A FILMKIRÁLYOK ADOMÁNYOZZÁK, HANEM A KÖZÖNSÉG. **EMIL JANNINGS**

FILM-UJSÁG

A Délibáb 40. számában közölt filmrejtély helyes megfejtése: Hermann Speelmanns, a Tilokzatos ajtó, a Varsói bál és a Megzavart nászút egyik főszereplője.

KI MIT NYERT?

Rausch László :
két jegyet A RADIUS—METRO—FILMPALOTÁBA.

Székely Jolán :
két jegyet A RADIUS—METRO—FILMPALOTÁBA.

Berend Juci :
két jegyet AZ UFA FILMSZINHÁZBA.

Halasy Miklós :
két jegyet AZ UFA FILMSZINHÁZBA.

Pelő Magda :
két jegyet A CAPITOL FILMSZINHÁZBA.

Szabados Erna :
két jegyet A CORVIN FILMSZINHÁZBA.

Krausz Józsefné :
A ROZGONYI-ATELIER MŰVÉSZI FELVÉTELÉRE
JOGOSÍTÓ ÚTALVÁNYT.

Révész Tibor

Kallós Jolán

Benedek Ferenc

Mérei Árpád

Kiss Mimi

Peterdy Annie

CSERMELY GYULA: HÁROM FEKETE FÉLHOLD
CIMŰ REGÉNYÉNEK EGY-EGY SZINES KEMÉNYKÖTÉSŰ
PÉLDÁNYÁT.

EHÉTEN ISMÉT UJ REJTVÉNY- SOROZATOT INDITUNK MEG:

A feladat a következő. Leírjuk valamelyik filmsztár
nevét. Így :

ELISABETH BERGNER

Most kettévágjuk a nevet :

ELI JADLIII BERGNER

és ebből az érdekes abrakadabrából kell kitalálni, hogy
melyik filmsztár nevéből van szó. Az első feladat ezekután
természetesen nem Bergner, hanem az itt következő:

UKLIA UKARDU

Tessék kitalálni, hogy melyik filmsztár nevének a fele ez?
A jutalmak ezúttal is mozijegyek, fényképek, könyvek...

A FELTÁMADT HALOTT

IRTA: FEHÉR ARTUR

Vannak, akik hisznek a feltámadásban, de viszont rengeteg azoknak az istentagadóknak is a száma, kik azt mondják:

— Ugyan kérem, még senki se jött vissza a másvilágról.

Ez tévedés, mert igenis vannak olyanok, akik a másvilágról visszajöttek, hogy megszűre ne kelljen menni, példának okáért, mingyárt itt vagyok — én.

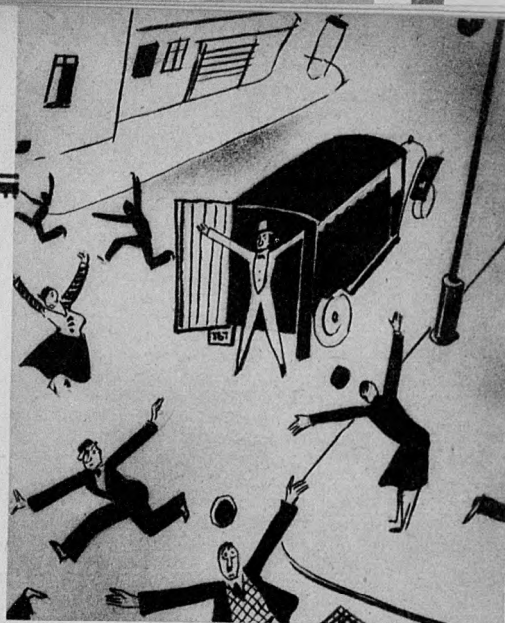
— Remélem kérem, semmi okuk nincs, hogy kételkedjenek a szavaimban! De ha véletlenül mégis akadna valaki önközül, aki csodálkozva fogadná kijelentésemet, úgy kérem az illetőt, menjen csak egész bátran a Wesselényi ucca 69-be, hol ezelőtt laktam s kérlezzék csak meg egész nyugodtan a vicinét, vagy a szomszédomat, a Schwarz fűszerest, hol könyvre szoktam volt vásárolni, vagy Mauthner bácsit, a „gyors-szabót”, majd meghallja fölük személyesen, hogy minden szavam olyan igaz, mint a Szentírás. De ha a fentnevezett urak nem lennének elég szavahihetők ama merész kijelentésem igazolására, hogy van valaki, aki visszajött a másvilágról s az az illető én vagyok; úgy méltóztassanak csak egész bizalommal a kávéház törzsvendégeihez fordulni, ők, ha kell, akár meg is esküdnek arra, hogy igaz, amit mondok. Afelől egészen nyugodt vagyok, hogy nem fognak hamisan esküdni, mert önközül a fejüket csóválják. Utóvégre, ha két tanu a törvény előtt elégséges, miért kívánják tőlem, hogy az egész Wesselényi uccát idehívjam esküdni?

Azt azonban nem mondom, hogy lehetséges az is, hogy a viciné már nincs a 69-ben s a Mauthner bácsi is esetleg becsukta már a gyors-szabóműhelyét, ami nem tartozik manapság a csodák közé, hát inkább én mondom el az esetet, úgy, ahogyan megtörtént s aminek igazolására olyan tanukat soraköztetők fel, mint például a viciné a Wesselényi ucca 69-ből és a...

...Hatvanban szavaltam — tizenhárom ember előtt... ezt nem a szövec miatt írom, hanem bizony Isten nem voltak többen az előadóestélyemen. Hiszen, ha a városka műpártoló közönsége, számarányokban kifejezve, hű maradt volna a nevéhez, talán egy üveg pezsgőt is kinyitattam volna örömmömben, a helybeli egyetlen kávéházban, mely a helybeli egyetlen szálloda épületébe volt beaplíkálvá; sajnos, nem az utolsó divat szerint.

En viszont a 13-as számhoz alkalmazkodván — szerencsétlenül éreztem magamat.

El innen! Vissza, haza, Pestre! Így okoskodtam... Hogy egyáltalában okoskodtam, már az is szerencsétlenség volt... Ha a fényugár másodpercenként 300 kilométert tud megtenni, miért ne tudnék én 70 kilo-

métert megtenni egy rövid időn belül, annál is inkább, hisz én is „fényugár” vagyok, „mely áttört hazánk komor kultúráis fellegén” — írta rólam egyszer az „Apc Zagyvasszántói Közlöny.”

Sajnos, vonatom már nem volt, tizenegy óra után már csak tehervonatok dőcögtek hazánk szeretett fővárosa felé s én szomorúan üldögéltem a szállodában beaplíkált kávéházban, mikor a főpincérnek mentőötlete támadt.

— Kérem, művész úr, álljon ki az országútra, mert Pest felé ilyenkor is gyakran mennek autók. Biztosan fölveszik.

Kiálltam az országút közepére, frakkban, táskával a kezemben s vártam. A kávéház redőnyeit lehúzták... a gázlámpákat eloltották... Sötétség borult a kis városkára, mint egykor Egyiptom országára... Tizenkettőt ütött a toronyóra... ilyenkor kapnak kiemenőt a szellemek... megboroztam... félni kezdtem... lábaim remegtek az izgalmtól s ha le nem ülök a táskámra, ott estem volna össze az országút közepén.

Azt hiszem néhány másodpercre elvesztettem az öntudomat, mert mikor magamhoz tértem, vakító fényugarak löveltek a szemembe s hirtelen azt hittem, a mennyországban vagyok, de aztán vettem csak észre, hogy egy autó stoppolt le pont előttem s annak — reflektorai szűrtak a szemembe. — Hullaszállító autó volt. — Fekete, komor, mint a bűnös lelkiismeret. Az első pillanatban megdöbentem. Aztán józanul kezdtem gondolkodni. Eh, neveltség! Jobb, ha élve visznek magukkal, mint vinnének, ha lelkem most mint a fényugár visszazállt volna Temetőjéhez.

Bemutakoztam, aztán felültem az emberek mellé.

A Délibáb 40. számában közölt filmrejtély helyes megfejtése: *Hermann Speelmanns*, a *Titokzatos ajtó*, a *Varsói bál* és a *Megzavart nászút* egyik főszereplője.

KI MIT NYERT?

Rausch László :
két jegyet A RADIUS—METRO—FILMPALOTÁBA.

Székely Jolán :
két jegyet A RADIUS—METRO—FILMPALOTÁBA.

Berend Juci :
két jegyet AZ UFA FILMSZINHÁZBA.

Halasy Miklós :
két jegyet AZ UFA FILMSZINHÁZBA.

Pető Magda :
két jegyet A CAPITOL FILMSZINHÁZBA.

Szabados Erna :
két jegyet A CORVIN FILMSZINHÁZBA.

Krausz Józsefné :
A ROZGONYI-ATELIER MŰVÉSZI FELVÉTELÉRE
JOGOSÍTÓ UTALVÁNYT.

Révész Tibor
Kallós Jolán
Benedek Ferenc
Mérei Árpád
Kiss Mimi
Peterdy Annie

CSERMELY GYULA: HÁROM FEKETE FÉLHOLD
CIMŰ REGÉNYÉNEK EGY-EGYSZINES KEMÉNYKÖTÉSŰ
PÉLDÁNYÁT.

EHÉTEN ISMÉT UJ REJTVÉNY- SOROZATOT INDITUNK MEG:

A feladat a következő. Leírjuk valamelyik filmsztár
nevét. Így :

ELISABETH BERGNER

Most kettévágjuk a nevet :

ELI JADLI III DEKUNER

és ebből az érdekes abrakadabrából kell kitalálni, hogy
melyik filmsztár nevééről van szó. Az első feladat ezekután
természetesen nem Bergner, hanem az itt következő:

UKLIA UKRDU

Tessék kitalálni, hogy melyik filmsztár nevének a fele ez?
A jutalmak ezúttal is mozijegyek, fényképek, könyvek...

A FELTÁMADT HALOTT

IRTA: FEHÉR ARTUR

Vannak, akik hisznek a feltámadásban, de viszont rengeteg azoknak az istentagadóknak is a száma, kik azt mondják:

— Ugyan kérem, még senki se jött vissza a másvilágról.

Ez tévedés, mert igenis vannak olyanok, akik a másvilágról visszajöttek, hogy mesz-szire ne kelljen menni, példának okáért, min-gyárt itt vagyok — én.

— Remélem kérem, semmi okuk nincs, hogy kételkedjenek a szavaimban! De ha véletlenül mégis akadna valaki önközül, aki csodálkozva fogadná kijelentésemet, úgy kérem az illetőt, menjen csak egész bátran a Wesselényi ucca 69-be, hol ezelőtt laktam s kérdezze csak meg egész nyugodtan a vicinét, vagy a szomszédomat, a Schwarz fűszerest, hol könyvre szoktam volt vásárolni, vagy Mauthner bácsit, a „gyors-szabót”, majd meghallja tőlük személyesen, hogy minden szavam olyan igaz, mint a Szentírás. De ha a fentnevezett urak nem lennének elég szavahihetők ama merész kijelentésem igazolására, hogy van valaki, aki visszajött a másvilágról s az az illető én vagyok; úgy méltóztatassanak csak egész bizalommal a kávéház törzsvendégeihez fordulni, ők, ha kell, akár meg is esküdnek arra, hogy igaz, amit mondok. Afelől egészen nyugodt vagyok, hogy nem fognak hamisan esküdni, mert önköz a fejüket csóválják. Utóvégre, ha két tanu a törvény előtt elégséges, miért kívánják tőlem, hogy az egész Wesselényi utcát idehívjam esküdni?

Azt azonban nem mondom, hogy lehetséges az is, hogy a vicinét már nincs a 69-ben s a Mauthner bácsi is esetleg becsukta már a gyors-szabóműhelyét, ami nem tartozik manapság a csodák közé, hát inkább én mondom el az esetet, úgy, ahogyan megtörtént s aminek igazolására olyan tanukat sorakoztattok fel, mint például a vicinét a Wesselényi ucca 69-ből és a...

...Hatvanban szavaltam — tizenhárom ember előtt... ezt nem a szóvicc miatt írom, hanem bizony Isten nem voltak többen az előadóestélyemen. Hiszen, ha a városka műpártoló közönsége, számarányokban kifejezve, hű maradt volna a nevéhez, talán egy üveg pezsgőt is kinyitattam volna örömben, a helybeli egyetlen kávéházban, mely a helybeli egyetlen szálloda épületébe volt beapl-kálva; sajnos, nem az utolsó dívat szerint.

En viszont a 13-as számhoz alkalmazkod-ván — szerencsétlenül éreztem magamat.

El innen! Vissza, haza, Pestre! Így okos-kodtam... Hogy egyáltalában okoskodtam, már az is szerencsétlenség volt... Ha a fényugár másodpercenként 300 kilométert tud megtenni, miért nem tudnék én 70 kilo-

métert megtenni egy rövid időn belül, annál is inkább, hisz én is „fényugár” vagyok, „mely áttört hazánk komor kultúrális felle-gén” — írta rólam egyszer az „Apc Zagyva-szántói Közlöny.”

Sajnos, vonatomb már nem volt, tizenegy óra után már csak tehervonatok döcögtek hazánk szeretett fővárosa felé s én szomorúan üldögéltem a szállodában beapl-kált ká-véházban, mikor a főpincérnek mentőtletete támadt.

— Kérem, művész úr, álljon ki az ország-útra, mert Pest felé ilyenkor is gyakran mennek autók. Biztosan fölveszik.

Kiálltam az országút közepére, frakkban, táskával a kezemben s vártam. A kávéház redőnyeit lehúzták... a gázlámpákat eloltot-ták... Sötétség borult a kis városkára, mint egykor Egyiptom országára... Tizenkettőt ütött a toronyóra... ilyenkor kapnak ki-menőt a szellemek... megborzongtam... félni kezdtem... lábaim remegtek az izga-lomtól s ha le nem ülök a táskámra, ott estem volna össze az országút közepén.

Azt hiszem néhány másodpercre elveszt-hettem az öntudomat, mert mikor magam-hoz tértem, vakító fényugarak löveltek a szemembe s hirtelen azt hittem, a mennyor-szágbán vagyok, de aztán vettem csak észre, hogy egy autó stoppolt le pont előttem s annak — reflektorai szúrtak a szemembe. — Hullaszállító autó volt. — Fekete, komor, mint a bűnös lelkiismeret. Az első pillanat-ban megdöbbentem. Aztán józanul kezdtem gondolkodni. Eh, nevetséges! Jobb, ha élve visznek magukkal, mint vinnéngk, ha lelkem most mint a fényugár visszaszállt volna Te-remtőjéhez.

Bemutatkoztam, aztán felültem az em-berek mellé.

— Színésznek tetszik lenni? — kérdezte a sofőr naíval.

A hatvani Tizenhármak jutván az eszembe, magamban gondoltam, tetszeni bizony nem tetszik, hogy színész vagyok, de hát hangosan nem mondtam, mert úgy mondván, viccnek is még ez egyszerű emberek előtt régi lett volna.

— Vittünk mi már sok színészt — dicselkedett a sofőr.

— Mikor? — kérdeztem aggodalmasan.

— Mikor? Mikor meghóttak — büszkélkedett tovább.

Az autó vadul robogott a néma éjszakában. Az üres koporsó a kocsi belsejében kísértetiesen kopogott. Néhány nyúl ijedten szaladt át az országúton, mert éppen egy erdőn mentünk keresztül. Páran versenyt futottak a masinával, megvadítván a reflektoroktól. Egyet el is ütöttünk.

— Kiket vittek? — kérdeztem tompán.

— Hát a Tanay, meg a Fenyvesi színész urakat, meg a... — és sorba megnevezte szépen mindazokat a drága kollégáimat, kikkel éveken keresztül együtt játszottam a Vigszínházban annak idején. Felsőhajtottam! Istenem, ki emlegeti már őket? Csak a halottaskocsi sofőrje, a társa, meg én most... A közönség?!

Csak addig, míg elföldelték őket. Amíg friss a hír, amíg szenzáció volt, hogy meghaltak. Nem tovább. Miniszterek buknak — egy napi szenzáció! Királyokat taszítanak le a trónokról — két napi újdonság! Országok pusztulnak és születnek — egy heti inger! Mi ezekhez képest egy színész elmaradása a nagy ensambléból, hol a közönség is szereplője a nagy életkomédiának?

Ezer és ezer kedves epizód jutott eszembe nagy kollégáimról azalatt a másfél óra alatt, míg a halálautó Pest határához ért. Megkönnyebbült a szívem, mert éreztem, hogy leróttam hálámat a rájuk való megemlékezéssel.

Kábultságomból a sofőr rázott fel.

— Baj van, színész úr!

— Mi az Istenért? — kérdeztem ijedten. — Vagy tessék leszállni, vagy beülni a kocsiba, mert ha megtudják, hogy idegent viszünk, még elcsapnak bennünket. Az ilyenre nagyon szigorúak a feljebbvalóink.

— Egyszóval üljek a koporsó mellé? — kérdeztem.

— Akár rá is! Nekünk mindegy. Csak meg ne lássa a rendőr az urat.

Bélyeggyűjtők! 100 különféle Argentína, Barbados, Bolivia, Brazília, Chile, Costarica, Columbia, Cuba, Dominika, Ecuador, Guadeloupe, Guatemala, Guyana, Honduras, Jamaica, Martinique, Nicaragua, Paraguay, Peru, Salvador, Trinidad, Uruguay és Venezuela bélyeg ára csak 2 pengő. Szép bélyegeket kiválasztásra 1, 2, 3 filléres darabonkénti egységáron küldök. Kérjen árjegyzéket: Szöllinger Sándor, Pestszentdörnye.

Mielőtt beszálltam volna, a másik ember megkérdezte.

— Hol tetszik lakni? Megmondtam.

Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem szorongtam ott a kocsi belsejében a koromsötét deszkafalak között a kopogó koporsó szomszédságában, de sokkal több volt bennem az édes emlékek hangulata, semhogy ne tettem volna túl magamat a dajkamesék riasztató félelmén.

Tapolczai Dezső, az aranyos kedélyű Tapi jutott eszembe. Tyűh! hogy kiszínezné ő a jelenlegi helyzetet, ha vele történt volna meg történetesen ez az eset. De őt is elvitte már a kegyetlen sofőr a többikkel oda, hová engemet is vinni fog egyszer. Talán nemsokára.

De én nem színezem ki, nem teszek hozzá semmit se a fantáziámból, hanem úgy mondom el, ahogyan megtörtént.

Tizenöt perc múlva megállt a halottaskocsi a Wesselényi ucca 69 előtt. Aki a kora reggeli órákban akkor az uccán volt, mind odaszaladt. Majd a jó pesti kíváncsiak nem lesznek kíváncsiak!

Ott volt Schwarz, a fűszeres, akinek oly régen fizettem, hogy méltán azt hihette, elköltöztem a másvilágra. Ott volt Mauthner bácsi, a „gyorsszabó” ugyanazokkal a gondolatokkal. Ott volt a viciné, ki éppen a napi szemétdagokat nyomta erőlködve felfelé a szemetes kocsisnak. Az Equator kávéház hajnali vendégei is kitódultak az uccára. Mögöttük a cigánybanda és néhány hajnali járőkelő, egy feltűnően kövér cseléd-lány és az uccaseprő...

Kinyílt a halálautó ajtaja és én frakkban, kezemben az utazótáskával megjelentem előttük, mint egy feltámadt halott, ki most érkezett meg a másvilágról, vissza a piszkos sártekére.

A hafás szinte leírhatatlan volt. Pontosan ez történt.

A szemeteskocsis ijedtében a viciné fejére ejtette a szemetes ládát.

Schwarz, a fűszeres duplán fogó ceruzáját, hál' Istennek, beejtette a csatorna rostélyán.

Mauthner bácsi, a „gyorsszabó” lábai gyökeret vertek a rémülettől — lassan, de biztosan.

Egy kávéházi bohém elkurjantotta magát: „Csuhaj, sose halunk meg!”

A cigánybanda iszonyatos futásnak eredt s csak a nagyobböcs nem mozdult — érthetetlen cökknál fogva.

Az uccaseprő és a szemeteskocsis térdreestek és remegő ajkakkal imádkozni kezdtek.

A pillanatfelvételtől csak ennyit sikerült megörökítenem, mert a másik pillanatban már leugrottam a kocsiról s méltóságteles léptekkel, mint ahogy egy feltámadt halott-hoz illik, lassan igyekeztem be a házba...

AKI HAT HÓNAP ALATT ÖTSZÁZEZER PENGÖT VERT EL

Öt évvel ezelőtt feltűnt Berlin egyik legelőkelőbb szállodájában egy fiatal, gyönyörű nő. A szállodának egyik legszebb lakosztályát foglalta le magának, rengeteg eszkere és pénze volt és alig egy hónap leforgása alatt két autót is vett magának.

Annyira dobálta a pénzt, hogy még a rendőrségnek is feltűnt és egyik nap megjelent nála a szálloda detektívje és igazolásra kérte föl a tékozló vendéget. A fiatal hölgy elővette útlevelét, majd megadta Berlin egyik legelőkelőbb közjegyzőjének a címét, ahol azután a rendőrség azt a felvilágosítást kapta, hogy a kérdezett hölgy nemrégiben vette fel mintegy ötszázezer márkát kitevő örökségét egyik nagybátyja után. Most már azután zavartalanul folytathatta pazarlásait, amelyről akkoriban még a lapok is megemlékeztek.

Ugyanez a hölgy alig egy évre rá ugyan csak Berlin egyik zűgyszállodájának egyik padlásszobájában található öt márkával a zsebében, minden támasz és jövő nélkül. De megmaradt egyetlen jó ruhája és a szépsége.

Egy napon felkeresett egy artistaügyenőket, akinek elpanaszolta a baját.

— Ön szép is, fiatal is — felelte az ügynök, — de ez nem elég ahhoz, hogy valaki artista legyen. Tud ön valamit ?

Hát bizony mást nem igen tudott, mint táncolni, de viszont kitűnően táncolt. Az ügynök egy táncsoportba helyezte el és így megszabadult a mindennapi gondoktól. A milliomošból lett táncosnő már kicsi korában nagy érdeklődéssel nézte a kötél-táncosokat és amikor csak szerét éjthette, megnézett olyan előadást, ahol ilyenek szerepeltek. Most maga is ezt gyakorolta minden szabad percében.

Alig hat hónapra rá megjelent ugyanannál az ügynöknél és megkérte, hogy hozza be öt egy estére valamelyik varietébe, hogy bemutatthassa új önálló számát. Az ügynök kieszközölte, hogy mint „próbaszám” fel léphessen.

A lány tényleg nagyon ügyes volt és igen nagy sikert aratott.

... Párizsban történt, hogy az Empire varietében az egyik este lázasan lépett fel és leesett az öt méter magasán kifeszített

Lydia Diaz

kötélről. Esméletét vesztette. Kihívták a mentőket, akik eléggé súlyos állapotban szállították be az egyik párizsi klinikára.

A spanyol táncosnő — mert hiszen mindenütt annak mondta magát — rövid időre rá a klinikán magához tért.

Egy spanyolul eléggé jól beszélő orvost küldtek a beteg mellé. Ekkor azonban kisült, hogy Lydia Diaz egyetlen szót sem tud spanyolul, persze franciául még kevésbé.

Az orvosok nem tudták magukat megértetni vele, míg végre előkerült egy beteg, aki pár szót tudott németül. Így is csak nagynehezen értették meg egymást, mert Lydia bizony jól csak magyarul tudott.

Azért vette fel a spanyol nevet és azért mondta mindenütt, hogy spanyol, mert szégyellte, hogy azt a hatalmas vagyont elpazarolta és addig haza sem akart menni, ameddig vagyonának legalább egy részét vissza nem szerezte. Meg is tartotta a szavát.

Nemrégiben itthon volt és két hónapig pihent gyönyörű budai villájában. Nagyon erős iramban közeledik ahhoz az időponthoz, amikor újra gazdag lesz. Most azonban — amint ő maga mondja — vigyázni fog magára, mert most látja, hogy milyen nehéz pénzt keresni.

Megyeri István.

DÉLIBÁB SZINPADA

A TENORISTA

KOMÉDIA. IRTA: SEBESTYÉN EDE

Az előadás joga a szerzőé. (VI. Hunyady tér 1.)

SZEMÉLYEK: *Leontin* 34 éves, de 24-nek látszik
Klementin 30 éves, de 40-nek látszik
A szobaleány

(Elegánsan berendezett kisebb női szalon, zongorával. Délután. *Leontin* a zongoránál ül, de háttal fordulva. *Klementin* vele szemben, kezében himnuszal, de nem dolgozik.)

ELSŐ JELENET *Leontin, Klementin*

Leontin: Hát tudod, sok szép estélyen voltam már, de olyan fényeset, mint a tegnapi, sohasem láttam még.

Klementin: Kinél voltatok?
Leontin: Hadadi Fülöp báróknál. Ismered a palotájukat a Fasorban?
Klementin: Csak az uccáról, bent nem voltam még.

Leontin: Hát ahhoz hasonló szépet még királyi palotában is ritkán lát az ember. A lépcsőház csupa márvány, a termekben minden csupa selyem, arany, perzsaszőnyeg, kristályüveg és csiszolt tükör.

Klementin: És kik voltak ott?
Leontin: A legnagyobb bankárok, politikusok, írók, művészek, tábornokok, sőt még egy püspök is. A legnevezetesebb vendég azonban Giacomo Rosso, a világhírű tenorista volt, aki holnapután vendégszerepel először az Operában. Mindenki csak őt nézte, körülötte tolongtak férfiak és nők és mindenki csak az ő szavát akarta hallani. Az asszonyok majd megbolondultak érte, de ő nem áll szóba mindenkivel.

Klementin: Te beszéltél vele?
Leontin: Velem beszélgetett legtöbbit. A többiek majd meghaltak az irigységtől. Holnaputánra, amikor először énekel, minden jegyet elkaptok, sőt holnapra sem lehet jegyet kapni, pedig holnap csak néző lesz.

Klementin: Nektek van jegyetek?
Leontin: Nincs. Kétségbe vagyok esve, hogy még nem tudtam szerezni, de remélem, Poldinak sikerül, akármibe kerül. Föld alá süllyednék szegényletemben, ha nem lehetnék ott.

Klementin: A barátnőd persze mind ott lesznek.
Leontin: Természetesen. De nemcsak azért, hanem a művésznek is megmondtam, hogy ott akarok lenni az előadáson és nem mennek előadás után a szeme elé kerülni, ha nem kapnék jegyet.

Klementin: Hol lesztek előadás után?
Leontin: Zalai Záhreichék, akik ott voltak az estélyen, az egész társaságot meghívták a művész tiszteletére előadás utánra.

Klementin: Milyen boldog lehetsz te, kedves Leonám!

Leontin: Bizony, drágám, amikor még a tiszasülyi korzó volt az egész birodalmam, nem gondoltam, hogy valamikor ilyen nagyszerű életet fogok élni. Látod, szívem, ha te is

olyan bátor lettél volna, mint én, ha te is mertél volna kikezdeni a Pestről lerándult kocavadászokkal, akkor talán te is egy jó módú pesti Spitzernek a felesége lennél és nem a tiszalápi járási doktor özvegye.
Klementin: Nem tehetek róla. Így volt megírva a sors könyvében.

MÁSODIK JELENET *Előbbiek, a szobaleány*

Szobaleány (levelet hoz tálcán): A levélszekrényben volt.

Leontin (gyorsan átveszi és fölbontja a borítékot. Színházi jegy van benne. Az örömtől nagyot sikolt).

A szobaleány: Parancsol valamit a nagyságos asszony?

Leontin (int, hogj mehel).

A szobaleány (kimegy).

HARMADIK JELENET *Előbbiek, a szobaleány nélkül*

Leontin (kitérő örömmel): Klemi, drága Klemi nézz ide! Holnapra páholy, holnaputánra egy jegy az első sorba! Drágám, ha sejténéd, milyen boldog vagyok! Az egész világot magamhoz ölelém boldogságomban! De ki küldhette? Sem névjegy, sem levél nincs mellette. (A borítékot nézi.) Dunapalota-szálloda. (Elsikítja magát.) Dunapalota-szálloda! Hiszen ott lakik az isteni művész! Hiszen ő maga küldte! Klemi,

Bármilyen

használt palackot

legmagasabb áron veszek

**Kávéházak! Szállodák!
Éttermek! Magánlakások!**

Eladás előnyös áron.

POLITZER LÁSZLÓ

I, Szent János tér 2. Tel. 506-35.

te drága Klemi! Tudod, mit jelent ez? Ez a legnagyobb hódítás, amit egy asszony tehet! (Alig tud beszélni a nagy örömtől.) Egy ilyen gögös, elkényeztetett embert meghódítani, akit az egész világon mindenütt unnepelnek! (Nyujtózódik.) Tudod-e drágám, hogy nem egy asszony éveket adna az életéből ezért a hódításért?

Klementin: Mondom, hogy boldog asszony vagy!

Leontin: Tudod, mit jelent ez a holnap páholy? Azt jelenti, hogy a művész meglátogat előadás közben, sőt talán az egész előadást együtt fogjuk végignézni!

Klementin: És Poldi nem megy veled?

Leontin: Nem, drágám. A művész bizonyára egyedül akar lenni velem.

Klementin (bátortalanul): Azt hiszem, a férjnek joga van hozzá, hogy ott legyen, ahol a felesége van.

Leontin: Drágám, vannak esetek, amikor a férj jelenléte nem szükséges. Sőt.

Klementin (zavarban): Dehát utóvégre nem történhetik semmi olyas, amit Poldi kifogásolhatna...

Leontin: Nem? De sőt.

Klementin (ijedten): Hogy-hogy?

Leontin: No, Istenem, ha egyszer szemet vetett reám a Művész!

Klementin (megriadtan): De mire gondolsz?

Leontin: Igazán fölösleges és naiv kérdés.

Klementin: És Poldi, a férjed? Róla megfeledekszel?

Leontin: Nem feledeksem meg, hanem egy ilyen nagy művész, egy ilyen világhírű ember: az egészen más. Te, az olyan egyszerű dolog, mikor egy asszony ott sűtkérezhet egy ilyen nagyhírű, unnevelt művész közelében! Olyan isteni érzés lehet az: lángalobbanni és elolvadni ilyen híres ember szerelmének a tüzei, bizalmas kettesben lenni vele, akit minden este ezrek bámulnak nagy elragadtatással! Becéző, bizalmas néven szólítani azt, aki a színpadon hercegeket meg királyokat játszik! És azután, amikor vége a barátságának, amikor a hős továbbmegy hódító útján, figyelni az újságokban, hogy merre jár, hol hódol-

nak neki az emberek és mindig arra gondolni: ez az ünnevelt ember egészen az enyém volt és én egészen az övé. Olyan boldogság és büszkeség ez, amely százszor többet ér a nyárspolgári hűségnél.

Klementin (bátortalan érdeklődéssel): És mondd, kérek, szép férfi?

Leontin: Hogy szép-e? Nincsen olyan festő, aki szebbet tudna festeni, vagy szobrász, aki szebbet tudna faragni. Magas, erőteljes, formás termete van. Szeme fekete, villogó, szenvedélyes, de szelíd. Haja fekete, sűrű és selymes. A hangja lágyan zeng, mint a legszebb cselló és belelopózik az ember szívébe. Aki csak egyszer is hallotta ezt a hangot, soha el nem felejtí többé, de nem lehet elfelejteni tökéletes alakját és klasszikus arcát sem. Most, hogy beszélek róla, szinte magam előtt látom. Mondd, nincs itt? Nem ül ott az ottománon? Nem ő mereszti reám a szemét?

Klementin: Ne tréfálg, szívem, hiszen nincs itt kívülünk senki!

Leontin: Komolyan mondom, drágám, úgy tetszik, mintha most is itt lenne előttem. Máris lázas vagyok a boldogságtól és a türelmetlenségtől. Ah, holnap, holnap, holnap este! (Más hangon.) Tudod, drágám, így képzelem el a holnap estiét. A művész az igazgató páholyából nézi végig az első fölvonást, azután mingyárt átjön az én páholyomba. Erre visszahúzódnak a páholy mélyébe vagy ha a művész úgy akarja: a bársonyfűggyöny mögé. Kezdődik a második felvonás. Leülünk, szorosan egymás mellé és a színpadra nézünk, a közönség azonban minket fog nézni. Előadás után vacsorázni megyünk a Dunapalotába. Jobbnál-jobb ételeket és italokat fog fölhorodtatni, de nem lesz türelmünk enni, csak csipegetünk mindenből, inkább inni fogunk. Azután a művész sokatmondó tekintettel rám néz, én órá és mindent megértünk. Negyed órával később engem fog ölelni az a kar, amely olyan sok nagy művésznőt és szép asszonyt ölelt már és én a szerelmnek és a hódolásnak eddig sohasem érzett forróságával adom

GÉVA

a legmodernebb eszközökkel dolgozik. Az a nő, aki a **GÉVA** kozmetikai intézetet felkeresi, megőrzi fiatalágát és szépségét. Forduljon bizalommal **GÉVA** kozmetikai intézethez, ahol díjtalanul kap tanácsot, akár személyesen, akár válaszbelveges levélben kéri. A szépítő eljárások egész légiója áll itt a látogatók rendelkezésére:

- Végleges, diatermiás hajszáleltávolítás.
- Végleges szemölcsirtás.
- Szeplőégetés.
- Kvarcfénykezelés.
- Arevibrációk.
- Pattanások eltüntetése.
- Vörös bőr megszépítése.
- Száraz, zsíros, színtelen bőr megszépítése.
- Arepakkolások.
- Kikészítés uccára és estélyre.
- Krémek, gyöggypúderekből stb. eladása.

Tanítványok kiképzése!

73

Kozmetikai intézet

IV, Irányi u. 21-23. télelelet 4/b

Telefón: 35-9-04

Délélelt 11-1-ig Délután 3-6-ig

A jó ujság jó barát

**A
8
ÓRAI UJSÁG
a legjobb barát.**

**Megbízható,
hű,
igaz**

**Ára
6
fillér.**

át magamat a művész szenvedélyének. Ah, Klemi, drága Klemi, ha tudnád, milyen boldog vagyok!

(Az íróasztalon leő telefon megszólal.)

Klementin (oda akar menni).

Leontin: Hagyd, kérlek, majd én. Hátha ő hív? (Odamegy a telefonhoz és fölbeszi a hallgatógagylót. Csaldóltan.) Te vagy, Zelmám? Csókollak. (Kézét a beszélőgagylóra teszi.) Mindig alkalmatlan időben zavar. (A telefonba.) Igen, én vagyok, csókollak, drágám! Parancsolsz? Köszönöm, jól. (Hallgat.) Nagyon sajnállak, drágám, hogy nem tudtál szerezni. Én kimondhatatlanul boldog vagyok, hogy ott lehetek. (Hallgat.) Nem, nem az uram vette. (Hallgat.) Azt nem árulhatom el. (Hallgat.) Mindenáron ott akarsz lenni holnap is? (Kézét a gagylóra teszi.) Még csak az kellene! Képes lenne elhódítani tőlem a művészt. (A telefonba.) Tulajdonképpen nem is érdemes olyan nagyon tülekedni. Tudod, drágám, ez inkább csak olyan divatnagyság, olyan reklámművész. Én is csak azért megyek, mert véletlenül kaptam jegyet. (Hallgat.) Mégis ott akarsz lenni? Hát ha olyan nagyon ott akarsz lenni, akkor elárulom neked, hogy a művész igazi neve nem Giacomo Rosso és nem igazi olasz, hanem Roth Jakabnak hívják és egy igazi pesti. (Hallgat.) Persze, hogy az egészen más. Most legalább nem búsulsz majd, hogy nem lehetsz ott. Pá, aranyos, drága szívem, pá!

Klementin (egyre fokozódó csodálkozással hallgatja Leontint): Miért szóltad úgy le a művészt?

Leontin: Nem akarom, hogy az az erőszakos, tolatkódó asszony ott legyen. Képes lett

volna a páholyunkba feljönni és odaülni közém és a művész közé. Veszedelmes asszony, mert csinos arca és szép teste van és úgy tud odahajolni a férfiakhoz, hogy megszédülnek a sokat ígérő látványától.

Klementin: Akkor meg minek mondtad neki, hogy milyen kimondhatatlanul boldog vagy, hogy ott lehetsz?

Leontin: Hogy fájjon a szíve a gonoszoknak! Ez az asszony csodálatos módon mindig megérzi távolból is, mikor a legalkalmatlanabb és rendszerint olyankor hív a telefonhoz. Most is egészen kiragadott ábrándozásomból. Nos, szívem, és tudod, másnap, a „Lohengrin”-ben, amikor az ezüstpikkelyes és sisakos lovag a színpadra lép hattyúvonta csónakából és az ékszerektől ragyogó közönség tapsviharral üdvözl, akkor én az előző esti emlékektől lángbaborult arccal és örömtől reszketve gondolok rá, hogy ez a ragyogó, megcsodált jelenség, ez a hódító férfi az enyém volt tegnap és én az övé. Te, az olyan nagyszerű dolog lesz, ha a művész aztán majd leveleket ír nekem! Tudod, az ilyen levelek évszázadokig megmaradnak és sok nő tette magát örökre híressé azzal, hogy nagy emberek szerelmének lángjánál sütkezett. Az ilyen embereknek még a szerelmesleveleit is ki szokták adni haláluk után, amikor könyvet írnak róluk. Mondhatom, drágám, most szégyelem kissé a nevemet, mert az, ugy-e, komikus lesz, ha majd egyszer a művész életrajzában ezt a címet adják egy szép, meleghangú levélnek: Giacomo Rosso levele Spitzer Lipótnéhoz. Pfáj! És én nem tudom rávenni ezt az embert, hogy megmagyarosítsa a nevét.

NEGYEDIK JELENET

Előbbieik, a szobalány

A szobalány (belép és megáll az ajtóban): Nagyságos asszony, kérem, a Füreidi nagyságos úr leküldött az operajegyekért, mert ő küldte haza, de a szolga elvesztette az emeletet és a mi szekrényünkbe dobta a levelet.

Leontin (meredten, rémülten néz a szobalányra): Mit akarnak? A jegyeket?

Szobalány: Igen. Azt mondja a Füreidi nagyságos úr, hogy a szobalánya, hogy a nagyságos uruk a Dunapalota szállodából küldte haza a jegyeket egy új szolgálával és az csinálta a galibát.

Leontin (mozdulatlanul áll, nem is figyel a szobalányra).

Klementin: Hol vannak a jegyek?

Leontin (gépiiesen az íróasztalra mutat).

Klementin (elveszi a jegyeket és átadja a szobalánynak).

A szobalány (el).

ÖTÖDIK JELENET

Leontin, Klementin

Leontin (az ottománra veti magát és hevesen zokog).

Klementin (tíjeden): Leona, drága Leonám, mi bajod?

Leontin (egyre szenvedélyesebben zokog).

Klementin: De Leonám, drágám, miért sírsz? Csak nem azért a színházi jegyért? Vagy talán a művészt siratod?

Leona (hirtelen erőteljes indulatán): Nem is sírok. Miért is sírnék? (Késérő mosolygással.) Csak nem gondolod, hogy egy Roth Jakabért sírni fogok? Én, én — egy Roth Jakabért! (Megelőljő ajkbiggyesztéssel elfordul.)

Függöny.

odaülni
szedelmes
este van
oz, hogy
nivalótól,
ad neki,
og vagy,

hosznak!
mindig
alkalmat
televízió-
trádozá-
snap, a
bikkelyes
tyúvonta
közön-
az előző
és öröm-
ragyogó,
férfi az
az olyan
az aztán
az ilyen
és sok
gy nagy
kérezt.
mesleve-
amikor
drágám,
mert az,
yszer a
ják egy
o Rosso
És én
t, hogy

Nagy-
gyságos
küldte
meletet
let.

(ánpra):

li nagy-
gyságos
te haza
csinálta

a szoba-

a szoba-

hevesen

leonát,

sírsz?

Vagy

Nem is

gással.)

akabért

akabért!

SZEREPESZTÁS:

Bolondos Geo... *Benko Bálint*
Eye Cording... *Sashegyi Erzsébet*
Gladys... *Sajó Lili*
Zachary Mappin *Berky József*
Garrard... *Lengyel József*

IRTA: ZSIGMOND

I. HAVAS

1.

A bolondos Geo — teljes nevén Geoffrey Floyd Potter — nagy kerülővel bandukolt hazafelé. Eppen éjfél volt, szeles, borús nyári éjszaka, amikor megállt a Marlborough streeti rendőrállomás előtt és felnézett a világos ablakokra.

— Szorgalmas emberek! — sóhajtotta, majd dühösen hozzátette: — Mindennap elfogtok egy betörőt és huszonnégy óra mulva rendszerint hazakülditek őket... Micsoda ambíció! Ha én...
— Mit tennél, ha te?... — kérdezte mellette egy bang.

Geo nem lepődött meg, lassan megfordult és kalapja karimája alól belenézett a másik arcába.

— Csak te vagy, öreg foka? — mondta aztán a foga közül. — Ámbár nem tudom, hogy miért nevezlek öreg fókának, amikor a foka minden lehet, csak nem ilyen hosszú, mint te vagy, Pickering...

A másik szemüvege mögül bánatosan pislogott a beszélőre, majd amikor az elhallgatott, így szólt:

— Öreg Geo, éjjel-nappal folyton azon töröm a fejemet, hogy mi történt veled az utóbbi években. Olyan vagy, mintha kicsereáltak volna... Valaki fejbe ütött és úgy látszik, hogy attól az ütéstől még most is kábult vagy...

— Neked meg nincs más dolgod és folyton velem törödsz...

— Ebből is láthatod, hogy változatlanul a barátod vagyok... De még nem válaszoltál arra a kérdésre, hogy mit tennél te, ha nem tudom, mi lennél!

— Azt akartam mondani, hogy bolondok vagytok és kész...

— És mondd, mióta beszélsz te magadban?

— Ha komoly detektívfelügyelő lennél, aminthogy nem vagy az, nem nyugodnál addig, amíg ezt ki nem nyomoznád, de az olyan ember, akinek olyan magason van a

feje, mint neked, annak lassan másznak a gondolatai...

Gabriel Pickering megigazította a szemüvegét és megint pislogni kezdett.

— Hallod, Geo, beszéljünk komolyan. Téged megmérgezték abban a Mills-klubban, ahol hülyítő barátok közé jársz...

Hangja komoly és meleg lett, amikor így folytatta:

— Valami munka után kellene nézned. Akármilyen legyen az, de munka. Egészen biztosan jót tenne, vagy...

Elhallgatott.

— Vagy? — kérdezte a másik és most látszott először érdeklődés a szemében.

— Vagy meg kellene nősiülnöd.

Geo lassan felemelte kezét és barátja vállára tette.

— Igazad van — mondta és a sötétben meredt. — Erre gondolok én is, de szeretném, ha találnál nekem egy nőt, aki fölkeltené az érdeklődésemet. Legalább öt percre... Rögtön feleségül venném...

— Már megint bolondozol...

— Nem. Értsd meg, hogy harminchat éves vagyok és gyereket akarok.

— Nálad sosem tudja az ember, hogy mikor vagy komoly és mikor nem...

— Most komolyan beszélek és véletlenül nem is ittam. Igazad van, a Mills-klubban

HAJFESTÉS!

KOMOL párizsi hajfestékekkel festett haj szebb és természetesebb, mint az eredeti. Egyszerű, gyors, kényelmes kezelés és biztos eredmény.
Díjtalan prospektust küld a vezérképviselet:
Budapest, VI. Teréz körút 40/42.
Jugoszlávia: Zagreb, Petrinjska 29.

meghülyítik az embert. Hajnal előtt nem akartam hazamenni és tizenegykor mégis elmenekültem. Hugh Lambert megint elmondta háborús élményeit és már az első mondatnál meg akartam ölni. Most haza megyek és ágyba fekszem, pedig inasom haza ment a szüleihez és ha ő nincs otthon, akkor ritkán tudok azonnal elaludni...

— Telefonálj egy megbízható dajkáért... Mondd, milyen legyen, szőke, karcsú, kékszemű?

— Kicsoda, a dajka?

— Nem, az a nő, akit elvonnél!

— Szőkehajú, szürkeszemű, kicsi kezű, kicsi lábú és...

— És a többi! Majd telefonálok, ha találsz egyet.

— Nem sürgős, te hétszükszandó. No, Isten veled, öreg cimborá!...

Geo még mélyebben húzta szemére a kalapját, kezét a zsebébe gyűrte és megindult. Gabriel Pickering sokáig bámult utána és még akkor is csóválta a fejét, amikor Geo magas alakja már belevészett a sötétségbe.

— Mi lehet a baja szegény fiúnak? — tűnődött sokáig. Remélem, még nincs késő.

2.

Geo elegáns fiatalember volt, de mindenki ismerte azt a rossz szokását, hogy kalapját olyan mélyen húzta a szemébe, hogy ferdén állt a fején. Kezét is mindig a zsebében tartotta, furcsa imbolygó járással járt és gyakran minden ok nélkül megállt az utcán és teljesen érdektelen dolgokra bámult.

Most is, hogy eleredt az eső, hirtelen megállt és felnézett az égre. Amikor egy kövér esősepp a szemébe hullott, szitkozódni kezdett és dühösen újra megindult. Öt percnire volt házának kapujától, de negyedórába került, amíg odajutott. A kapu előtt megállt, mintha azon gondolkodnék, hogy bemenjen-e, vagy sem, de aztán rövid tétozás után mégis belépett rajta. A kaput lustán bezárta maga mögött, a kulcsot zsebre tette, a lépcsőházban felgyújtotta a villanyt és lassú léptekkel megindult az emelet felé.

Lakásának aajtaja előtt megint megállt, mert a kulcsot kereste és éppen kezébe akadt, amikor valamit meglátott a földön. Vízitöcsa volt.

— Ejnye. Negyedórával ezelőtt kezdett esni, azóta valaki feljött a lépcsőn és éppen az én lakásom aajtaja előtt állt meg...

Halkan felnevetett, majd a kulcsot nesztelenül a zárba toltta és éppen olyan nesztelenül lépett be a tágas hallba. Átsurrant a sötét termen és dolgozószobájának aajtaja előtt megállt. Óvatosan lenyomta a kilincset és a keskeny résen a szobába lesett.

Szinte boldog lett attól, amit látott. Íróasztalán villanyzseblámpa állt, amelynek fénykévéje a nyitott fiókba esett és a fiókban két kesztyűs kéz kaparászott.

Nyugodtan feltárta az ajtót, belépett rajta és így szólt:

— Jó estét!

Az íróasztalnál ülő alak úgy felpattant, mintha revolverrel lőttek volna a feje fölé és dermedten nézett a látogatóra.

Amikor Geo meglátta arcán a fekete selemálarcot, jólédvüen megjegyezte:

— Ugy látszik, hogy eltévesztette a lakást. Én nem rendezek házi jelmezölt...

A betörő hirtelen összeszedte magát és fürge mozdulattal felkapta az íróasztalon heverő revolverét.

— Ne mozduljon és tartsa fel a kezét! — parancsolta fojtott hangon.

— Nagyon szívesen, besurranó úr — mondotta Geo Potter és méltóságteljesen égnek emelte a kezét. — Csak azt szeretném tudni, hogy miért csinált ilyen rendetlenséget a szobámban?... Mit akart ellopni?... De kérem, ne zavartassa magát...

A másik nem válaszolt és még mindig állt és mereven rászögezte a revolvert.

— Ugy látszik, hogy takarékos ember és nem pazarolja a szavakat... Emellett szorgalmas is, mert negyedórája van itt és máris elég nagy rendetlenséget csinált.

— Honnan tudja, hogy csak negyedórája vagyok itt? — kérdezte a betörő halkán.

— Istenem, tizenkét óra ötkor kezdett esni és most tizenkettő húsz van... És maga mindenütt bevizezte a parkettet... Megjegyzem, elég jól látok ilyen félhomályban is... Különbön felgyújtom a villanyt, mert az a zseblámpa nem világít eléggé...

— Ne mozduljon! — mondta a másik és revolvere fenyegetően megvillant.

— A tiltott fegyverviselést Londonban elég súlyosan büntetik, de a gyilkosságot még súlyosabban — mondta Geo halkán és a villanykapcsolóhoz lépett. — Magának esze ágában sincs löni...

Felgyújtotta a villanyt, belevetette magát egy székre és onnan nézte a betörőt. Magas, sovány alak volt, hosszú esőköpenyben, ázott sapkával a fején és arca előtt fekete álarc. Kezein bőrkesztyű volt.

— Foglaljon helyet és gyűjtsen rá! — mondta Geo, amikor befejezte a vizsgáldást. — Tegye le azt a fegyvert, mert elszibbad a keze...

— Én...

— Mi az, nem dohányzik? Kár!

A betörő lassan letette a fegyvert az asztalra és az ajtóra nézett. Geo jókedvüen nézegette, majd lehúnyta a szemét és gondolkodott. Egy pillanatig tartott az egész és máris halk surranást hallott. Amikor kinyitotta a szemét, a betörő a szoba közepén állt, arccal az ajtó felé. Geo úgy nézte őt, mint a lusta vadász a nyulat.

— Ne siessen! — szólt rá, de a betörő futásnak eredi és már-már elérte az ajtót, amikor Geo, mint valami gumilabda, felpattant, két ugrással az ajtónál termett, az é-

Nem sajtóhiba, csak esoda! A „10 Könyvek” első kötete Sinclair Lewis: „Szegény lány pénzt keres” csakugyan 90 fillérbe kerül fűzve és P. 1.90 finom papíron, vászonkötésben.

A földön nem
férfi, hanem
nő feküdt

(Schäffer felv.)

szakai látogatót átkarolta, egyetlen mozdulattal a levegőbe emelte és utána mingyárt brutálisan a földre ejtette.

Egy pillanat múlva már rajta is térdelt.

— Mondtam, hogy ne siessen — morogta és a másik nyakát kereste. Keze azonban hirtelen megállt a levegőben, mert észrevette, hogy a másik nem védekezik. — Ohó, kis báránycám, csak nem lettél beteg?...

Halk nyögés volt a válasz.

— Mi kell, kicsikém, piskóta?

Amikor nem kapott választ, dühösen a másik arcához nyúlt és letépte róla az álarcot.

Vidáman nézett a betörő szemébe, de amikor meglátta az arcát, hangosan felkiáltott.

A földön nem férfi, hanem nő feküdt.

3.

Geoffrey Floyd Potter úgy bámult rá, mint-ha valami más hollygóról származó élőlény került volna a lakásába.

— Szőkehajú és szürkeszemű — nyögte aztán és lassan felállt. Zavartan nézett körül a szobában és amikor szeme megakadt a kalapján, amely a rövid harcban a földre esett és elgurult, támolygó léptekkel megindult feléje. Lehajolt, fölvette és kabátujjával gépiesen törölgetni kezdte. Egy pillanat múlva azonban most gondolt, lecsapta a kalapot, a földön heverő nőhöz lépett és fel akarta segíteni...

— Kérem, álljon fel, mert ott nagyon kényelmetlen lesz...

A nő nem válaszolt, mert elájult.

— Uristen, jól odavághattam! — morogta a férfi, amikor látta, hogy a besurranó nem válaszol és nem mozdul. Tanácstalanul tér-

delt mellette és rémülten nézte a behúnyt szemeket, arcán a kis gödröcskéket és fekete szemöldökét.

— Egy kicsit összenőttek a szemöldökei! — morogta, aztán észbe kapott, felugrott és a szekrényhez rohant. Brandys-üveggel ment vissza a nőhöz és letérdelt melléje. Tölteni akart a szájába, de megzavarodott, amikor észrevette, hogy ajkait összeszorítja. Pillanatokig nem tudta, mit tegyen, de aztán óvatosan az arcához nyúlt és ujjával szájának sarkában felhúzta a bőrt.

— Olyan most a szája, mint egy kis tölcsér! — gondolta magában és tölni kezdte az erős szeszt. Csak akkor kapott észhez, amikor a nő hevesen köhögni kezdett.

— Bocsánat, tényleg egy kicsit sok lehetett — mondta zavartan, gyorsan a földre állította az üveget és felültette a nőt. — Talán egy deci... vagy másfél...

A nő percekig köhögött és amikor kinyitotta a szemét, rémülten nézett a mellette térdelő férfi szemébe.

— Kérem, ne hívja a rendőrséget! — mondotta aztán és sírni kezdett. — Én... én igazán nem akartam...

— Tudom, eltévesztette az ajtót... Nem, nem hívom a rendőrséget, még Gabriel Pickeringet sem hívom, de bárcsak itt lenne és kihúzna ebből a csávából...

— Nem, Pickering felügyelőt se hívja! — könyörgött sírva a leány.

— Ejnye, hát ismeri az öreg Picky!... Nem is tudtam, hogy olyan nevezetes személyiség... Fel tud már állni, kis betörőm? Majd segíték!

(Folytatjuk)

DIVAT ÉS MŰVÉSZET

szépséget szolgálja. Mint igazi hódoló lovag tartózkodóbb is a közelmúlt extravágáns próbálkozásainak divatjánál.

MADELEINE VIONNET gyönyörű kollekciót mutatott és megtartotta a régi nővóját minden tekintetben, minthiába a vevőköre is az arisztokrácia és a pénzvilág legnagyobbjaiból alakult ki. Vonala egyszerűek, simák, angolosak. Ezek azok a ruhavonalak, amelyeket szívesen viselnek a dámák, Színei: fekete, fehér, kevés zöld és barna. Nagyon szép volt egy zöld gyapjuruha, fekete perzsa kabátkával. Ennél is szebben hatott egy kabát, mely hátul gombolódott. Ez azonban olyan modell, aminek a hordását csak a felső tízezer engedheti meg. Gyönyörű volt még egy fekete szatén estélyi ruha, mely férdig szűken és lent keveset kibővülő szoknyával, hátul pedig 30—40 cm. uszályal szencziócszámba ment.

JEANNE LANVIN asszony az idén is kitett magáért, mint minden szezonban. A kollekciója bővelkedett az ötletekben és a szenciációkban. Színei: a Lanvin-zöld, fekete, barna, halványkék, fehér és kevés piros. Anyagai: gyapjú és bársony, sok szatén és marocain, ezenkívül még az ezüst lamék és az arany és ezüst lencse gyöngyök, valamint különböző tüllök. A kollekció egyik leg-szebb darabja egy fekete marocaine ruha volt, mely bokáig ért, széles drapírozott aranyövvel és gallérszerű zöld lencsegyöngy derékkal. Méltó párja volt ennek egy szintén fekete marocain-ruha, nagy fekete sleifnikkal, az egészen szűk szoknyán a deréknál nagy elálló fonatszárnyrészekkel, melyek stuártszerűen hatottak. Nagyon szép volt még egy zöld köpeny barna prémmel.

PATOU-mester a kollekciójában azt hozta, amit mindig: újat, szépet, hordható. Minden modellje szép. Szép, mert egyszerű, új mert a tunikának egy új fajtáját hozta és praktikus, mert egyformán jól öltözteti a soványat és a molettet. Anyagai a kockás gyapjú, buklé, bársony, jersey. Sok a műselyembársony, Patou-krep, a kockás bársony és a szatén délelőttre. Estére bársony, ezüst és aranylamé, brokátok, de ezzel szemben kevés a csipke-ruha. Színei: a feketén kívül, mert ebből rengeteg van, a holló-kék, különböző árnyalatu zöld, fehér és sok fényaszín, satróz zöld és szilvakék keverve. Nagyon szép volt egy Patou-színű bársony estikompilé. A kabát egyenes vonalu, hátul hosszabb spiccebe végződő ezüst rókaprémmel. A ruha dereka aranybrokát, elől spicceben, csipőig hátul turnórszerű raffolt részzel és kis uszályal.

MOLINEUX-nek nagyon elegáns kollekciója van, amely az üdeséget és fiatalságot jelképezi. Lapos, széles vállak, nagy muffok, a szoknyák kissé hosszabbak nappalra, színei: világoskék, rózsaszín és fehér estére, melyekhez ellenkező színű bársonykesztyűk viselendők, színes strucc-

tolldiszítésekkel. Nappalra: fekete, zöld, szürke, beige és kevés barna. Anyagai: nappalra szőrös anyagok, angorák és egész durvaszövésű gyapjuszövetek. Estélyi ruhái mélyen dekoláltak, nagy sleifnikkal megkötve a derékon, raffolt övrésszel, elől nagy virágagakkal díszítve. Szoknyái pedig minden esetben szűkek, uszályal és lent kissé kibővülve.

AUGUSZTA BERNARD kollekciójában sok a sportruha, melyek kis kabátokkal és bolerókkal képezik a komplekét. Egyes szoknyákhoz, puloverek egyenes nyitott kabátokkal járulnak minden hosszúságban. Nagyon sok kabát azonban éppen olyan hosszú, mint a ruha, melyet a legtöbb esetben bőrov tart össze. Anyagok: düfinszövő és jersey, sima pamutbársony, nagyszemű marocain estélyre és délutánra is. Színek: zöld, szürke és természetesen fekete estélyi színek. Halványkék, rózsaszín, zöld, fehér, orchidein, mely okker és a fekete. Szép volt egy matt mély lila-crepp estélyi ruha, melyen vörös fácskátólból valóak voltak a manzsetták.

MARCEL ROCHAS vonalai egyenesek, s főleg a test alakját respektálják. A zsebek nagyon újszerűek, melyek egész stanicliet képeznek. A vállak művésziessé dolgoztattak, egész dobozok vannak a vállrészekbe heillesztve. Az aljak lent spanyolosan kibővülnek és dúsan vannak díszítve. Anyagai: fantázia gyapjúanyagok, csíkos tweedek, sok a kötött jersey és nagyon érdekes gyapjűkelmék. Fényes selymek, pamutbársonyok hosszúszerű lamék. Színei: főleg sötétkék, beige, fekete, fehér, kevés türkiszkék és ezüst díszítések. Az egyik modellkabátban a gomb egészen különösen hatott. Apró kis fémkarikákból volt összeállítva. Egy fekete bársonyruha megkapóan szép volt, melyet hat zsebeske díszített.

MAGGY ROUFF idei kollekciója a legszebb, amit a ház alapítása óta vonalban bemutatott. Minden díszítés a ruhákban alul van. A test vonala az irányadó. Színei: barack, gesztenyebarna, zöld, borvörös, palaszín, azonban nagyon sok a fekete, amely mindig élénk színnel van díszítve. Anyagai: trikó, gyapjúval keverve. Sok az érdekes anyag és a buklé, crep-szatén, vékony feil és taft. Délutánra ugyanazon feil és taftanyagok, estélyre is, csak érdekes szövéssel, valamint matt crep de chine és pamutbársony. Kosztümök bőven prémezve, a slusszban való-nokkal díszítve, néha körül, néha csak elől, amit nagyon emeli az csipőrészs szépségét.

AGNES DRECOLL ebben a kollekciójában felülmulta önmagát. Gyönyörű hosszú kabátjai közül egy fekete ezüstróka prémezéssel nagyon elegáns hatott. Nem kevesebb sikere volt a zöld perzsa kabátoknak, zöld prémmel. Elegáns és megkapó volt egy fekete-tüllruha rózsaszínű kombinálva, valamint egy fekete bársony estélyi-ruha strassz karikával és rózsaszínű bársony-sleifnikkal. Színei: barna, szürke, szürke-pirosal, bronz, sok fekete-lehér, zafirkék és fémszálakkal átszőtt anyagok.

MAMBOCHER az utolsó évek egyik legdivatosabb modellírója Párizsban. Gyönyörű kollekciót mutatott őszi és téli szezonra. Színei: borvörös, sötétkék, rózsaszín, fehér, fekete, zöld és barna. Anyagai: fényes és matt selyem, durva szövésű gyapjúanyagok, taftok, egy marocaine nagyszemű anyag, egészen vastag durva szövésű és rengeteg pamutbársony. Különösen szép volt egy piros szövtruha, kis bársonykabátja.

AMBRUS SÁNDOR

Szerkesztői írások

Neutelen levelekre nem válaszolunk. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímezett és felbélyegzett válaszborítékkal küld. A nekünk szóló levelet így lessék megcímezni: „Déliháb” szerkesztőségének, Budapest, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek. Kéziratokat nem örlünk meg.

Jazzrajongó. 1. A szakszofón nem a mult hangszere. Természetes, hogy érdemes szakszofónt tanulni, mert 16 éven felül kaphat működési engedélyt és elég könnyű az elhelyezkedés. **2.** A külföldön szereplő női zenekarok gázsija igen változó, havi 300 pengőtől 800 pengőig terjedő fizetések léteznek. — **G. József.** Már egyszer üzentünk, de úgy látszik, a válasz elkerülte figyelmet. Üzenetünk úgy hangzott, hogy tudtunkkal olyan formában nem változtathatja meg a nevét. — **Kiskunfőlegyháza.** Minden kozmetikai kérdésére választ ad kozmetikus orvosunk, ha felbélyegzett és megcímezett válaszborítékkal küld be címére a szerkesztőségbe. Gyógypüdért szabad csak használnia. — **Etus 22.** Hetenként kétszer kénes szappannal mossa a haját és az előírt hajszeszelt dörzsölje be fejbőrt utasítás szerint. A hajvegeket vagdossa le s utána ricinusolajjal dörzsölje be. — **D. K. 1. Albert.** Mi csak színházi, film- vagy rádiótárgyú közleményeknek adhatunk helyet. Amikor ön rádióelőadást tart, természetes, hogy bővebben foglalkozunk azzal.

2. Kemény Egonnal mi több ízben foglalkoztunk, sőt mi fedeztük őt fel a nyilvánosság számára. — **Sorsüldözött.** Az ön szempontjából erre a célra a „Pesti Hírlap”, „Az Újság” felel meg. — **Titkár.** Ön azt írja: Diszkrétan figyelemmel kísérem társaságunk egyik tagját. Az illető huszonöt éves, csinos, okos, mai lány. Szórakozópartnerekben soha sincs hiánya, mindig van körülötte egy-két fiú. De ezek az ismeretségek nem tartanak hosszabb ideig s három-négy hét után már új lovakok váltják föl a régieket. Mi ennek az oka? — Mi nem csodálkozunk az illető lány gyors fúvásával. Oka: az ifjúság változott életfelfogásában és nézeteiben rejlik. A huszonöt-harminc év előtti lányt kis, házi kötelességek foglalták le és ha felserdült, szülei bálókba, társaságba vitték, hogy férjhezmenjen. A mai középosztályú lányok legtöbbször naphosszat dolgozik, de munkája után változatosságra vágyik és szórakozni akar.

A „társaságba való bevezetés, farsangok szisztematikus áttáncolása” letűnt a dolgozó lány programjáról, helyett brídzzsalónba és sportklubba iratkozik be. Tagadhatatlan, hogy ilyenkor a legöntudatosabb Miss lelkében is felmerül a remény: „hátha nemesak szórakozópartnert, de talán életfársat is talállok”, — de hamarosan lehűti egy kis környezetfelfogomány. Rájön arra, hogy azok a lányok, fiúk, akik ezeken a helyeken táncolnak vagy sportolnak, jópajtasok ugyan, de ritkán gondolnak a házasságra. Nem akarnak többnek látszani, mint akik és nem titkolják egymás előtt kisebb-nagyobb gondjaikat, de — fizetésüket sem. Ezek az őszinte nyilatkozatok pedig nem igen szolgálnak arra, hogy „jó partinak” illuzióját keltsék. Tudva, hogy a nők minden lépését, mely a fokozottabb szabadság felé vezet, a férfiak még

nagyobb örömmel üdvözlik, mint maguk a nők. De az olyan lányt, akin nagyon is érezni a tánchelyiségek, brídzzsalónok levegőjét, mégis ritkán veszik el feleségül. Az unatkozó lány tehát választhat. Vagy egyedül marad és várja azt a lovagot, ki majd csak valahonnan előbukkan és enyhítő körülménynek tudja be, hogy a lány nem evez, nem brídzzsel, hanem otthon kézimunkázik — és feleségül veszi. Vagy szórakozásból olyan társaságba jár, ahol ninesenek partiképes fiatalemberek és pajtáskodik a fiúkkal. Az a lány, akiről ön ír, a társaság mellett döntött. De valószínűnek tartjuk, hogy mégsem melegedik bele a túlságos bizalmaskodásba. Csak munkájában független és önálló, azon túl úgy viselkedik, mintha garde vigyázna a lépéseire. Ha társaságával kirándulni megy, ő nem sétál külön kettesben; moziba a délutáni előadásra megy és lehetőleg vigyáz arra, hogy ne maradjon ki kapuzáráson túl. Ez pedig a fiúknak nem mindig tetszik, hisz a szórakozópartner fogalma többet enged meg. És a fiúknak vannak néha hangulataik, amikor a legérdekesebb beszédtemát is unalmasnak találják. De a lány kitér ezek elől a hangulatok elől. És ezért otthagyják őt. Kedves titkár úr, figyelje csak továbbra is a lányt. Meglátja, egyszer mindvégig mellette marad valaki. — „Kossuth”. Sajnos, alig hisszük, hogy ezt most anyagilag értékesítheti, bár forduljon a Nemzeti Múzeumhoz (Múzeum körút). Lehet, hogy ott más-képpen bírálják el a dolgot. — **B. Lola, Miskolc.** Levélben válaszoltunk kérdésére, de a levél visszajött. — **N. 56.** Ön kíváncsi volt, hogy milyen az igazi hollandi népviselet. Ime tessék!

— **K. J.** Fekete csokornyakkendőt tessék viselni. — **Tea filmrajongó.** Jelentkeznie kellene a Hunnia-filmgyárban ott megtudhatja, mikor van felvétel. Ha csinos külsővel rendelkezik, statisztálhat különböző filmekben. — **T. Ferike.** Az egyik színésznőnek a Király Színházba, a másiknak a Belvárosi Színházba tessék írni. — **Höses.** Sorra fog kerülni az említett népdal is. — **Énekes.** Ezt csak az illető ének mesterekkel lehet meg tárgyalni. Mert egyenként változhatnak a tanulási ideje és a tandíj az illető képességeitől függhet. — **Mosoly ország.** 1. Az Operaházban megtalálja a levél. 2. Szücs László a Városiban és vidéken játszott, mindenütt sikerrel, míg végül az Opera szerződtette. 3. Szegeden Sziklay Jenő az igazgató. Változatos műsor van. Játsszanak operát, operettet, vígjátékot, drámát. — **Varga Mihály.** Egyenáramú nagy frekvencia

pentóda még nem jött ki a piacra. Ennélfogva nincs értelme a készülék megtervezésének, amely igen nagy munkát róna feleslegesen a rovatvezetőnkre. Tessék türelmesen várni, a kellő időben beszámolunk a rovatban is az újdonságról. — **Hozmarlag.** Peti Sándor 11 éve színész. Rózsashegyi iskolát végzett s legelőször kabarék felé orientálódott. Az Adrássy-úti színháznak évek óta a legnagyobb erőssége. Pár évvel ezelőtt a Vígszínházhoz szerződött s ott is feltűnt kabinetalakításával. Jelenleg a Magyar Színházban látszik. — **L. Andor.** Ön kérdezi: Mind gyakrabban hallom ezt a szót: örökmenyasszony. Nem vagyok tisztában a fogalmával. Mit jelent? Ezt a kifejezést, örökmenyasszony, arra a lánytípusra értik, aki évek hosszú sora óta menyasszony és vőlegényének foglalkozásbeli elhelyeztettsége arra mutat, hogy még az évek további hosszú során át is menyasszony marad. Az örökmenyasszony más típusa jellegzetesen mai. Ez is éveken, sőt évtizedeken át menyasszony, csak éppen a vőlegénye személye változik sűrű egymásutánban. Mint mindig, mióta a világ áll, a lányok ma is férjhez akarnak menni. Ha ez nem sikerül nekik arról legkevésbé tehetnek. Ő mindenestre kísérletezik. Szórakozóhelyekre tánchelyiségekbe, kirándulásra jár, minden-hová, ahol fiatal emberek és nem fiatal emberek megfordulnak. Hinni és remélni két különböző fogalom. A lány ritkán hisz a házasságban, de rendszerint reménykedik benne. És nem tér ki a döntő lépés elől. Aztán eltelik néhány hét, vagy hónap és a férfi más lány ujjára húz karikagyűrűt... tündöklő szavakból. A fiatalurak ilyen viselkedése egyrészt a gazdasági helyzetben álló magyarizátát, viszont az ilyen lányok fölött a legszigorúbban ítélkezők is megegyeznek abban: „a nő szabadabb helyzetében is mindig csak érzelmeinek rabszolgája marad és a katasztrófa ott történik, hogy eltéved az új utakon, régi érzelmekkel.“ De reméljük, hogy nemsokára változik a gazdasági helyzet, mely újra lehetővé teszi, hogy a Miss szerelme is, mint hajan a Gretchené, házassággal végződjék.

A „Szereti a népdalt?“ e heti jutalmazott megfejtől. Ezúttal a 40. számban közölt rejtvény helyes megfejtől között osztunk szét egy-egy érdekes könyvet. A helyes megfejtés: Mi, mi, mi, mi, mi mozog... Boci, boci farka... Kifordítom a subámat... A jutalmazottak névsora: Molnár Mária Margit, Bp. Temesvári András, S. Pingitzer Etelka, Sz. Tóth János, Bp. Molnár Györgyné, Sz. Kovács Sándor, Bp. Sajó Margit, Bp. Hevesi Manó, Bp. Keész Gábor, H. Márton Gizella, V. Sohár Endre, Bp. Belezna Margit, M. Szárnyas Ferenc, Bp. Palásthy Ibolyka, Bp. Naményi András, Bp. Endrei Kálmán, K. Peterdi József, Bp. Mórész Aladár, Bp. Nagy Ilonka, B. Szepes Mária, U.

Előfizetési ár:
 $\frac{1}{4}$ évre 2 pengő 50 fillér, $\frac{1}{2}$ évre 5 pengő.

Szerkeszti: TOLNAI SÁNDOR
 Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
 MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.

Kiadásért és szerkesztésért felel:

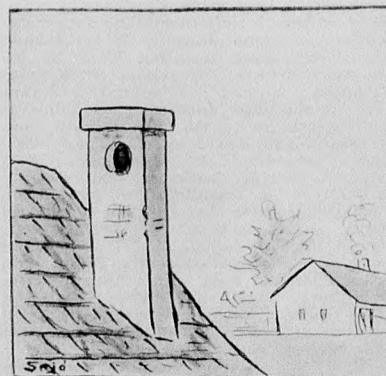
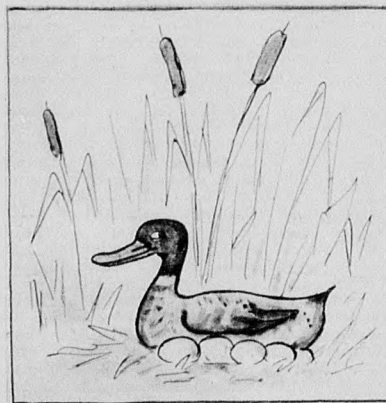
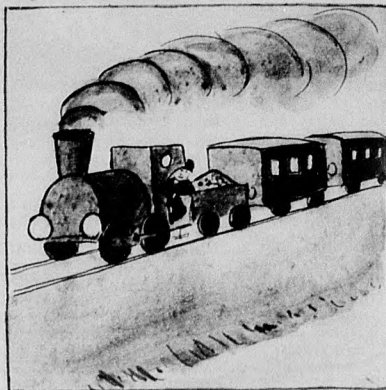
TOLNAI SIMON

Budapest, VII, Dohány uca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Klado
 vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
 Budapest, VII, Dohány uca 12 szám
 Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
 423-39 és 423-50

SZERETI A NÉPDALT?

Fejtsd meg ezeket a rejtvényeket!

A helyes megfejtők könyvjutalomban részesülnek.
 A megfejtés határideje: október 21. A beküldött
 borítékokon feltüntetendő: „Szereti a népdalt?“

1	A
12	e
14	2
16	2
20	2
25	2
29	2
33	2
39	2

Vízsz
 mondó
 13. A f
 meg 6.
 rium v
 nok. 2
 betű h
 29. Ol
 30. Ra
 római
 Kipusa
 Füg
 Az irá
 sége. 3
 külö
 márk
 föld e
 jele. 1
 Emília
 pénz. 2
 államf
 Húset
 orszá
 mássa

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten értékes könyvjutalmat osztunk ki.
Megfejtési határidő október 21. Minden borítékra rárandó: Rejtvénymegfejtés

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	v	m	o	d	i	l	a	m	f	a
12	e	r	e	d	e		13	l	a	s
14	h	a	r	o	m	a	b	r	i	t
16	d		17	n	a		18	g	u	y
20	v	21		22	23		24	s	e	r
25	h	o	16	n	g	a	27	n	o	s
29	l	o	r	i	a		30	b	a	n
33	m			34	35	e	a	r	a	n
		36	37	g	e	r	t	a	n	
39	s	z	o	m	o	r	n	g	a	t

A megfejtésnél elegendő a vízszintes 1, 25 és a függőleges 1, 11 sorokat beküldeni

Vízszintes sorok: 1. Vándorló históriás énekmondó, Török Bálint íródeákja. 12. Származás. 13. A fekete Jura. 14. Szállítható gőzgép. 15. Te meg 6, 15, 50, 500 római számmal. 17. A nátrium vegyjele. 18. Vitéz negyvennyolcas tábornok. 20. Nem lát. 22. Be van csukva. 24. Két betű híján serény. 25. Leánynev. 28. Buzdítás. 29. Olasz közgazdász és szociológus egyet. tanár. 30. Rag. 32. Kettős mássalhangzó. 33. Kétezer, római számmal. 34. Brazíliai kikötőváros. 36. Kipusztítani. 39. Tragédia.

Függőleges sorok: 1. Rossini operája. 2. Az írásban megjelent szellemi termékek összessége. 3. Rag. 4. Nagyon régi. 5. Elhatárolás, elkülönítés — közismert idegen szóval. 6. Japán márkí, államférfiú volt. 7. Eppen hogy. 8. A föld egyik legnagyobb folyója. 9. A tantal vegyjele. 10. Borsod megyei nagyközség. 11. Márkus Emília, Fedák Sári, Vaszary Piri. 19. Japán pénz. 21. 50 év. 23. Nemrég elhunyt nagy magyar államférfiú monogramja. 26. Mutatószó. 27. Hűség. 30. Mongol kán, ki végigdülta Magyarországot is. 31. Pesti zsargon szó. 35. Kettőzött mássalhangzó, kiejtve. 36. Duplán: papagáj-

név. 37. Mutatószó. 38. Személyes névmás fordítottja.

A 41. számban közölt keresztrejtvény megfejtése. **Vízszintes sorok:** 1. Az ember tragédiája. 12. Nagy erdei vad. 13. Trolli. 14. Ali. 15. Ódi (ido). 16. Kc (ek). 18. Ólla (álló). 19. Nasi-vasi. 21. Va. 22. Ukáz. 24. Útó. 26. Dé. 27. Sok. 29: Oktató. 32. Én. 33. Torreador. **Függőleges sorok:** 1. Antonius és Cleopatra. 2. Zárda. 3. Egoisták. 4. Myt. 5. Bel. 6. Erika. 7. Rd. 8. Tej. 9. Ri. 10. Avala. 11. Gall. 17. Csutora. 20. Vö. 21. Véto. 23. Konec. 25. Öket. 26. Dada. 28. Zoo. 30. Tar. 31. Óra. 33. Te. 34. Rp.

Tartalmazott megfejtők. A keresztrejtvény megfejtői közül a következők részesültek könyvjutalomban: Besskö Lujza, Bp. Nissim Alfréd, Bp. Weissenberg Szidónia, D. Fatalin Magduska, Bp. Kovács József, Ó. Sajó Géza, H. Méhely Lászlóné, K. Bartal Ibolyka, Sz. Márton Eva, Bp. Tordai Gabi, Bp. Semmler Margit, Bp. Szentpétery Gizella, H. Mayer Lili, Bp. Havas Klári, Sz. Vándor Márton, Bp. Horváth Magda, Bp. Kelemen Ágnes, Bp. Róka Mária, P. Walter Károly, Bp. Burger Mártha, Bp.

pentóda még nem jött ki a piacra. Ennélfogva nincs értelme a készülék megtervezésének, amely igen nagy munkát róna feleslegesen a rovatvezetőnkre. Tessék türelmesen várni, a kellő időben beszámolunk a rovatban is az újdonságról. — **Rozmaring.** Peti Sándor 11 éve színész. Rózsahegy iskolát végzett s legelőször kabarek felé orientálódott. Az Adrássy-úti színháznak évek óta a legnagyobb erőssége. Pár évvel ezelőtt a Vígszínházhoz szerződött s ott is feltűnt kabinetalakításával. Jelenleg a Magyar Színházban látszik. — **L. Andor.** Ön kérdezi: Mind gyakrabban hallom ezt a szót: örökmenyasszony. Nem vagyok tisztában a fogalmával. Mit jelent? Ezt a kifejezést, örökmenyasszony, arra a lánytípusra értik, aki évek hosszú sora óta menyasszony és vőlegényének foglalkozásbeli elhelyeztetése arra mutat, hogy még az évek további hosszú során át is menyasszony marad. Az örökmenyasszony más típusa jellegzetesen mai. Ez is éveken, sőt évtizedeken át menyasszony, csak éppen a vőlegénye személye változik sűrű egymásutánban. Mint mindig, mióta a világ áll, a lányok ma is férjhez akarnak menni. Ha ez nem sikerül nekik arról legkevésbé tehetnek. Ő mindenesetre kísérletezik. Szórakozóhelyekre tánchelyiségekbe, kirándulásra jár, mindenhová, ahol fiatal emberek és nem fiatal emberek megfordulnak. Hinni és remélni két különböző fogalom. A lány ritkán hisz a házasságban, de rendszerint reménykedik benne. És nem tér ki a döntő lépés elől. Aztán eltelik néhány hét, vagy hónap és a férfi más lány ujjára húz karikagyűrűt... tündöklő szavakból. A fiatalurak ilyen viselkedése egyrészt a gazdasági helyzetben leli magyarázatát, viszont az ilyen lányok fölött a legszigorúbban ítélkezők is megegyeznek abban: „a nő szabadabb helyzetében is mindig csak érzelmeinek rabszolgája marad és a katasztrófa ott történik, hogy eltéved az új utakon, régi érzelmekkel.” De reméljük, hogy nemsokára változik a gazdasági helyzet, mely újra lehetővé teszi, hogy a Miss szerelme is, mint hajan a Gretchené, házassággal végződjék.

A „Szereti a népdalt?” e heti jutalmazott megfejtői. Ezúttal a 40. számban közölt rejtvény helyes megfejtői között osztunk szét egy-egy érdekes könyvet. A helyes megfejtés: Mi, mi, mi, mi, mi mozog... Boci, boci farka... Kifordítom a subámat... A jutalmazottak névsora: Molnár Mária Margit, Bp. Temesvári András, S. Pingitzer Etelka, Sz. Tóth János, Bp. Molnár Györgyné, Sz. Kovács Sándor, Bp. Sajó Margit, Bp. Hevesi Manó, Bp. Keész Gábor, H. Márton Gizella, V. Sohár Endre, Bp. Belezna Margit, M. Szárnyas Ferenc, Bp. Palásthy Ibolyka, Bp. Naményi András, Bp. Endrei Kálmán, K. Peterdi József, Bp. Mórócz Aladár, Bp. Nagy Ilonka, B. Szepes Mária, U.

Előfizetési ár:
 $\frac{1}{4}$ évre 2 pengő 50 fillér, $\frac{1}{2}$ évre 5 pengő.

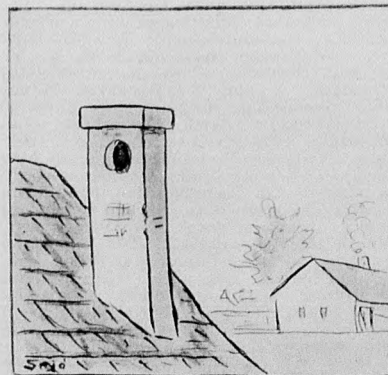
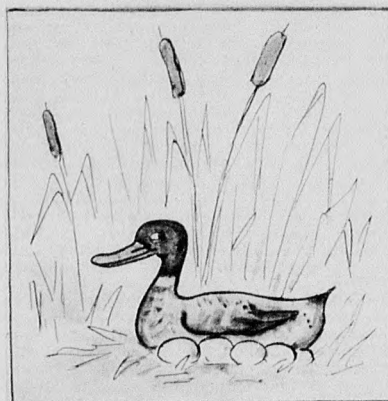
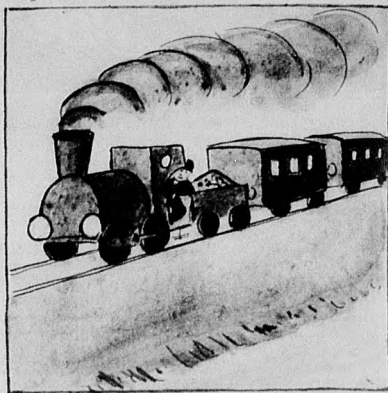
Szerkeszti: TOLNAI SÁNDOR
 Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
 MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.

Kiadásért és szerkesztésért felel:
 TOLNAI SIMON
 Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomda Műintézet és Klado vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
 Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám
 Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
 423-39 és 423-50

SZERETI A NÉPDALT?

Fejtse meg ezeket a rejtvényeket!

A helyes megfejtők könyvjutalomban részesülnek. A megfejtés határideje: október 21. A beküldött borítékokon feltüntetendő: „Szereti a népdalt?”

7	4
12	e
14	2
16	1
20	1
25	1
29	1
33	m
39	2

Vízsz
 mondó
 13. A f
 meg 6.
 rium v
 nok, 2
 betű h
 29. Ok
 30. Ró
 római
 Kipusz
 Függy
 Az irá
 sége. 3
 külön
 márká
 föld ep
 jele. 1
 Emilia
 pénz. 2
 álamf
 Hűsét
 orszá
 mássa

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten értékes könyvjutalmat osztunk ki.
Megfejtési határidő október 21. Minden borítékra ráírandó: Rejtvénymegfejtés

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	a	m	o	d	i	l	a	n	t	a
12	e	r	e	d	e	t	13	l	a	s
14	l	a	r	o	m	a	t	b	r	i
16	l	d	17	n	a	18	g	u	19	y
20	v	a	21	r	a	b	24	s	e	r
25	i	k	26	g	a	27	g	28	n	a
29	l	a	r	i	a	30	b	a	n	32
33	m	34	c	35	e	a	r	a	38	n
39	s	z	o	m	a	r	n	g	a	t

A megfejtésnél elegendő a vízszintes 1, 25 és a függőleges 1, 11 sorokat beküldeni

Vízszintes sorok: 1. Vándorló históriás énekmondó, Török Bálint íródeákja. 12. Származás. 13. A fekete Jura. 14. Szállítható gőzgép. 15. Te meg 6. 15. 50, 500 római számmal. 17. A nátrium vegyjele. 18. Vitéz negyvennyolcas tábornok. 20. Nem lát. 22. Be van csukva. 24. Két betű híján serény. 25. Leánynév. 28. Buzdítás. 29. Olasz közigazdász és szociológus egyet. tanár. 30. Rag. 32. Kettős mássalhangzó. 33. Kétezer, római számmal. 34. Brazíliai kikötőváros. 36. Kipusztítani. 39. Tragédia.

Függőleges sorok: 1. Rossini operája. 2. Az írásban megjelent szellemi termékek összege. 3. Rag. 4. Nagyon régi. 5. Elhatárolás, elkülönítés — közismert idegen szóval. 6. Japán márkí, államférfiú volt. 7. Éppen hogy. 8. A föld egyik legnagyobb folyója. 9. A tantal vegyjele. 10. Borsod megyei nagyközség. 11. Márkus Emilia, Fedák Sári, Vaszary Piri. 19. Japán pénz. 21. 50 év. 23. Nemrég elhunyt nagy magyar államférfiú monogramja. 26. Mutatószó. 27. Hűség. 30. Mongol kán, ki végigdülta Magyarországot is. 31. Pesti szargon szó. 35. Kettőzött mássalhangzó, kiejtve. 36. Duplán: papagáj-

név. 37. Mutatószó. 38. Személyes névmás fordítottja. (Payper)

A 41. számban között keresztrejtvény megfejtése. **Vízszintes sorok:** 1. Az ember tragédiája. 12. Nagy erdei vad. 13. Trotli. 14. Ali. 15. Odi (ido). 16. Ke (ek). 18. Őllá (álló). 19. Nasi-vasi. 21. Va. 22. Ukáz. 24. Útő. 26. Dé. 27. Sok. 29: Oktató. 32. Én. 33. Torreador. **Függőleges sorok.** 1. Antonius és Cleopatra. 2. Zárda. 3. Egoisták. 4. Myt. 5. Bel. 6. Erika. 7. Rd. 8. Tej. 9. Ri. 10. Avala. 11. Gall. 17. Csutora. 20. Vő. 21. Véto. 23. Konec. 25. Öket. 26. Dada. 28. Zoo. 30. Tar. 31. Óra. 33. Te. 34. Rp.

Jutalmazott megfejtők. A keresztrejtvény megfejtői közül a következők részesültek könyvjutalomban: Besskó Lujza, Bp. Nissim Alfréd, Bp. Weissenberg Szidónia, D. Fatalin Magduska, Bp. Kovács József, Ó. Sajó Géza, H. Méhely Lászlóné, K. Bartal Ibolyka, Sz. Márton Eva, Bp. Tordai Gabi, Bp. Semmler Margit, Bp. Szentpétery Gizella, H. Mayer Lili, Bp. Havas Klári, Sz. Vándor Márton, Bp. Horváth Magda, Bp. Kelemen Ágnes, Bp. Róka Mária, P. Walter Károly, Bp. Burger Mártha, Bp.

ŐSZI KABÁTOK,
KOSZTUMOK ÉS ESTÉLYI
RUHÁK KINCSESHÁZA A
PÁRISI DIVAT
OKTÓBERI SZÁMA
ÁRA 60 FILLÉR

Toinal Nyomdal Műintézet és Kiadó-
vállalat R.-T. nyomása, Budapest